

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾

Kanun Numarası : 506
Kabul Tarihi : 17/7/1964
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 29, 30, 31/7/1964-1/8/1964
Sayı : 11766-11779
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 3 : 2827

*

**

Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız.
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı"

Cilt: 2 : 745

*

**

Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyatı"nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*

**

Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yönetmelik için, "Yönetmelikler Külliyatı"nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*

**

BÖLÜM - I **Genel Hükümler**

Kanunun amacı:

Madde 1 – İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malüllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu kanunda geçen (Kurum) deyimini (Sosyal Sigortalar Kurumu) anlamına gelir.

Sigortalı sayılanlar: ⁽³⁾

Madde 2 – (Değişik: 11/5/1976 - 1992/1 md.)

Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar.

10/7/1941 tarihli ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanuna göre çalıştırılan Koruma Bekçileri bu kanuna tabidir.

(1) Bu kanunun ek 26 ncı maddesine göre, kanunda yer alan gelir ve aylıkların ödenmesine dair dönem ve devre tabirleri, bir aylık veya üç aylık dönemi ifade eder.

(2) Bu Kanunda geçen "Çalışma Bakanlığı" ve "Sosyal Güvenlik Bakanlığı" deyimleri; 1/12/1993 tarih ve 3918 sayılı Kanunla 9/7/1945 tarih ve 4792 sayılı Kanuna eklenen Ek 2 nci madde ile "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu maddenin uygulanmasında ek 10 ve 13 üncü maddelere bakınız.

(4) Bu Kanunda geçen "Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü" ibaresi, 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile "Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiş olup, söz konusu KHK daha sonra Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarihli ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal kararı 10/11 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan "Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü" ibaresi "Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı" olarak değiştirilmiştir hükmüne istinaden söz konusu ibareler metne işlenmiştir.

(5) Bu Kanunun kapsamına giren sağlık hizmeti sunumuna ilişkin hükümleri için, 6/1/2005 tarihli ve 5283 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine bakınız.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/25 md.) Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında yalnız iş kazası ile meslek hastalıkları, analık ve hastalık sigorta kolları uygulanır. Ancak bunlar istekleri halinde malûllük, yaşlılık ve ölüm sigorta kolları bakımından bu Kanunun 85 inci maddesinde öngörülen şartları taşımaları kaydıyla isteğe bağlı sigortalı olabilirler. Bu şekilde çalıştırılanların işvereni Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, işveren vekilleri ceza infaz kurumları ile tutukevleri iş yurtlarının sorumlu müdür ve amirleridir.⁽¹⁾

Bu kanunda belirtilen Sosyal Sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümlerinde bu kanuna göre hak sahibi olan kimseleri yararlanırlar.

Sigortalı sayılmayanlar:

Madde 3 – I - Aşağıda yazılı kimseler bu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar:

A – (Değişik: 24/10/1983 - 2934/1 md.)

- a) Kamu sektörüne ait tarım ve orman işlerinde ücretle,
- b) Özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde ücretle ve sürekli olarak,
- c) Tarım sanatlarına ait işlerde,
- d) Tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmayan işlerde,
- e) Tarım işyeri sayılmayan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde, Çalışanlar hariç olmak üzere tarım işlerinde çalışanlar⁽²⁾

B) İşverenin ücretsiz çalışan eşi,

C) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü dereceye kadar (Üçüncü derece dahil) olan hısımlar sırasında ve aralarında dışardan başka kimse katılmayarak bu konut içinde yapılan işlerde çalışanlar.

D) **(Değişik: 11/8/1977 - 2100/1 md.)** Ev hizmetlerinde çalışanlar (ücretle ve sürekli olarak çalışanlar hariç)⁽²⁾

E) Askerlik hizmetlerini yapmakta olan yükümlüler (27/2/1962 tarihli 33 sayılı Kanun hükümlerine göre çalışanlar hariç),

F) Kanunla kurulu emekli sandıklarına aidat ödemekte olanlar,

G) Yabancı bir memlekette kurulu herhangi bir müessese tarafından ve o müessese nam ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı memlekette sigortalı olduğunu bildiren yabancı kimseler,

H) Resmi meslek ve sanat okullarıyla, yetkili resmi makamların müsaadesiyle kurulan meslek veya sanat okullarında tatbiki mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,

I) **(Mülga:29/7/2003-4958/57 md.)**

J) Sağlık müesseselerinde işe alıştırılmakta olan hasta veya malûller,

K) Herhangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar,

L) **(Ek: 29/4/1986 - 3279/1 md.; Mülga:29/7/2003-4958/57 md.)**

II - Aşağıda belirtilenler hakkında bazı sigorta kolları uygulanmaz:

A) **(Mülga:29/7/2003-4958/57 md.)**

B) Özel kanunda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında, çıraklık devresi sayılan süre içinde analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile bu kanunun 35 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

(1) Bu fıkra 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 9 ncu maddeye bakınız.

C) (**Değişik: 29/4/1986 - 3279/1 md.**) Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya emekli aylığı almakta iken bu Kanuna tabi sigortalı bir işte çalışanların 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden 63 üncü madde hükmüne göre Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24/5/1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bunlardan kendi kanunlarına göre görev malullüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı talepte bulunurlarsa, bunlar hakkında talep tarihini takip eden aybaşından itibaren, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

D) (**Ek: 20/6/1987 - 3395/1 md.; Mülga:29/7/2003-4958/57 md.**)

İşveren ve işveren vekilinin tanımı:

Madde 4 – (Değişik: 11/5/1976 - 1992/1 md.)

Bu kanunun uygulanmasında 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler "İşveren" dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler "İşveren vekili" dir.

Bu kanunda geçen işveren deyimini işveren vekilini de kapsar.

(**Değişik: 14/5/1985 - 3203/1 md.**) İşveren vekili bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı aynen işveren gibi sorumludur.

Çiftçi mallarını koruma bekçileri hakkında, işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri bunları tayine yetkili makam tarafından yerine getirilir.

İşyerinin tanımı:

Madde 5 – Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerler "İşyeri" dir.

İşin niteliği ve yürütümü bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da (İşyeri) nden sayılır.

Sigortalılığın başlangıcı ve mecburi oluşu:

Madde 6 – Çalıştırılanlar, işe alınmalarıyla kendiliğinden "Sigortalı" olurlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümleri sigortalının işe alındığı tarihten başlar.

Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Geçici görevde yabancı ülkeye gönderilme:

Madde 7 – İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkelere gönderilen sigortalıların bu kanunda yazılı hak ve yükümleri bu görevi yaptıkları sürece de devam eder.

İşyerini bildirme:

Madde 8 – (Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/1 md.) İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte Kuruma doğrudan vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.⁽¹⁾

(**Ek fıkra: 11/6/2003-4884/11 md.**) Şirket kuruluşu aşamasında, sigortalı çalıştırmaya başlayacağı tarihi ve çalıştırılacak sigortalı sayısını beyan eden şirketlerin ticaret sicili memurluklarına yaptıkları bu bildirimler, ticaret sicili memurluklarınca on gün içinde ilgili Kurum ünitesine gönderilir ve bu bildirim, işverence Kuruma yapılmış sayılır. Bildirimin bu süre içerisinde Kuruma gönderilmemesi halinde ilgili ticaret sicili memurluğu hakkında bu Kanunun 140 ıncı maddesinin (a) fıkrası uyarınca işlem yapılır.

(1) Bu fıkra yeralan "işçi çalıştırmaya başlayacağı tarihten önce" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle "en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte" metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İşverene, Kurumca, bildirgenin alındığını bildirir bir belge verilir veya taahhütlü olarak gönderilir.

Bildirgenin verilmemesi veya geç verilmesi bu kanunda belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz. **(Ek cümle: 29/7/2003-4958/26 md.)** İş yerinin miras yolu ile intikali halinde, yeni işveren iş yeri bildirgesini ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde doğrudan Kuruma vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

Sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bildirge vermekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder. **(Ek cümle: 24/8/2000-KHK-616/57 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile)**

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/8md.) Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler, yapı ruhsatı verdikleri inşaatları ruhsat tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Çalıştırılan sigortalıları bildirme:

Madde 9 – (Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/2 md.) İşveren çalıştıracığı kimseleri, işe başlatmadan önce örneği Kurumca hazırlanacak işe giriş bildirgeleriyle Kuruma doğrudan bildirmekle veya bu belgeleri iadeli-taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür. İnşaat işyerlerinde işe başlatılacak kimseler için işe başlatıldığı gün Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilen işe giriş bildirgeleri ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilen işyerlerinde işe alınan işçiler için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli taahhütlü olarak gönderilen işe giriş bildirgeleri de süresi içinde verilmiş sayılır.

(Ek: 14/7/1999 - 4410/1 md.) Dışişleri Bakanlığının sigortalı olarak yurtdışı göreve atanan personeli için işe giriş bildirgeleri ise, Kuruma en geç üç ay içinde gönderilir.

Bildirilmeyen sigortalılar için yapılacak işlem:

Madde 10 – Sigortalı çalıştırmaya başladığının süresi içinde Kuruma bildirilmemesi halinde bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tesbit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde ilgililerin sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Sigortalı çalıştırmaya başladığı Kuruma bildirilmiş veya bu husus Kurumca tesbit edilmiş olmakla beraber, yeniden işe alınan sigortalılardan, süresi içinde Kuruma bildirilmeyenler için de, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde gerekli sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Ancak, yukarıki fıkralarda belirtilen sigorta olayları için Kurumca yapılan ve ilerde yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarifeye göre hesabedilecek sermaye değerleri tutarı, 26 ncı maddede yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödetilir.

BÖLÜM - II

İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası

İş kazası ve meslek hastalığının tanımı:

Madde 11 – A) İş kazası, aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruha arızaya uğratan olaydır:

- Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında.

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir.

Bu kanuna göre tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında herhangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sağlanan yardımlar:

Madde 12 – İş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımlar

A) Sağlık yardımı yapılması,

B) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,

C) Sürekli iş göremezlik hallerinde gelir verilmesi,

D) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,

E) (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının başka yere gönderilmesi,

F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni veya ruhi bir arızaya uğrayanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve mesleğinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmişse, beraber gidecek kimselerin yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi (Sağlık Kurulunca verilen rapora Kurum veya sigortalı itiraz ederse, bu husus Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır),

G) Cenaze masrafı karşılığı verilmesi,

H) Sigortalının ölümünde hak sahiplerine gelir bağlanması.

Sağlık yardımlarının tarifi:

Madde 13 – İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının:

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması,

B) Tedavi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme araçlarının sağlanması,
Şeklinde olur.

Yukarı ki fıkralara göre yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi:

Madde 14 – Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder.

Sigortalı, tedavi gördüğü müessese sağlık kurulunca veya Kurum sağlık kurullarınca gerekli görülürse, Kurumun dinlenme evlerine yatırılabilir.

Bu yardımlar, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının Kurumca tedaviye alındığı tarihten başlar.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, Kurumca tedaviye alınmadan önce herhangi bir suretle işverene ait yahut resmi veya Kurumca uygun görülen ücret tarifesini kabul eden özel sağlık müesseselerinden birinde tedaviye alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten başlamış sayılır ve belgelere dayanan masraflar Kurumca ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek kendilerine ödenmiş bulunanlardan, aynı iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilmeleri Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile gerekli gösterilenler de sağlık yardımlarından yararlanırlar.

İşverenin yükümü:

Madde 15 – İşveren, iş kazasına uğrayan sigortalıya, Kurumca işe el konuncaya kadar, sağlık durumunun gerektirdiği sağlık yardımlarını yapmakla yükümlüdür. Bu amaçla yapılan ve belgelere dayanan masraflarla yol paraları Kurum tarafından işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen yükümlerin yerine getirilmesindeki savaşa ve gecikmeden dolayı, sigortalının tedavi süresinin uzamasına, malûl kalmasına veya malûllük derecesinin artmasına sebep olan işveren, Kurumun bu yüzden uğrayacağı her türlü zararı ödemekle yükümlüdür.

Geçici iş göremezlik ödeneği:

Madde 16 – İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Hekim tavsiyelerine uymazlık:

Madde 17 – İş kazası, en geç kazadan sonraki gün içinde işverene veya Kuruma bildirilir.

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uyulmaması yüzünden tedavi süresinin uzamasına, malûl kalmasına veya malûllük derecesinin artmasına sebep olan sigortalının geçici iş göremezlik ödeneğinin veya sürekli iş göremezlik gelirinin kendisine yüklenebilecek kusurun rapor da belirtilen oranındaki kısmı, Kurum tarafından düşürülebilir. Şu kadar ki, bu düşürme % 50 yi geçemez.

Kurumun yazılı bildirisine rağmen, teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, tedavi için Kuruma başvuracağı tarihe kadar sağlık yardımı yapılmayacağı gibi geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri de verilmez.

Meslek hastalığının tespiti⁽¹⁾

Madde 18 – (Değişik: 29/7/2003 - 4958/27 md.)

Meslek hastalığı halinde, bu Kanunda yazılı yardımlardan yararlanmak için, sigortalının çalıştığı işte veya iş yerinde meslek hastalığına tutulduğunun ilgili Sosyal Sigortalar Kurumu meslek hastalıkları hastanesince düzenlenecek usulüne uygun sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbi belgelerle tespit edilmesi gereklidir.

Meslek hastalığı; sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığa sebep olacak işten veya iş yerinden ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ise sigortalının bu Kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için; eski işinden veya iş yerinden fiilen ayrılması ile hastalığın meydana çıkması arasında bu hastalık için; yönetmelikte belirtilen süreden daha uzun bir zamanın geçmemiş olması gerekir.

Ancak, meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla kesinleştiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin, iş yeri incelemesi ile kanıtlandığı hallerde, yükümlülük süresi aşılmış olsa bile, söz konusu hastalık, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı ile meslek hastalığı sayılabilir.

Sürekli iş göremezlik hali:

Madde 19 – Geçici iş göremezlik hali sonunda Kuruma ait veya Kurumun sevk edeceği sağlık tesisleri sağlık kurulları tarafından verilecek raporlarda belirtilen arızalarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 10 azalmış bulunduğu Kurumca tesbit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek ödenmiş bulunan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, yukarıdaki fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak raporlara göre yeniden tesbit olunur.

(1) Bu madde başlığı "Meslek hastalığının tespiti:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Sürekli iş görememezlik gelirinin hesaplanması:

Madde 20 – (Değişik: 23/10/1969 - 1186/1 md.)⁽¹⁾

Sürekli iş görememezlik geliri, sigortalının meslekinde kazanma gücünün tamamını veya bir kısmını yitirmiş bulunmasına göre hesaplanır.

Sürekli ve tam iş görememezlikte sigortalıya yıllık kazancının % 70 ine eşit yıllık bir gelir bağlanır.

Sürekli kısmi iş görememezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş görememezlik geliri gibi hesaplanarak bunun iş görememezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine verilir.

Sürekli kısmi veya sürekli tam iş göremez durumundaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise bu gelir % 50 artırılır.

Birden çok iş kazasına uğrama hali:

Madde 21 – Sigortalının yeniden bir iş kazasına uğraması veya yeni bir meslek hastalığına tutulması halinde meydana gelen arızaların bütünü göz önüne alınarak kendisine sürekli iş göremezliğini doğuran ilk iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki kazancı üzerinden gelir bağlanır. Ancak, sigortalının uğradığı son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki günlük kazancı önceki kazancından yüksek ise sürekli iş görememezlik geliri bu kazanç üzerinden hesaplanır.

Gelirin sermayeye çevrilmesi:

Madde 22 – Sürekli iş görememezlik gelirinin sigortalıya ömrü boyunca verilmesi esastır.

Ancak, iş kazası neticesinde tesbit edilen sürekli iş görememezlik derecesinin % 25 ten az olması ve bunun üç yıl içinde değişmesinin Kurumca mümkün görülmemesi hallerinde sigortalının isteği üzerine bu gelirler sermayeye çevrilerek ödenir.

Bu madde gereğince verilecek sermaye, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte tesbit olunacak tarifeye göre hesaplanır.

Eş ve çocuklara gelir bağlanması:

Madde 23 – (Değişik: 21/6/1973 - 1753/1 md.)

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I) Ölen sigortalının 88 inci madde gereğince tespit edilecek yıllık kazancının % 70'inin;

A) **(Değişik: 20/3/1985 - 3168/1 md.)** Dul eşine % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) **(Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.)**

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışamayacak durumda malûl bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan (...) ⁽²⁾çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız.

(2) Bu arada yer alan "erkek" ibaresi, 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanununun 12 nci maddesiyle 1/2/2004 tarihinden itibaren madde metninden çıkarılmıştır.

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında yıllık gelir bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup, gelire hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar,

II) Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalın ölümü halinde hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III) Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV – Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 70 ini geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirimler yapılır.

V – Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan gelirler çocuğun 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışamayacak durumda malûl olan erkek çocukların gelirleri bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. Ancak geliri kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışamayacak durumda malûl olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartı ile, malûllük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden gelir bağlanır. 101 inci madde hükmü saklıdır.

VI – (**Değişik: 20/3/1985 - 3168/1 md.**) Sigortalının dul eşi evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de gelir almaya hak kazanan dul eşi, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII – Sigortalının kız çocuklarına bağlanan gelirler, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir.⁽¹⁾ Gelirin kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde 1 inci bölümün (C) fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da gelir almaya hak kazanan kimseye bu gelirlerden fazla olanı ödenir.⁽²⁾

VIII – (**Ek: 29/6/1978 - 2167/2 md.**) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 50 veya daha fazlasını kaybederek sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölenlerin de ölümün maluliyete esas olan iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın hak sahiplerine gelir bağlanır.

Ana ve babaya gelir bağlanması:

Madde 24 – (Değişik: 23/10/1969 - 1186/3 md.)

Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 70 inden aşağı ise, artanı, eşit his-

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 12 nci maddeye bakınız.

(2) Bu bentte yer alan “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle eklenmiştir.

seler halinde sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına gelir olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalının yıllık kazancının % 70 inin dörtte birini geçemez.⁽¹⁾

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 70 inden aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlanma hakları düşer.

Sigortalının kontrol muayenesi:

Madde 25 – Sürekli iş göremezlik geliri bağlandıktan sonra sigortalı, her zaman, iş göremezlik derecesinde bir artma olduğunu veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını isteyebileceği gibi, Kurum da, sigortalıyı her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek sigortalının başvurması üzerine gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporuna göre sürekli iş göremezlik durumunda değişiklik olduğu tesbit edilirse, sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak artırılır, eksiltilir veya kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan sürekli iş göremezliği azalanlar için bu değişime istenemez. Ancak, sürekli iş göremezliği artanlar değişmeden yararlanırlar.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmayan sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlayarak kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

İşverenin sorumluluğu:

Madde 26 – (Değişik birinci fıkra: 20/6/1987 - 3395/2 md.) İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile gelir bağlanırsa bu gelirlerinin 22 nci maddede belirtilen tarifeye göre hesaplanacak sermaye değerleri toplamı (...) ⁽²⁾ Kurumca işverene ödetilir. **(Ek cümle:29/7/2003-4958/28 md.)** İşçi ve işveren sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 üncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebep olan 3 üncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.

(1) Bu fıkroda yer alan “geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen“ ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle “sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan” şekilde değiştirilmiştir.

(2) Ana.Mah.nin 23/11/2006 tarihli ve E:2003/10 K:2006/106 sayılı Kararı ile bu fıkroda geçen “... sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere ...” bölümü iptal edilmiştir.

(Ek: 24/10/1983 - 2934/3 md.) Ancak; iş kazası veya meslek hastalıkları sonucu ölümlerde bu Kanun uyarınca hak sahiplerine yapılacak her türlü yardım ve ödemeler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kasdı veya kusuru bulunup da aynı iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine Kurumca rücu edilemez.

İş kazasını bildirme:

Madde 27 – İşveren, iş kazasını, o yer yetkili zabıtasına derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki iki gün içinde yazı ile bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirme örneği Kurumca hazırlanan haber verme kağıtları doldurularak verilmektedir.

İşverenin kasden veya ağır ihmali neticesi iş kazasını bu madde gereğince Kuruma zamanında bildirilmemesinden veya haber verme kağıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan ve ileride doğacak olan Kurum zararlarından işveren sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde Kuruma bildirilmeyen iş kazası dolayısıyla, bildirme tarihine kadar işveren tarafından yapılmış olan harcamalar Kurumca ödenmez.

Meslek hastalığını bildirme:

Madde 28 – İşveren, bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenirse veya durum kendisine bildirilirse bunu, örneği Kurumca hazırlanan haber verme kağıdı ile ve öğrendiği günden başlayarak iki gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

Bu yükümü yerine getirmeyen veya haber verme kağıdında belirtilen bilgiyi kasten eksik veya kasten yanlış bildiren işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

Durumu 18 inci maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya Kuruma müracaat eder.

İş kazasının soruşturulması:

Madde 29 – Haber verme kağıdında bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için, gerekirse Kurumca soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda, haber verme kağıdında yazılı hususların gerçeğe uymadığı ve vakanın iş kazası olmadığı anlaşılırsa Kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan masraflar işverenden alınır.

İlgililer hakkında genel hükümlere göre ayrıca kovuşturma yapılır.

Meslek hastalığının incelenmesi:

Madde 30 – Meslek hastalığı ile ilgili bildirmeler üzerine gerekli incelemeler doğrudan doğruya Kurumca yapılır.

Bildirme ve itiraz:

Madde 31 – Kurum, sigortalıya veya hak sahibi kimselerine bağlanacak gelirleri, yapılan inceleme ve soruşturmalar sonunda ve gerekli belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

İlgililer, bağlanan geliri bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurum kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İlgililer tarafından itiraz edilmemesi veya itirazın reddi hakkındaki mahkeme kararının kesinleşmesiyle, Kurumun kararı kesinleşmiş olur.

Bu kesinleşme 25 inci madde gereğince gelirden değişiklik yapılmasına engel olmaz.

BÖLÜM - III Hastalık Sigortası

Sağlanan yardımlar:

Madde 32 – Sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışında kalan hastalıklara da, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

A) Sağlık yardımı yapılması,

B) (**Değişik: 30/5/1997 - KHK 572/19 md.**) Protez, araç ve gereçlerinin standartlara uygun olarak sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,(Ağız protezlerine ilişkin yardımlar, Kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.)

(**Ek: 25/8/1999 - 4447/3 md.**) Protez, araç ve gereç bedellerinin % 20'sini sigortalı öder. Ancak, ilgilden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin birbuçuk katından fazla olamaz.⁽¹⁾

C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,

D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi,

E) (**Ek: 20/6/1987 - 3395/3 md.**) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 300 gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, yurt içinde tedavisi mümkün olmayıp ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malûllük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimsenin yurt dışına gönderilmeleri, yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile bu ülkede kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi, (Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı Kurum veya ilgili sigortalıca yapılacak itiraz, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.)⁽²⁾

(**Ek paragraf: 2/12/2004 – 5264/1 md.**)Yabancı ülkeye gönderilenlerin tedavi süresi iki yılı geçemez. Bu süre içerisinde acil haller hariç olmak üzere, raporda belirtilen hastalığın dışındaki hastalıklar için tedavi ücreti ödenmez. Bu tedavi için süre uzatılamaz. Tedavi süresi altı ayı geçtiği takdirde ilgili yabancı sağlık kurumundan alınan ve tedavinin devamı zarureti gösteren rapor, dış temsilciliklerce Kuruma gönderilir. Bu işlem her altı ayda bir tekrarlanır ve Kurumca sigortalılar için tespit edilen esaslara göre gidip-gelme yol paraları ile tedavi ve zarurî masrafları Kurumca ödenir.

(**Ek:25/8/1999 - 4447/3 md. Değişik: 24/8/2000-KHK-616/58 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile; Değişik son fıkra:29/7/2003-4958/29 md.**) Sigortalıların, bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.⁽³⁾

Sağlık yardımlarının kapsamı:

Madde 33 – Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının:

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması ve tedavisinin sağlanması,

B) Teşhis ve tedavi için gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,

C) (**Değişik: 6/3/1981 - 2422/1 md.**) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması, (Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20'sini sigortalı öder.)⁽⁴⁾

Hallerini kapsar.

Çocuk düşürme, bu kanunun uygulanmasında, hastalık hali sayılır.

Bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi:

Madde 34 – Hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

(1) 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle; bu Kanunun 32 nci maddesinin (B) bendine eklenen alt bent ile, maddeye eklenen fıkra 1/1/2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan "120"rakamı 1/6/1994 tarih ve 3995 sayılı Kanunun 3üncü maddesi ile "300"olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu fıkra 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK.ile değiştirilmiş olup, daha sonra söz konusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir

(4) Bu hükmün uygulanmasında ek 25 inci maddeye bakınız.

Ancak, bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak altı ayı geçemez.

Şu kadar ki, tedaviye devam edilirse malûllük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporları ile anlaşılırsa, bu süre (...) ⁽¹⁾ uzatılır.

Kurum, sigortalının iyileşmesine yarayacak, yahut iş göremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek protez araç ve gereçlerini, yukarıda yazılı sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlamak, onarmak ve tesbit edilen süre ve şartlarla yenilemekle yükümlüdür. ⁽²⁾

Eş ve çocuklara sağlık yardımı yapılması:

Madde 35 – Sigortalının eşi ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen sağlık yardımlarından, 34 üncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere, yararlanırlar. Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20 sini sigortalı öder. ⁽³⁾

Sigortalının eşi ile geçindirmekle yükümlü olduğu çocuklarının yukarıda belirtilen sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için, sigortalının, hastalığının anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması şarttır.

Gelir ve aylık almakta olanlar ile aile bireylerine sağlık yardımı yapılması:

Madde 36 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/2 md.)

Hastalık sigortası hükümlerinin uygulanmasında:

A) a) Bu Kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, bu Kanunun 32 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarında belirtilen yardımlardan, ⁽⁴⁾

b) Yukarıda sözü edilen kimselerin geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar, bu Kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen yardımlardan,

Yararlanırlar.

B) **(Değişik: 25/8/1999 - 4447/4 md.)** Yukarıda sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaçlar ile (A/a) bendi uyarınca sağlanan protez, araç ve gereç bedellerinin % 10'u kendilerince ödenir. Ancak protez, araç ve gereç bedelleri için alınacak katkı payı ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücret tutarını geçemez.

C) Sağlık yardımları, her hastalık olayı için, 34 üncü maddede yazılı sürelerle sınırlıdır.

D) 991 ve 2167 sayılı kanunlarla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre:

a) Malûllük, vazife malûllüğü veya emekli aylığı almakta olanlar ile bunların geçindirmekle yükümlü buldukları eş, çocuk, ana ve babaları,

b) Aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar,

Hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Geçici iş göremezlik ödeneği:

Madde 37 – Hastalık sebebiyle geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş bulunanlara, geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak (...) ⁽⁵⁾ üzere, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Ancak, hastalık halinde geçici iş göremezlik ödeneği verilebilmesi için, Kurumca tayin ve tesbit olunan hekim veya sağlık kurullarından dinlenme raporu alınmış olması şarttır.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/8 md.) Yersiz veya haksız olarak geçici iş göremezlik ödeneği aldığı tespit edilenler yersiz veya haksız surette aldıkları geçici iş göremezlik ödeneğini üç katı olarak Kuruma iade etmek zorundadırlar.

(1) Bu arada yeralan "18 aya kadar" ibaresi, Ana. Mah.'nin 17/1/1991 tarih ve E. 1990/27, K. 1991/2 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir. (Bkz. 19/8/1991 - 20965 R.G.)

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 32 nci maddeye bakınız.

(3) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 25 inci maddelere bakınız.

(4) Bu hükmün uygulanmasında ek 8 inci maddeye bakınız.

(5) Bu arada yeralan " ve 18 ayı geçmemek" ibaresi, Ana. Mah.'nin 17/11/1998 tarihli ve E. 1998/35, K. 1998/70 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir.

Hekim tavsiyelerine uymazlık:

Madde 38 – Hekimce alınması istenen tedbirlere uymayan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri süre için ödenek verilmez.

Tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir durumda olduğuna dair Kurum hekimlerinden belge almaksızın eski işverenin işinde çalıştırılan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılması gereken tedavi masrafları işverenden, başka işte çalışan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendinden alınır. Bu süreler için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez, verilmiş olanlar da sigortalıdan geri alınır.

Üçüncü kişinin sorumluluğu:

Madde 39 – Kasdı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının, eşinin veya çocuğunun hastalanmasına sebep olan kimseye, bu kanun gereğince hastalık sigortasından yapılan her türlü giderler tazmin ettirilir.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi:

Madde 40 – (Değişik: 16/6/1975 - 1912/2 md.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenlerden, bu tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olan sigortalı ile karısı ve geçindirmekle yükümlü olduğu kocası, çocukları, ana ve babalarının, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere altı ay içinde meydana gelecek hastalıkları halinde, 32 nci maddenin (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlardan yararlanırlar.

(Değişik: 6/3/1981 - 2422/3 md.) Yukarıdaki fıkrada sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir. ⁽¹⁾

Bünyeye elverişli olmadıkları işlerde çalıştırılanlar:

Madde 41 – Çalışma mevzuatına göre sağlık raporu alınması gerektiği halde böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girişinden önce var olduğu tesbit edilen veya bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı için Kurumca yapılan hastalık sigortası masraflarının tümü işverene ödettirilir.

Ana ve babaya sağlık yardımı yapılması:

Madde 42 – (Değişik: 16/6/1975 - 1912/3 md.)

Sigortalının geçindirmekle yükümlü bulunduğu ana ve babası, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen sağlık yardımlarından her hastalık olayı için 34 üncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere yararlanırlar.

Ancak; bunların ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si ilgililerce ödenir. ⁽¹⁾

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu ana ve babasının yukarıda belirtilen sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için sigortalının, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması şarttır.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 25 inci maddelere bakınız.

BÖLÜM - IV Analık Sigortası Sağlanan Yardımlar

Madde 43 – Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

- A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- C) Emzirme yardım parası verilmesi,
- D) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- E) Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/30 md.) Kurumdan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almakta olan kadın veya erkeğin sigortalı olmayan eşi, analık halinde yukarıdaki (A), (B), (C) ve (E) bentlerinde sayılan yardımlardan yararlanırlar.

Gebelik halinde muayene ve tedavi:

Madde 44 – Gebelik muayenesi ve gerekli görülecek tedavi Kurumca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı, gebeliğin altıncı ayı sonuna kadar gebelik muayenesi yaptırmaz, yahut hekim veya ebeğin lüzum gösterdiği muayene ve tedavilere devam etmezse bu yüzden ileri gelecek işgöremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin % 50 yi geçmemek üzere bir kısmı Kurumca düşürülebilir.

Sigortalı, Kurumca gösterilen hekim ve ebelerden dilediğini seçebilir. Şu kadar ki, seçtikten sonra doğum oluncaya kadar, hekim veya ebesini değiştiremez.

Doğum yardımı:

Madde 45 – Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır.

Bu yardım, gebenin evvelce seçtiği ebe, o yoksa Kurumca tayin ve tesbit edilen ebelerden biri tarafından evde veya sağlık tesislerinde yapılır. Gerekirse doğum sırasında yetkili bir uzman hekim bulundurulabileceği gibi, hekim veya ebeğin lüzum göstereceği hallerde, doğum, sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle yaptırılır.

Kuruma ait sağlık tesisleriyle 123 madde gereğince sözleşme yapılmış olan tesislerde doğum yapan sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının, doğan çocukları için sağlık tesisinde kaldıkları müddetçe yapılmasına lüzum görülen sağlık yardımlarına ait masraflar ilgililerden istenmez.

Maktu gebelik ve doğum yardımları:

Madde 46 –(Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/31 md.) 44 ve 45 inci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca veya 123 üncü madde gereğince sözleşme ya da protokol yapılmış sağlık tesislerinde doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülmeyen yer ve hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı her çocuk sayısına göre artırılır.

Ancak:

A) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce Kuruma bildirilmesi,

B) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun üç ay içinde Kuruma bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kağıdı yahut onanmış nüfus kayıt örneği ile belgelenmesi,

Şarttır.

Emzirme yardımı:

Madde 47 – Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması dolayısıyla sigortalı erkeğe, çocuğun ölü doğmaması şartıyla, Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre her çocuk için bir emzirme yardımı yapılır.

Analık yardımlarından yararlanma şartları:

Madde 48 – Analık sağlık yardımları ile emzirme yardımlarından veyahut maktu gebelik ve doğum para yardımlarından yararlanabilmek için:

A) Sigortalı kadın için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 90 gün analık sigortası primi ödenmiş olması,

B) Sigortalı erkek için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş olması ve sigortalının doğum yapan kadınla doğumdan önce evlenmiş bulunması,

Şarttır.

Geçici iş göremezlik ödeneği:

Madde 49 – (Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/32 md.)Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise, doğumdan önceki sekiz haftaya iki haftalık süre ilave edilerek çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/32 md.) Kadın sigortalının isteği ve doktorun onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışılması halinde, çalışılan süreler kadın sigortalının doğum sonrası sürelerine eklenir.

Bu ödenek hiçbir şekilde kesilmez.

Geçici iş göremezlik ödeneğinden yoksun kalma:

Madde 50 – Kurumca sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve makul sebep olmaksızın yararlanmayı reddeden yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almaması yüzünden hastalandığı veya hastalığın arttığı mütehasıs hekim raporu ile tesbit edilen sigortalı kadınlara geçici iş göremezlik ödeneğinin % 50 si verilmez.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi:

Madde 51 – 2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenler, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere 300 gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın, veya karısı analık sigortası yardımından yararlanacak sigortalı erkek için, doğum tarihinden önceki 15 ay içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, bu kanunda yazılı analık sağlık ve emzirme yardımlarından veya 46 ncı maddede yazılı maktu para yardımından yararlanırlar.

BÖLÜM - V **Malüllük Sigortası**

Sağlanan yardım:

Madde 52 – Malüllük sigortasından sağlanan yardım, malüllük aylığı bağlanmasıdır.

Kimlerin malül sayılacağı⁽¹⁾

Madde 53 – (Değişik:29/7/2003-4958/33 md.)

A) 1- a) Kurum hastanelerince düzenlenecek usulüne uygun sağlık kurulu raporları ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiği,

b) 34 üncü madde gereğince yapılan tedavi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek usulüne uygun rapor ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiği,

(1) Bu madde başlığı "Kimlerin malül sayılacağı." iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

c) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını yitirdiği, Kurumca tespit edilen sigortalı malûllük sigortası bakımından malûl sayılır.

2- Meslek hastalığı sonucu, meslekte kazanma gücü azalma oranının tespiti Kurumun meslek hastalıkları hastanelerince yapılır.

B) Bu Kanun kapsamında ilk defa çalışmaya başladıkları tarihte mevcut hastalık veya arızası bulunanlar bu hastalık veya arızasının malûl sayılmayı gerektirecek düzeyde olmadığını Kurum veya Kurum dışındaki hastanelerden işe girmeden önce alınmış, usulüne uygun sağlık raporu ve dayanağı tıbbi belgelerle kanıtlamakla yükümlüdürler. Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte, malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık ve arızalarının bulunduğu önceden veya sonradan tespit edilen sigortalılar bu hastalık veya arızaları nedeni ile malûllük sigortası yardımlarından yararlanamazlar.

Bu gibi sigortalılara malûllük sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınır.

C) Bu maddenin uygulama hükümleri çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Malûllük aylığından yararlanma şartları:

Madde 54 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/4 md.)

Sigortalının, malûllük aylığından yararlanabilmesi için:

a) 53 üncü maddeye göre malûl sayılması,

b) Toplam olarak 1800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması,

Şarttır.

Malûllük aylığının hesaplanması: ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 55 – (Değişik: 25/8/1999 - 4447/5 md.)

Malûllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya bu Kanununun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının %60'ının 1/12'si oranında malûllük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin bakımına muhtaç durumda ise bu oran %70'e çıkarılır. Buna göre hesaplanan malûllük aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır.

Aylığın başlangıcı:

Madde 56 – Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve malûllük aylığına hak kazanan sigortalının aylığının ödenmesine, kendisinin yazılı isteğinden, malûl sayılmasına esas tutulan raporun tarihi yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise bu raporun tarihinden sonraki ay başından başlanır.

Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılan sigortalı birinci fıkraya göre aylıkların ödenmesine başlanacağı tespit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta ise malûllük aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak malûllük aylığı, sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, birinci fıkraya göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız.

(2) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Sigortalının kontrol muayenesi:

Madde 57 – Malullük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek malullük aylığının artırılmasını isteyebilir.

Malullük aylığı bağlanan sigortalıları Kurum da her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırmada sonunda yapılan muayenesinde yeniden tesbit edilecek malullük durumuna göre, malullük aylığı:

I - Sigortalının istekte bulunması halinde:

a) Yazılı isteğini,

b) Yeni malullük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini,

II - Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma halinde de yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini,

Takibeden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir.

Kabul edilir bir özürü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmayan sigortalının malullük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptırılan ve malullük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının malullük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve malullük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının malullük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Aylığın kesilmesi ve yeniden başlaması:

Madde 58 – (Değişik: 16/10/2007-5698/1 md.)

Malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 63 üncü maddenin (A) fıkrası hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya aylık bağlanması, kontrol muayenesi sonunda malullüğün devam ettiğinin anlaşılması şartına bağlıdır.

BÖLÜM - VI **Yaşlılık Sigortası**

Sağlanan yardımlar:

Madde 59 – Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:

Sigortalıya:

a) Yaşlılık aylığı bağlanması,

b) Toptan ödeme yapılması.

Yaşlılık aylığından yararlanma şartları:

Madde 60 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/6 md.)

Yaşlılık aylığından yararlanma esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir:

A) **(Değişik: 23/5/2002-4759/1 md.)** Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalıların; ⁽¹⁾

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 7 000 gün veya

b) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması, 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 4 500

gün,

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır.

B) (Değişik: 11/12/1981 - 2564/1 md.)

a - 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en az 5 000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

b - 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak(B/a) fıkrasında sözü edilen işyerlerinin yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4 000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar da 8100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığından yararlanırlar. ⁽²⁾

C) a) **(Değişik:29/7/2003-4958/34 md.)** Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce bu Kanununun 53 üncü maddesine göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malûllük aylığından yararlanamayan sigortalılar, yaşları ne olursa olsun en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

b) **(Değişik:29/7/2003-4958/34 md.)** Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan sigortalılardan; ilgili mevzuatı uyarınca, I. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, II. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az onsekiz yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, III. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az yirmi yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4400 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanarak yaşlılık aylığı alanlar Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

(Mülga son paragraf: 22/1/2004 – 5073/17 md.)

D) (Değişik: 11/12/1981 - 2564/1 md.)

a - 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen,

b - 50 yaşını dolduran ve malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1 800 gününü Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan,

Sigortalılar da (A) bendinin (a) veya (b) fıkralarında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

E) Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde en az 1 800 gün çalışmış bulunan sigortalıların, bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dördte biri eklenir ve toplamı, bunların Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

1/4/1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalılar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(1) Burada yeralan "A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığından yararlanabilmesi için;" ibaresi 23/5/2002 tarihli ve 4759 sayılı Kanunla metne işlendiği şekliyle değiştirilmiştir.

(2) 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanununun 56 ıncı maddesiyle, "25 yılı doldurmuş ve" ibaresi metinden çıkarılmış, "5000" rakamı "8100" olarak değiştirilmiştir.

F) (Değişik: 24/8/2000 - KHK-616/59 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/34 md.) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını veya bir kısmını, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır, altı ay içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Ancak Kanunla kurulmuş bulunan diğer sosyal güvenlik kuruluşları mevzuatına göre sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

Sigortalıların grev ve lokavtta geçen süreleri, grev ve lokavtın sona ermesinden itibaren altı ay içinde kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırları arasında olmak suretiyle, talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartıyla borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı sigortalının prim ödeme gün sayısına katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Aylık bağlanmasına askerlik, grev ve lokavt borçlanması ile hak kazanılması durumunda kendilerine, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.⁽¹⁾

G) Bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir.

H) Bu maddede belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması ve yazılı istekte bulunması şarttır.

Yaşlılık aylığının hesaplanması:⁽²⁾

Madde 61 – (Değişik: 25/8/1999 - 4447/7 md.)

Yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıların aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama yıllık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımının 1/12'si alınarak hesaplanır.

Sigortalının her takvim yılına ait prime esas kazancı, kazancın ait olduğu takvim yılından itibaren aylık talep tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak bulunan yıllık kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama günlük kazancın 360 katı, aylığın hesaplanmasına esas ortalama yıllık kazancı oluşturur.

Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3 600 gününün her 360 günü için % 3.5, sonraki 5 400 günün her 360 günü için % 2 ve daha sonraki her 360 gün için % 1.5 oranlarının toplamıdır.

60 ıncı maddenin B,C ve D bentlerine göre aylığa hak kazananların aylık bağlama oranı %60'dan az olamaz.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak bağlanır.

(1) Bu bent 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

(2) Bu hüküm uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız. Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Aylığın başlangıcı:

Madde 62 – Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya bu isteğinden sonraki aybaşından başlanarak yaşlılık aylığı bağlanır.

Erken yaşlanmış olması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının bu husustaki raporunun tarihi, yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise, yaşlılık aylığı, raporun tarihinden sonraki aybaşından başlanarak verilir.

Yukarı ki fıkralara göre aylığının ödenmesine başlanacağı tesbit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak yaşlılık aylığı sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, yukarıdaki fıkralara göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Yaşlılık aylığı alanların yeniden çalışmaları:

Madde 63 – (Değişik: 29/4/1986 - 3279/3 md.)

A) **(Değişik: 16/10/2007-5698/2 md.)** Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78 inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73 üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir.

Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak ikinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 61 inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.

B) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yazılı talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunur. Ancak bunlardan 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 30 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir. Bu primin 1/4'ü sigortalı hissesi, 3/4'ü işveren hissesidir. ⁽¹⁾

(Ek: 25/8/1999 - 4447/8 md.) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken serbest avukat veya noter olarak çalışmalarını sürdürenlerin, sosyal yardım zammı dahil, almakta oldukları aylıklarından % 15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. ⁽²⁾

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta olanlara ve bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocuklarına, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanırlar.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24/5/1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına

(1) Bu bentte geçen “% 24” oranı, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi ile “% 30” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu bent, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle eklenmiş olup, Kanunun yayımı olan 8/9 /1999 tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girmiştir.

Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışmaları dolayısıyla bu maddenin (A) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilenler, çalıştıkları süre içinde (B) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını; (B) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilmeden çalışanlar ise çalıştıkları süre içinde haklarında (A) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını isteyebilirler.

Toptan ödeme: ⁽¹⁾

Madde 64 – (Değişik: 23/10/1969 - 1186/9 md.)

Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan,

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunan sigortalıya,

b) 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalıya, ⁽²⁾

Kendisinin ve işverenlerinin ödediği, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine toptan ödeme şeklinde verilir.

BÖLÜM - VII **Ölüm Sigortası**

Sağlanan yardımlar:

Madde 65 – Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:

a) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanması,

b) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına toptan ödeme yapılması,

c) Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi.

Ölüm sigortasından aylık bağlama şartları:

Madde 66 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/8 md.)

a) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış durumda veya,

b) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda yahut,

c) **(Değişik: 12/12/2006-5561/1 md.)** 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinde en az 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş durumda,

Ölen sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

(1) Bu maddenin uygulanmasında ek 1 ve 29 uncu maddelere bakınız.

(2) Bu bentte geçen "Kadın ise 50, erkek ise 55" ibaresi, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun'un 56 ncı maddesiyle, "Kadın ise 58, erkek ise 60" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Ölüm sigortasından bağlanacak aylığın hesaplanması: ⁽³⁾

Madde 67 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/9 md.)

Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

A) a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malullük veya yaşlılık aylığı,
b) Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalının ölüm tarihine ve 58 veya 63 üncü maddelere göre tespit edilecek aylığı,

c) **(Değişik: 25/8/1999 - 4447/9 md.)** Toplam olarak 1 800 gün veya en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanununun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 60'ının 1/12'si olarak hesaplanan aylığı, hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur. Bu oran sigortalının 8100 ila 9000 gün arasında primi ödenen her 360 gün için 2, 9000 günden sonra ödenen her 360 gün için de 1,5 artırılır. Bu şekilde hesaplanan ölüm aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır.

d) **(Mülga: 25/8/1999 - 4447/9 md.)**

B) Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (A/a-b) fıkralarının uygulanmasında, bu durum nazara alınmadan bağlanabilecek aylık esas tutulur.
(1)

D ve E - **(Mülga: 25/8/1999 - 4447/9 md.)**

Eş ve çocuklara aylık bağlanması:

Madde 68 – (Değişik: 21/6/1973 - 1753/2 md.)

Ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır.

I – Ölen sigortalının 67 nci madde gereğince tespit edilecek aylığının;

A) **(Değişik: 20/3/1985 - 3168/2 md.)** Dul eşine % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) **(Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.)**

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışmayacak durumda malül bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan (...) ⁽²⁾ çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli ol-

(1) (C) Bendi 25/8/1999 tarih ve 4447 Sayılı Kanununun 9 uncu maddesi ile (B) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

(2) Bu arada yer alan "erkek" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanununun 35 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(3) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

makla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında aylık bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup, aylığa hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar.

II – Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır.

III – Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse hak sahibi kimselerin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

IV – Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan aylıklar, çocuğun 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışmayacak durumda malûl olan erkek çocukların aylıkları bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. Ancak aylığı kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışmayacak durumda malûl olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartıyla malullük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden aylık bağlanır. 101 inci madde hükmü saklıdır.

V) (**Değişik: 20/3/1985 - 3168/2 md.**) Sigortalının dul eşi evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de aylık almaya hak kazanan dul eşe bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

VI – Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir.⁽¹⁾ Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde I inci bölümün (C) fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almağa hak kazanan kimseye bu aylıklardan fazla olanı ödenir.⁽²⁾

Ana ve babaya aylık bağlanması:

Madde 69 – Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına aylık olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalıya ait aylığın % 25 ini geçemez.⁽³⁾

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı değilse ana ve babanın aylık bağlanma hakları düşer.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 12 nci maddeye bakınız.

(2) 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde “ 68 inci maddesinin VII. numaralı bendindeki çalışmaya kelimesinden sonra gelmek üzere “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi eklenmiştir” denilmektedir. Maddede VII numaralı bendin olmaması ve “ çalışmaya” ibaresinin VI. numaralı bende yer alması nedeniyle “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi VI. numaralı bende eklenmiştir; daha sonra 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde yer alan “68 inci maddenin VII numaralı bendindeki” ibaresi “68 inci maddenin VI numaralı bendindeki” olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu fıkarda yer alan “geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen“ ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle “sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan” şeklinde değiştirilmiştir.

Aylığın başlangıcı:

Madde 70 – Sigortalının ölümünde ölüm sigortasından hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylağa hak kazandıkları tarihten sonraki ay başından başlar.

Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının hak sahibi kimselerinin aylıkları, sigortalının hak kazandığı son aylık devresinin sona erdiği tarihten başlar.

Toptan ödeme:

Madde 71 – Ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiç biri bu kanuna göre Ölüm Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I - Ölen sigortalının kendisinin ve iş verenlerinin ödedikleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri toplamının:

A) (**Değişik : 20/3/1985 - 3168/3 md.**) Dul eşine % 50'si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) (**Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.**)

C) (**Değişik: 21/6/1973 - 1753/3 md.**) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malûl bulunan (...) ⁽¹⁾ çocuklarla evli olmayan kız çocukların her birine % 25'i,

Yukarıki fıkarda belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların her birine % 50'si,

Toptan ödeme şeklinde verilir.

II - Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları, yapılacak toptan ödemeden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktarı geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin hisselerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

IV - Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktardan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi % 25 i geçemez. ⁽²⁾

V - Yukarıki esaslara göre toptan ödeme yapıldıktan sonra kalıntı olursa, sigortalının ölümünden sonra doğacak çocukları ile nesebi düzeltilecek veya babalığı hükme bağlanacak çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır.

BÖLÜM - VIII Primler

Prim alınması:

Madde 72 – İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, Kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

(1) Bu arada yer alan "erkek" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(2) Bu bentte yer alan "geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle "sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan "şekilde değiştirilmiştir.

(Değişik: 29/4/1986 - 3279/4 md.) Sağlık yönetim giderleri hariç genel yönetim giderleri Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10'unu aşamaz.

Prim oranları:

Madde 73 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/10 md.)

A) Tarifesine göre tespit edilecek iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin nispeti % 1,5'ten az, % 7'den fazla olamaz.

B) a) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 11'idir. Bunun % 5'i sigortalı hissesi % 6'sı da işveren hissesidir.

3 üncü maddenin (II/B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise kazancının % 4' üdür. Bunun % 2'si sigortalı hissesi, % 2'si de işveren hissesidir.

b) **(Mülga: 28/1/1983 - 2795/6 md.)**

C) Analık Sigortası primi, sigortalının kazancının % 1'idir.

Bu primin tamamı işverenler tarafından verilir.

D) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i de işveren hissesidir.

Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 22'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü de işveren hissesidir. ⁽¹⁾

İş kazalarıyla meslek hastalıkları prim oranının tesbiti:

Madde 74 – İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre tesbit edilir.

İş kolları, tehlikenin ağırlığına göre sınıflara, bu sınıflar da özel iş şartlarına ve tehlikeyi önlemek için alınmış olan tedbirlere göre derecelere ayrılır.

Hangi iş kollarının hangi tehlike sınıfına girdiği, tehlike sınıf ve derecelerine ait prim oranlarının ve tehlike derecelerinin belli edilmesinde uygulanacak esaslar, ilgili bakanlıkların düşünceleri sorulduktan sonra Çalışma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konacak bir tarife ile tesbit olunur.

Prim tarifesi gerekli görülürse aynı usulle değiştirilebilir.

Prim oranları, iş kazaları ve meslek hastalıklarından dolayı yapılması gereken her türlü sigorta yardımları ve idare masrafları ile bağlanacak gelirlerin tesis sermayeleri toplamı göz önünde tutularak hesaplanır.

Tehlike sınıf ve derecelerinin belli edilmesi:

Madde 75 – Yapılan işin 74 üncü maddede belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi oranı Kurumca belli edilerek işverene yazı ile bildirilir.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tesbit edilen işler, Kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Kurum, tesbit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini, yaptıracağı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin isteği üzerine değiştirebilir.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 7 nci maddeye bakınız.

Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene ve işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce Kuruma bildirilmesi şarttır.

Böylece, karara bağlanacak değişiklikler, yukarıdaki fıkrada yazılı karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşveren, tehlike sınıf ve derecesiyle prim oranı hakkında Kurumca yapılacak yazılı bildiriye aldıktan sonra bir ay içinde Çalışma Bakanlığına itirazda bulunabilir. Bakanlık bu itirazı inceleyerek 3 ay içinde vereceği kararı ilgiliye bildirir.

İtiraz primlerin ödenmesini geciktirmez.

İşveren bu madde gereğince tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Bakanlığına yahut bu Bakanlığın vereceği karar üzerine Danıştaya başvurursa bu kanunun 81 inci maddesinin uygulanmasında, İcra ve İflas Kanununun ilgili maddesinde yazılı bir yıllık süre, birinci halde Bakanlık kararının iptal süresi sonunda, ikinci halde ise Danıştay kararının kesinleştiği tarihten başlar.

Tehlike sınıf ve derecelerine dokunabilecek değişiklikler:

Madde 76 – İşveren, tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek her türlü değişiklikleri bir ay içinde Kuruma yazı ile bildirmekle yükümlüdür.

Bu bildirme üzerine Kurum, yaptıracağı incelemeler sonunda tehlike sınıf ve derecesini değiştirebilir.

Tehlike sınıf ve derecesini dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilirse bu konuda Kurumca verilecek karar, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından uygulanır.

Tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilmezse:

- Tehlike sınıfı yükseliyorsa, değişikliğin meydana geldiği,
- Tehlike sınıfı alçalıyorsa, değişikliğin Kurumca öğrenildiği,

Tarihler esas alınmak ve bu tarihlerden sonraki ay başından uygulanmak üzere, Kurumca karar alınır.

Prime esas ücretler:

Madde 77 – Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödiyecekleri primlerin hesabında:

- Sigortalıların o ay için hakettikleri ücretlerin,
- Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,
- İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

Brüt toplamı esas alınır.

(Değişik ikinci fıkrâ:29/7/2003 – 4958/36 md.) Şu kadar ki, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynî yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur.

(Değişik üçüncü fıkrâ:29/7/2003 – 4958/36 md.) Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının bin liraya kadar olan lira kesri nazara alınmaz.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazanç

ları, 78 inci madde hükmü saklı kalmak şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

Şu kadar ki, sigortalının ayrıca belirli bir kazancı varsa, bu takdirde prim ve ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazancı, yukarı ki fıkraya göre hesap edilecek günlük kazancına belirli kazancı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın ilavesi suretiyle bulunur.

Bu kanun gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Bir ay içinde çeşitli işverenlerin işinde çalışan sigortalının bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazancının tesbitinde her işverenden elde ettiği aylık ve günlük kazanç tutarı ayrı ayrı nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Günlük kazanç sınırları:

Madde 78 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/11 md.)

(Değişik birinci fıkra: 24/6/2004-5198/9 md.)Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre 16 yaşından büyükler için belirlenen günlük asgarî ücrettir; üst sınırı ise günlük asgarî ücretin 6,5 katıdır.

Günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler, bu madde uyarınca tesbit edilen üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine geri verilir. ⁽¹⁾

Prim belgeleri:

Madde 79 – (Değişik:20/6/1987-3395/5 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri ve destek primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile bu primleri gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen asıl veya ek belgeleri ait olduğu ayı veya dönemi takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve Kurumca istenilmesi halinde iş yeri kayıtlarını ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren bir ay içinde yazılı olarak Kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin bu fıkra da belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait iş yerinden Kuruma verilmesinden işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.

(1) Bu maddede sözü edilen alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 30/4/2001 tarihli ve 2001/2342 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/4/2001-31/3/2002 tarihleri arasında uygulanmak üzere 7.000.000,- TL.'ye yükseltilmiş, aynı Bakanlar Kurulu Kararı ile de; alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın üst sınırı, alt sınırın beş katına yükseltilmiştir. 9/4/2003 tarihli ve 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/4/2003-30/6/2003 tarihleri arasında uygulanmak üzere, 13.103.332 TL; 1/7/2003-31/3/2004 tarihleri arasında uygulanmak üzere 15.267.194 TL olarak belirlenmiştir.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını açıklayan bilgi ve belgelerin işverence prim bildiremelerine eklenmesi şarttır.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelerle ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek 80 inci madde hükümlerine göre tahsil olunur. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

İşveren, sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere, işçiler tarafından da görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

(Değişik yedinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) Fiilen veya iş yeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı, durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde 80 inci maddenin prim borcuna ilişkin hükmü uygulanır.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.⁽¹⁾

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Bu Kanunun 83 üncü maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından ihale yoluyla yaptırılan her türlü işler, gerçek veya tüzel kişilerce yapılan inşaatlardan dolayı yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek bu araştırma sonucunda yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğunun anlaşılması halinde, bildirilmemiş olan işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, gecikme zammı ile birlikte sigorta müfettişince inceleme yapılması istenilmeksizin işveren tarafından ödendiği takdirde, iş yeri hakkında sigorta müfettişine inceleme yaptırılmayabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Sigorta müfettişi tarafından, Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgari işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri bu Kanunun 80 inci maddesi de nazara alınarak işverene tebliğ olunur. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde, işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz.

(Ek fıkra:29/7/2003 - 4958/37 md.) Sigorta müfettişince Kuruma asgari işçilik tutarı bildirilmediği tespit edilen işyerleri hakkında ayrıca bu Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin son fıkralarına göre işlem yapılır.⁽²⁾

(1) Bu fıkroda yer alan "10" yıl 1/6/1994 tarih ve 3995 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile "5" yıl olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan "140 ıncı maddesine" ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle "140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin son fıkralarına" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kamu idare ve müesseseleri (kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) Kurumca yazı ile istenilecek bilgileri yazılı olarak en geç bir ay içinde vermeye mecburdurlar.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kuruma, yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığının araştırılmasına ilişkin yöntem, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespitinde ve Kuruma yeterli işçilik bildirmiş olup olmadığının araştırılmasında dikkate alınacak asgari işçilik oranlarının saptanması ve asgari işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından beş kişi, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki teknik eleman olmak üzere toplam yedi kişiden oluşan Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulmuştur. Kurum Yönetim Kurulu kararı ile birden çok Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulabilir. Asgari İşçilik Tespit Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek teknik elemanlara, komisyona katılan Kurum teknik elemanlarının yararlandığı tutarda ek ödeme yapılmasıyla ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgenin, internet, elektronik ve benzeri ortamda Kuruma gönderilmesinde; işyerinin ve belgenin niteliği, çalıştırılan sigortalı sayısı, illerin gelişmişlik durumu ile bilişim ve teknoloji alanındaki gelişmeler gibi hususları dikkate alarak, işverenleri zorunlu tutmaya Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu şekilde belirlenen işverenlerin yukarıda belirtilen yükümlülüğü, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürede yerine getirmemeleri halinde, bu Kanunun 140 ncı maddesinin (c) fıkrasına göre işlem yapılır.

Primlerin ödenmesi:

Madde 80 – (Değişik: 1/12/1993 - 3917/1 md.) ⁽¹⁾

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

(Ek fıkra: 9/4/2003-4842/32 md.) Prim borçlarının, katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenmesi mümkündür. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi; kendisinin, mal ya da hizmet satın aldığı veya iştirak ya da ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Kurumun bağlı olduğu Bakanlık, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri, işgal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları Gelir ve Kurumlar Vergisi uygulamasında gider yazılamaz.

(Değişik beşinci fıkra: 22/2/2006 – 5458/6 md.) Kurumun, süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. Şu kadar ki; Kurumun prim ve diğer alacaklarının süresi içinde ve tam olarak ödenmemesi halinde, ödenmeyen kısma, sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her ay için % 3 oranında gecikme cezası, ayrıca her ay için bulunan bu tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar, her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait YTL cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi, bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Yapılacak takip sonunda tahsilinin imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olacağı anlaşılan 20 YTL'ye kadar (20 YTL dahil) Kurum alacakları, tahsil zaman aşımı süresi beklenilmeksizin Kurum Yönetim Kurulunca terkin edilebilir. Kurum Yönetim Kurulu, bu miktarı on katına kadar artırmaya, terkin yetkisinin tamamını veya bir kısmını yetki sınırlarını da belirterek Kurum Başkanına, Genel Müdürlere ve Sigorta İl/Sigorta Müdürlere devretmeye yetkilidir. Bakanlar Kurulu ilk üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı % 1 oranına kadar indirmeye, yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir.

(1) Bu maddenin uygulanmasında ek 31 inci maddeye bakınız.

Yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle tespit edilir.

Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir.

Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer alacakların ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

(Değişik : 29/9/1999 - KHK - 578/1 md.) Yangın, su baskını ve deprem gibi tabii afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenler ile isteğe bağlı sigorta ve topluluk sigortasına devam edenlerin hadisenin vukua geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları halinde mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçları hadisenin vuku bulduğu tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenebilir.

Prim borcunun ertelendiği süre zamanaşımından sayılmaz ve ertelenen kısmına gecikme zammı uygulanmaz.

Sigorta primlerini haklı sebepleri olmaksızın, birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde tahakkuk ve tediye etmeyen kamu kurum ve kuruluşların tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri mesul muhasip, sayman ile tüzelkişiliği haiz diğer işverenlerin üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri kuruma karşı, işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Bu Kanuna ek 24 üncü maddesinde belirtilen Kurum ve Kuruluşlar tarafından süresi içinde kuruma ödenmeyen sosyal yardım zamları için bu madde hükümleri uygulanır.

Ödenmeyen primler ve verilen cezalar için Kurumca düzenlenecek belgeler:

Madde 81 – (Değişik: 20/6/1987 - 3395/6 md.)

Bu Kanuna göre alınacak sigorta primleri ve para cezalarının ödenmesi için Kurumca işverene yapılacak bildiri üzerine prim borçları ve para cezaları ödenmezse Kurumca düzenlenen prim borcunu ve para cezasını gösteren belgeler resmi dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflas dairelerince bunların tabi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.

Prim borçlarına halef olma:

Madde 82 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/13 md.)

Sigortalıların çalıştırıldığı işyeri devredilir veya intikal ederse, eski işverenin kuruma olan sigorta primi ile gecikme zammı ve faiz borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müteselsilen sorumludur.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması ile yapı kullanma izin belgesinin verilmesinde borcu yoktur belgesinin aranması:⁽¹⁾

Madde 83 – (Değişik: 20/6/1987 - 3395/7 md.)

Genel ve katma bütçeli kuruluşlar, il ve belediyeler veya sermayesinin en az yarısı genel ve katma bütçeli kuruluşlar ile il ve belediyelere ait olan teşekkül ve müesseseler, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessesesi, bağlı ortaklık ve iştirakleri, kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kurum ve kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşların ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Sigorta primlerinin hakedişlerden mahsubu yapılmak şartıyla alıkonularak ödenmesi esastır. Ödemenin ve teminatın geri verilmesine ait işlemlerin usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/12 md.) Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden bu bina inşaatı işyerlerinden dolayı Kuruma borçlarının bulunmadığına dair Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur.

(1) Bu madde başlığı "Teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması:" iken, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yersiz olarak alınan primlerin geri verilmesi:

Madde 84 – Yanlış ve yersiz olarak alınmış olduğu anlaşılan primler, alındıkları tarihlerden on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere ve sigortalılara geri verilir.

İşverenlere geri verilecek primler için Kurumca kanuni faiz de ödenir. Bu faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takibeden aybaşından iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

Primleri geri verilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla, Kurumca iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından yapılmakta olan yardım ve ödemeler durdurulur. Hastalık, Analık, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından yapılmakta olan yardımlar ile verilmekte olan ödenek ve aylıklar ise, ilgililer bu sebeple gerekli yardım, tahsis ve ödeme şartlarını yitirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ait giderler ilgililerden geri alınmaz.

BÖLÜM - IX **İsteğe Bağlı Sigorta**

Şartlar:

Madde 85- (Değişik: 9/4/2003-4842/33 md.)

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için;

- A - a) En az 1080 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,
b) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna zorunlu ya da isteğe bağlı sigortalı olmamak ve buralardan kendi sigortalılığından dolayı aylık bağlanmamış olmak,
c) İsteğe bağlı olarak her ay kesintisiz otuz gün üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek,
d) Örneği Kurumca hazırlanacak isteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma müracaatta bulunmak,
Şarttır.

B - İsteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar. Şu kadar ki, isteğe bağlı sigortanın başladığı tarihte, sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgileri kesilmediği tespit edilenlerin isteğe bağlı sigortalılıkları başladığı tarih itibarıyla iptal edilerek, ödedikleri primler faiz uygulanmaksızın ilgililere iade edilir.

C - a) İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler, ödeyecekleri sigorta primlerini bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak şartıyla kendileri belirlerler. İsteğe bağlı sigorta primi oranı % 25 olarak uygulanır.⁽¹⁾

b) İsteğe bağlı sigorta primlerinin, en geç ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi zorunludur. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için, bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.

D - İsteğe bağlı sigortalılık;

- a) Sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmaya başlayanların, çalışmaya başladıkları günden,
b) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmeye talebinde bulunanların, buna ait dilekçelerinin Kurumca alındığı tarihten önceki primi ödemiş son ayın bitiminden,

(1) Bu alt bentte yer alan “% 30” ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle “% 25” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

- c) İsteğe bağlı sigorta primini art arda üç ay ödemeyenlerin primi ödenmiş son ayın bitiminden,
d) Tahsis talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış veya toptan ödeme yapılmış olmak koşulu ile tahsis talep tarihinden,
e) Ölen sigortalının ölüm tarihinden,
İtibaren sona erer.

E-(Değişik bent:29/7/2003-4958/39 md.) Bu maddenin (A) bendinin (a) alt bendinde belirtilen koşullar sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçileri için aranmaz. Bu maddenin (D) bendinin (a), (b) ve (c) alt bentlerine göre isteğe bağlı sigortalılığı sona eren sigortalının, yeniden isteğe bağlı sigortaya devam edebilmesi için tekrar yazılı müracaatta bulunması şarttır.

Topluluk sigortası:

Madde 86 – Kurum, 2 nci ve 3 üncü maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (İş kazalarıyla meslek hastalıkları), (Hastalık), (Analık), (Malullük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, işverenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/40 md.) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt ve üst sınırı arasında olmak şartıyla kendilerinin belirleyeceği miktarın % 25' udur. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.⁽¹⁾

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/40 md.)Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçilerine istekleri halinde 85 inci madde hükümleri uygulanır.

BÖLÜM - X **Ortak Hükümler**

Üçüncü kişinin aracılığı:

Madde 87 – Sigortalılar üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bununla sözleşme yapmış olsalar bile, bu kanunun iş verene yüklediği ödevlerden dolayı, aracı olan üçüncü kişi ile birlikte asıl iş veren de sorumludur.

(1) Bu fıkrada yer alan “% 30” ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle “% 25” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Bir işde veya bir işin bölüm veya eklentilerinde işverenenden iş alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran üçüncü kişiye aracı denir.

Ödenek ve gelirlere esas tutulacak günlük kazanç:

Madde 88 – İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödenek ve gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, iş kazasının veya doğumun olduğu, yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki üç takvim ayı içinde, bu kanunun uygulandığı bir veya birkaç işde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç takvim ayı içinde bazı iş günlerinde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış olan sigortalının ödenek ve gelire esas olan kazancı, o üç aylık devre içinde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde ettiği kazancı, o üç aylık devre içinde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde ettiği kazanç toplamının 77 nci maddenin (a) fıkrasına göre ücret aldığı gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

77 nci maddenin (c) fıkrasına göre yapılan ödemelerden, ödenek ve gelirin hesabına esas tutulan üç aylık dönemden önceki aylara ilişkin olanlar, günlük kazancın hesabında nazara alınmaz.

Günlük kazancın hesabında 77 nci maddenin (b) fıkrasında belirtilen ödemeler de nazara alınsa, ödenek ve gelire esas alınan günlük kazancın tutarı, 77 nci maddenin (a) fıkrasında yazılı ücret toplamının 90 a veya ücret alınan gün sayısına bölünmesiyle hesaplanacak günlük kazançta bunun % 50 si oranında bir ekleme yapılarak bulunan miktardan çok olamaz.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç aylık dönem içinde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalının günlük kazancının tesbitinde, iş kazasının veya doğumun olduğu yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki takvim ayı içinde çalıştığı son üç aylık dönemde elde ettiği kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

12 aylık dönemde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalı işe girdiği takvim ayı içinde iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla iş göremezliğe uğrarsa, günlük kazancı, iş göremezliğinin başladığı tarih ile işe girdiği tarih arasındaki sürede elde ettiği kazanç toplamı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır. İşe girdiği gün iş kazasına uğrayan sigortalının da taraflarca kararlaştırılmış olan günlük ücreti günlük kazanç sayılır. Sigortalı olarak çalışmaya ilk defa başlayanlar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı gün iş kazasına uğrayan ve parça başına veya yapılan iş miktarına göre ücret alan sigortalının günlük kazancının hesabında aynı veya benzeri bir işte çalışan benzeri bir sigortalının günlük kazancı esas tutulur.

Günlük kazancının hesabına esas tutulan dönem içinde aynı zamanda birden çok işde çalışan sigortalının ödenek ve gelire esas tutulacak günlük kazancının tesbitinde, bu işler dolayısıyla elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar ayrı ayrı nazara alınır ve günlük kazanç yukarıki esaslar dairesinde hesaplanır.

Meslek hastalığı, sigortalının sigortalı olarak çalıştığı son işinden ayrıldığı tarihten bir yıl geçtikten sonra meydana çıkmış ise, günlük kazancı, bu son işinden ayrıldığı tarih esas alınarak yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak yıllık kazanç, yukarıki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın 360 katıdır.

Geçici iş göremezlik ödeneğinin hesaplanması:

Madde 89 – (Birleştirilerek değişik birinci, ikinci ve üçüncü fıkralar: 20/6/1987-3395/9 md.) İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının sağlık tesislerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yoluyla tedavi ettirildiği takdirde, 78 ve 88 inci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısı, ayakta tedavi ettirildiğinde ise üçte ikisidir.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan sigortalı aynı arıza veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilir ve yazılı istekte bulunursa, sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulan kazançta göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile üç aylık sürekli iş göremezlik gelirinin doksanda biri arasındaki fark, kendisine her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra Kurumca verilir.

Kurumdan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunursa, bu ödenek, Kurumun talimatı uyarınca, işveren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir. Kurum, bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine dayanarak işverene öder.

Sigortalı kadının analığında verilecek günlük ödenek, kazancının üçte ikisidir.

Muayene için verilecek belge:

Madde 90 – (Değişik: 16/6/1975 - 1912/5 md.)

İşveren, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde, sigortalının kazancını ve prim ödeme gün sayılarını göstermek üzere, örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi düzenleyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

İşveren, 35 ve 40 ncı maddelerde öngörülen 120 günlük prim şartını yerine getirmiş olan sigortalının karısı ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları ile sigortalı kadının geçindirmekle yükümlü olduğu kocası ve çocuklarının, hastalıkları halinde, sağlık yardımlarından yararlandırılmalarını sağlamak ve altı ay için geçerli olmak üzere prim ödeme gün sayılarını gösterir örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi, talebi halinde, düzenleyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı belgelerdeki bilginin eksik veya yanlış olması sebebiyle, sözü edilen fıkralarda belirtilen kişiler için Kurumca yersiz olarak yapılan her türlü masraflar işverene ödetilir.

Geçici iş göremezlik ödeneklerinin birleşmesi:

Madde 91 – Bir sigortalıda, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinden birkaçı birleşirse, sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından hak kazandığı geçici iş göremezlik ödeneklerinden en yükseği verilir.

Gelir ve aylıkların birleşmesi:

Madde 92 – Hem malullük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır.

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir. Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanmadan önce iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan ve sermayeye çevrilen gelirler ile yaşlılık sigortasından yapılacak toptan ödemelerde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Malüllük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir.

Ana ve babalarından gelir veya aylığa hak kazanan çocuklar:

Madde 93 – (Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/41 md.) Sigortalı olan ana ve babalarının ölümlerinde her ikisinden de gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanan çocuklara, ana veya babadan bağlanan gelir ve aylıklardan, önce bu Kanunun 92 nci maddesi dikkate alınarak yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır.

Ancak, 71 inci madde gereğince yapılacak toptan ödemelerde yukarıki fıkra hükmü uygulanmaz.

Lira kesirleri:

Madde 94 – Bu kanuna göre sigortalıya veya hak sahibi kimselerinin her birine bağlanacak gelir veya aylığın aylık tutarındaki lira kesirleri liraya çıkarılır.

Değişen gelir ve aylıkların başlangıcı⁽¹⁾

Madde 95 – (Değişik : 24/8/2000 -KHK- 616/60 md. İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/42 md.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. Bu Kanunun 25, 57 ve 101 inci maddeleri hükümleri saklıdır.⁽²⁾

Aylıkların alt sınırı:

Madde 96 – (Değişik: 6/3/1981 - 2422/14 md.)

(Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/13 md.) Bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar, 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırının aylık tutarının % 35'inden az olamaz.

Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan 991 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malüllük veya vazife malüllüğü aylıkları ile mezkür Kanunun geçici 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre kurumca bağlanacak aylıklarla dul ve yetim aylıkları (aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak alt sınırdan aşağı olamaz.

Hak sahibi kimselerin gelir ve aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu maddenin 1 inci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

İşgöremezlik derecesi % 25 ve daha yukarı olanlara bu Kanunun 20 nci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca bağlanacak sürekli kısmi işgöremezlik gelirinin aylık tutarı bu Kanunun 78 inci maddesi uyarınca tespit olunacak günlük kazanç alt sınırının 30 katının % 70'inden az olamaz.

(1) Bu madde başlığı "Değişen gelir ve aylıkların başlangıcı:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/43 md.) Sigortalı veya hak sahibine bu Kanun hükümlerine göre bağlanan gelir veya aylıklardan, ilk hak edilen gelir veya aylık dışında sonradan bağlanacak gelir ve aylıklar için yukarıdaki fıkralardaki hükümler uygulanmaz. Aynı anda birden fazla gelir veya aylık hak edilirse, yüksek olanı ilk hak edilen gelir veya aylık olarak esas alınır.⁽¹⁾

(Ek: 20/6/1987 - 3395/10 md.) Bu madde hükmü sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmi aylıklar için nazara alınmaz.

Gelir ve ödeneklerin, günlük kazancın alt sınırına göre artırılması:

Madde 97 – (Mülga: 25/8/1999 - 4447/62 md.)

Gelir ve aylıkların ödenmesi:

Madde 98 – (Değişik birinci fıkra: 20/3/1985 - 3168/4 md.) Sigortalıya veya hak sahibi olan kimselere bağlanan gelir veya aylıkların her ay veya üç ayda bir peşin olarak verilmesi ile gelir ve aylıkların ödeme tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.⁽²⁾

Peşin verilen gelir ve aylıklar durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

Zamanaşımı ve hakkın düşmesi:

Madde 99 – (Değişik: 29/4/1986 - 3279/5 md.)

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarından hak kazanılan gelir ve aylıklar, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse zamanaşımına uğrar. Bu durumda olanların gelir ve aylıkları, yazılı istek tarihini takibeden aybaşından itibaren başlar.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından kazanılan diğer haklar ile hastalık ve analık sigortalarından doğan haklar ise, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer.

Geçici iş göremezlik ödeneğini veya herhangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların, söz konusu ödenek, gelir veya aylıkları ödenmez.

Avans:

Madde 100 – (Değişik: 29/6/1978 - 2167/11 md.)

Kurumca, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalı veya hak sahiplerine; işlemlerin gecikmesi halinde gecikmenin her ayı için asgari aylık veya gelirden az olmamak veya yapılacak toptan ödemenin % 75'ini geçmemek üzere ilerideki alacaklarından kesilmek üzere avans ödenir.

Çocukların kontrol muayeneleri:

Madde 101 – (Değişik: 20/3/1985 - 3168/5 md.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan çalışmayacak durumda malûl çocuklar ile malûllük veya yaşlılık aylığı bağlanan sigortalının çalışmayacak durumda malûl çocukları, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

(1) Bu fıkra yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

(2) 8/10/1992 tarih ve 92/3649 sayılı BKK ile belirlenen ödeme tarihleri için 10/11/1992 tarih ve 21401 sayılı R.G'ye bakınız.

Bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malûllük durumuna göre gerekirse rapor tarihinden sonraki aybaşından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Kabul edilir bir özürü olmadığı halde kontrol muayenesi, Kurumunun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki aybaşına kadar yaptırılmazsa, çocukların çalışmayacak durumda malûl sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan gelir ve aylıklar kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlanarak üç ay içinde yaptırılır ve malûllük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar eksiltildiği veya kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptırılır ve malûllük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar rapor tarihinden sonraki aybaşından başlanarak ödenir.

Yol parası ve zaruri masraflar:

Madde 102 – (Değişik: 29/6/1978 - 2167/12 md.)

Bu Kanun gereğince sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri ve 35, 36, 40 ve 42 nci maddelerde sözü edilenler:

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçleri ile ortopedik cihazların sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya malullük durumlarının tespiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tespiti,
- f) Sağlık durumlarının tespiti,
- g) Raporların kurumca yeterli görülmemesi yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirlerse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkaları ile birlikte gitmelerinin gerektiği hekim raporu ile belgelenenler ile 15 yaşına kadar (15 yaş dahil) çocuklar ile birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları, kurumca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece isteklerinin doğru olduğu anlaşılanların gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarıda belirtilen durumlarda gerek buldukları gerek gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahadeler için ilgililerden kurumca masraf alınmaz.

Cenaze masrafı karşılığı:

Madde 103 – İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı ile sigortalı olarak çalışmakta veya malullük yahut yaşlılık aylığı almakta iken veyahut sigortalı olarak çalıştığı işden ayrıldığı tarihten bir yıl geçmeden ölen sigortalının ailesine, Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek tarife üzerinden, cenaze masrafı karşılığı ödenir.

Cenaze gerçek veya tüzel kişiler tarafından kaldırılırsa, masrafların belgelere dayanan ve Bakanlar Kurulunca tesbit edilen tarifedeki miktarı geçmeyen kısmı bunlara ödenir. Şu kadar ki, yapılan masraflar bu miktardan az olursa artanı sigortalının ailesine verilir.

Cenaze masrafı, ölüm, iş kazasından veya meslek hastalığından ileri gelmişse bu sigorta kolu hesabından, başka sebepten ileri gelmişse ölüm sigortası hesabından karşılanır.

Kısa vadeli sigorta kollarında nazara alınmayan süreler:

Madde 104 – A) Herhangi bir sebeple silah altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi,

B) Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklukta geçen süre,

C) İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık veya analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre.

D) (**Ek:29/7/2003-4958/44 md.**) Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre,

(**Değişik son fıkra: 24/8/2000 -KHK- 616/61 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/44 md.**)

Bu Kanunun 32, 35, 37, 48, 49 ve 51 inci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve onbeş ayın hesabında da nazara alınmaz.⁽¹⁾

Uzun vadeli sigorta kollarında nazara alınmayan süreler:

Madde 105 – Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında, malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş bulunan sigortalıların kendilerine veya ölümlerinde hak sahibi kimselerine aylık bağlanması gerekirse, malullük ve yaşlılık aylığı ödenen süreler, ortalama yıllık kazanç ve prim ödeme gün sayısının hesabında nazara alınmaz.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler:

Madde 106 – Bu kanunun uygulanmasında, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler:

a) (**Değişik: 29/7/2003 – 4958/45 md.**) Diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ya da gelir veya aylık almayan eşi,

b) (**Değişik: 29/4/1986 - 3279/6 md.**) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış veya 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda malul erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan ve sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan veya bunlardan aylık yahut gelir almayan kız çocukları.

c) Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babası, dır.

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesine hak kazanılan tarihten önce, sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş, yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklar da (b) fıkrası kapsamına girerler.

Sigortalılık niteliğinin ne zaman yitirilmiş sayılacağı:

Madde 107 – (**Değişik: 23/10/1969 - 1186/18 md.**)

2 nci maddede belirtilen sigortalılardan hastalık ve analık sigortalarının uygulanmasında ödenen primin ilişkin olduğu günü takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Ancak, sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde sigortalılık niteliği bu sürelerin sona ermesini takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

(1) Bu fıkra 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK.ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

Sigortalılık süresi:

Madde 108 – Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında nazara alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı, sigortalının, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihtir.

Tahsis işlerinde nazara alınan sigortalılık süreleri, bu sürenin başlangıç tarihi ile, sigortalının tahsis yapılması için yazılı istekte bulunduğu tarih, tahsis için istekte bulunmuş olmayan sigortalılar için de ölüm tarihi arasında geçen süredir. ⁽¹⁾

Raporlar:

Madde 109 – Bu kanunun uygulanmasında:

A) Sigortalıların sürekli iş göremezlik, malullük ve erken yaşlanma hallerinin,

B) Hak sahibi kimselerin malullük durumlarının,

Tesbitinde, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve arızalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmeyen ilgililer Kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitinde son muayene raporu esas tutulur.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerine, Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sigortalının kastı ve suç sayılır hareketi⁽²⁾

Madde 110 – (Değişik:29/7/2003-4958/46 md.)

Kasdi bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

Suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri, suça esas kusur derecesinin yarısına kadar indirilerek ödenebilir.

Sigortalının bağışlanmaz kusuru:

Madde 111 – Bağışlanmaz kusuru yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri, bu kusurun derecesine göre, Kurumca, yarısına kadar eksiltilebilir.

Tehlikeli olduğu veya hastalığa sebep olacağı bilinen yahut yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı olan veyahut açıkça izne dayanmadığı gibi hiçbir gereği veya yararı bulunmayan bir işi elinde olarak sigortalının yapması veya yapılması gerekli bir hareketi savsaması kusurun bağışlanmazlığına esas tutulur.

BÖLÜM - XI Çeşitli Hükümler

Emekli sandıkları kanunlarına tabi olanlar:

Madde 112 – Askeri Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığı Kanununa tabi kimseler hakkında bu kanunun analık sigortası hükümleri sözü geçen Sandık tarafından uygulanır.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 5,6 ve 30 uncu maddelere bakınız.

(2) Bu madde başlığı "Sigortalının kastı ve suç sayılır hareketi." iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ve Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile ilgili bulunanlara iş kazası meslek hastalığı ve analık hallerinde ilgili teşekküllerce yapılacak yardımlar bu kanunla belirtilen haklardan ve ödemelerden aşağı olamaz.

Maden işçileri:

Madde 113 – Maden işçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde gerek bakımları, gerekse kendilerine veya bunların hak sahibi kimselerine verilecek ödenekler hakkında 10/9/1337 tarihli ve 151 sayılı kanun hükümleri yerine bu kanun uygulanır.

151 ve 1593 sayılı kanunlarla ilgili hükümler:

Madde 114 – Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümlerinin uygulandığı yerlerde çalışan ve hastalanan sigortalıların tedavileri hakkında, 151 sayılı Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mütaallik Kanununun 6 ncı ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci maddesinin, hastalanan işçilerin tedavileri ile ilgili hükümleri dışında kalan ve işçilerin sıhhi durumlarının denetlenmesinin sağlanmasına, işyerlerinde hekim çalıştırılmasına, hasta odası ve ilk yardım araçları bulundurulmasına ve diğer hususlara ilişkin hükümleri saklıdır. Bu maksatla çalıştırılan hekim, Kurumun yapmakla yükümlü olduğu muayene, tedavi ve ilk yardım hizmetlerinde Kurumca kullanıldığı takdirde buna ait ücretler ve harcanan ilk yardım malzemesi bedelleri Kurumca ödenir.

Savcılıktan bilgi istenmesi:

Madde 115 – Kurum, bu kanunda belirtilen sigorta olayları dolayısıyla yapılan soruşturmaların sonucu hakkında Cumhuriyet savcılıklarından bilgi isteyebilir.

Bildiri ve itiraz:

Madde 116 – Kurum, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildirilen yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz.

Hekimlerin ve sağlık tesislerinin sigortalılara duyurulması:

Madde 117 – Kurum, sigortalılar ile eş ve çocuklarının muayene ve tedavi için başvuracakları sağlık tesisleri ile hekim ve ebelerin isim ve adreslerini işverenlere bildirir. İşverenler de bunları sigortalılara duyururlar.

Hastalananlar, muayene ve tedavileri için, isim ve adresleri duyurulan hekimlerden birini seçmekte serbesttirler.

(Mülga üçüncü fıkra : 24/6/2004-5198/14 md.)

Sigortalı, sağlık durumu bir sağlık tesisine yatırılmasını veya Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre bir sağlık müessesesinde tecridini gerektirirse, sağlık müessesesine yatırılır.

Tedavinin nasıl yapılacağı:⁽¹⁾

Madde 118- (Değişik: 24/6/2004-5198/15 md.)

Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tespit edilecek belgelerle Kurumca bildirilen sağlık müesseselerine veya hekimlere başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

Hesap kartları için yapılacak itiraz:

Madde 119 – Sigortalı hesap kartları ve muhteviyatı hakkında Kuruma yapılacak itirazların yazı ile bildirilmesi gerekir.

Bu hesap kartları ve muhteviyatına:

A) İşveren tarafından düzenlenerek verilmesi gereken hallerde çalışılan takvim yılından,

B) Kurumca düzenlenerek verilmesi halinde, sigortalıların alındığı tarihten,

Üç yıl geçtikten sonra yapılacak itirazlar dinlenmez.

Yaş:

Madde 120 – İş kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortasının uygulanmasında, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara ödenecek sermayelerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının sigortaya tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur.

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/16 md.) İş kazalarıyla meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya 506 sayılı Kanun ile diğer sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş tashihleri dikkate alınmaz.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın 1 inde doğmuş sayılır.

Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği, yanlış ve yersiz ödemelerin tahsili⁽²⁾

Madde 121 – Bu kanun gereğince bağlanacak gelir veya aylıklar ve sağlanacak yardımlar, nafaka borçları ve bu Kanunun 80 inci maddesine göre takip ve tahsili gereken alacaklar dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.⁽³⁾

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/47 md.) Ancak, yanlış ve yersiz ödendiği anlaşılan her türlü gelir, aylık ve sigorta yardımları 84 üncü maddenin son fıkrası saklı kalmak kaydıyla, ilgililerin sonraki her çeşit istihkaklarından kesilmek suretiyle geri alınır. Kurumun genel hükümlere göre takip hakkı saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2005-5386/1 md.) Ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine Kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek Kurum zararı esas alınarak tahsil edilir. Ancak, diğer hak sahiplerinden itirazda bulunanların hisseleri bu fıkra uygulamasında hariç tutulur.

İşe alıştırma:

Madde 122 – Sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığı almakta olan sigortalılardan çalışma gücünün artırılabilmesi umulanlar, Kurumca, kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

(1) Bu madde başlığı "Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı:" iken, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "nafaka borçları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve bu Kanunun 80 inci maddesine göre takip ve tahsili gereken alacaklar" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Kurumun bu husustaki yazılı bildirisine rağmen işe alıştırılmaktan kaçınan sigortalıların sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığının yarısı, bildiride belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak, alıştırma işine başlayıncaya kadar kesilir.

Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi:

Madde 123 – (Değişik: 7/2/1972 - 1517/1 md.)

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler işletebileceği gibi gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.⁽¹⁾

Kurum, lüzum gördüğü takdirde her çeşit yataklı ve yataksız sağlık tesislerinde eczane kurup işletebilir.

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, ecza dolabı açabilir.

Sosyal Sigortalar Kurumu ilaç fabrikaları da kurabilir.

Kurum ayrıca lüzum gördüğü hallerde ve yerlerde serbest eczanelerden biri veya birkaçı ile anlaşma yapabilir.

Kurum eczanelerinden, Kurumca yapılacak sağlık yardımlarından faydalanacak olanlarla kurum mensuplarından başkasına ilaç ve tıbbi malzeme verilemez. Ancak, serbest eczane bulunmayan yerlerde veya serbest eczanelerde bulunmayan hayat kurtarıcı ilaç ve tıbbi malzeme bedeli karşılığında verilebilir.

Yedinci, Onuncu fıkralar: (Mülga: 29/6/1978 - 2167/14 üncü madde ile getirilen Ek 9. Md.)⁽²⁾

Ek Fıkralar: (Ek: 29/6/1978 - 2167/14 üncü madde ile getirilen Ek 9. Md.)⁽²⁾

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanacak esaslara göre, gerekli görüldükçe kurumda görevli hekimler ve eczacılardan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle düzenlenir.

Bu liste Kurum Müdürler Kurulunun onayını müteakip kurumca ilan edilir.

Komisyon gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini de alabilir.

Koruyucu tedbirler alınması:

Madde 124 – Kurum, sigortalıları, sağlık durumlarını kontrol amacıyla, istediği zaman sağlık muayenesine tabi tutabileceği gibi, koruyucu hekimlik bakımından gerekli her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir.

Kurum hekimlerinin raporları:

Madde 125 – Kurum hekimlerince sosyal sigorta işlemleri için düzenlenen raporlar işyeri hekimi tarafından verilen raporlar yerine geçer.

Resim, harç ve damga vergisi muaflığı:

Madde 126 – Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretlerinden hiçbir resim, harç ve damga vergisi alınmaz.

Ücretlerden kesinti yapılmayacağı:

Madde 127 – İşveren, sosyal sigortalar için kendisine düşen yükümlerden ve sair masraflardan dolayı sigortalıların ücretlerinden indirme yapamaz.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 11 inci maddeye bakınız.

(2) Söz konusu ek 9 uncu maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 18" olarak değiştirilmiştir.

Yardımlaşma sandıkları:

Madde 128 – Sigortalı çalıştırılan her türlü işlerde/ ve iş yerlerinde, herhangi ad altında kurulmuş veya kurulacak olan borç verme, emekli ve yardım sandıkları ve benzerleri, faaliyetlerine ve kuruluş amaçlarına göre ilgililere menfaatler sağlamaya devam edebilir.

Bu sandıklara paraca yardımda bulunmak veya bunların yüklerini paylaşmak halleri, bu kanun gereğince işverene düşen ödevlerin yerine getirilmesine engel olamaz.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu⁽¹⁾

Madde 129 – (Değişik: 24/8/2000 -KHK- 616/62 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/48 md.)⁽²⁾

Bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere öncelikle Ankara'daki tıp fakülteleri tarafından seçilecek bir halk sağlığı, bir göğüs hastalıkları ve bir psikiyatri profesörü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca görevlendirilecek bir dahiliye uzmanı ile bir nöroşirurji uzmanı, Sağlık Bakanlığınca görevlendirilecek bir kalp damar cerrahisi uzmanı ile bir göğüs hastalıkları uzmanı, Sosyal Sigortalar Kurumunca görevlendirilecek malûliyet işlemlerinde deneyimli bir hekim ile bir ortopedi uzmanı, en fazla üyeye sahip işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir kardiyoloji uzmanı ve en fazla üyeye sahip işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir nöroloji uzmanından teşekkül eden Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Ayrıca, Kurula üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Profesörlükte kıdemli olan hekim Kurula başkanlık eder. Bu Kurulda görevlendirilecek olan hekimlerin hizmet süreleri üç yıl olup, yeniden görevlendirilebilirler. Bir takvim yılı içerisinde birbirini izleyen beş veya toplam on toplantıya mazeretsiz olarak katılmayanların görevleri kendiliğinden sona erer. Görevi sona eren hekimin yerine bir başka hekim, yerini aldığı hekimin görev süresini tamamlayacak şekilde aynı usulle görevlendirilir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluna iştirak edenlere katıldıkları her toplantı günü için 4000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderleri Kurumca karşılanır. Kurul, gerek gördüğü hallerde dışarıdan uzman kimselerin görüşüne başvurabilir.

Kurul, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığınca yürütülen inceleme ve soruşturma kapsamında, Teftiş Kurulu Başkanlığının talebi üzerine, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Yüksek Sağlık Şûrasının görev alanına giren konular hariç olmak kaydıyla, mesleki bilgi ve tecrübeye dayalı konularda bilirkişi sıfatıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir.

Kurul, mahkemelerden intikal eden ve bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi talep edilen dava dosyaları hakkında, bu Kanunun uygulanmasından kaynaklanan görevlerle sınırlı olmak kaydıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir. Anılan mahkemeler, bahse konu dosyalar için Adalet Bakanlığınca belirlenen bilirkişi ücretini Kurul üyelerine iletmek üzere Kurumun ilgili birimine gönderir.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görev, yetki, çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Teftiş kontrol ve denetleme yetkisi:

Madde 130 – (Değişik: 25/8/1999 - 4447/14 md.)

Sigorta müfettişleri, bu Kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdirler.

(1) Bu madde başlığı “Sosyal sigorta yüksek sağlık kurulu:“ iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) İşverenin Kuruma, emsaline, yapılan işin nitelik, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütülmesi için gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu Kurumca saptanması halinde, işin yürütülmesi için gerekli olan asgari işçilik miktarı, yapılan işin niteliği, bünyesinde kullanılan teknoloji, iş yerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan işçi sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurları dikkate alarak sigorta müfettişi tarafından tespit edilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Sigorta müfettişlerince görevleri sırasında saptanan Kurum alacağı doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemler yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Bu maddenin uygulamasında teftiş, kontrol ve denetleme yetkisine sahip olanlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) İşverenler ve sigortalılar ile işle ilgili Kurum personeli, görevli sigorta müfettişleri tarafından bilgi vermek üzere çağrıldıkları zaman gelmek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek, görevlerini yapmak için her türlü kolaylığı sağlamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Sigorta müfettişlerine bu görevleri yaparken, tüm kamu görevlileri gerekli kolaylığı gösterir ve yardımcı olurlar.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Kurum, sigorta yoklama memurları vasıtasıyla iş yerlerinin mevcut durumları, faal olup olmadığı, sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı, çalıştırılıyorsa kimlerin, hangi sürede ve ücretle çalıştırıldıkları, prime esas kazanç ve prim ödeme gün sayılarıyla diğer bilgileri içeren ilgili belgelerin işyerlerinde asılı olup olmadığı ile bu hususların tutanağa kaydedilmesi, adres, mal varlığı ve sağlık yardımlarına müstahaklık ve kendilerine verilecek benzeri görevlerde inceleme, araştırma, tespit ve yoklama yaptırabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.)İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine, Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesinde, 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından iş yeri kayıtlarının incelenmesi sonucunda Kuruma bildirildiği tespit edilen işçilik tutarlarının uygunluğu, Kurumun denetim yetkisi saklı kalmak kaydıyla, esas alınabilir. Şu kadar ki, usul ve esasları Kurumca belirlenmiş hesaplama yöntemine uygun olarak serbest muhasebeci malî müşavir ve yeminli malî müşavirce düzenlenen rapor ile Kuruma yeterli işçilik bildirilmediği anlaşılan iş yeri ve işverenlerinin tespit edilen fark işçilik tutarı üzerinden hesaplanacak prim ve gecikme zammı tutarının bu Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri uyarınca verilecek idarî para cezaları ile birlikte ödemeleri kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilebilir. Kurumca belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket ederek, Kurum zararına sebebiyet verdiği anlaşılan meslek mensuplarınca düzenlenen raporlar dikkate alınmaz ve bunların daha sonra düzenleyecekleri raporlar hiçbir zaman Kurumca işleme konulmaz. Gerçeğe aykırı rapor düzenleyen meslek mensupları hakkında Kurumun genel hükümlerine göre takip hakkı saklıdır. Bu fıkranın uygulanmasıyla ilgili esas ve usuller Kurumca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Mülga fıkra:29/7/2003-4958/58 md.)

Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanları kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadırlar. Kurum bu bildirimler üzerine gerekli yasal işlemi yapar. İlgililerin itiraz hakları saklıdır. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hizmetlerin birleştirilmesi:

Madde 131 – 5/1/1961 tarihli 228 sayılı Kanunda sözü geçen maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanunu yerine bu kanun hükümleri uygulanır.

Bildiri:

Madde 132 – Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Özel sigortalar:

Madde 133 – Özel sigortalara ilişkin kanunlardaki hükümler, sosyal sigortalar hakkında uygulanmaz.

Uyuşmazlıkların çözüm yeri:

Madde 134 – Bu kanunun uygulanmasından doğan uzlaşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür.

Tüzük ve yönetmelik.⁽¹⁾

Madde 135 – A):

a) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;

b) Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları;

c) İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve 122 nci maddenin uygulanma tarzı;

d) Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;

e) 129 uncu madde gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, bu kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;

f) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işden ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işden ileri gelmiş kabul edileceği;

Kurumca hazırlanacak yönetmelikler ile,⁽²⁾

B):⁽³⁾

a) Sigortalıların kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarını ve sigorta primlerini gösteren kayıt ve belgelerin ve sigortalı hesap kartlarının nitelik, usul ve esasları ile verilme süreleri;

b) Primler hesabına esas tutulacak kazançlar toplamının hangi usul ve esaslara göre Kurumca ölçümleneceği ve prim itiraz komisyonlarının teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile üyelerinin ücretleri;

c) Sigortalıların tescili, işverenler tarafından tutulacak kayıtlar ve işverenlerin uymaya mecbur buldukları usul ve esaslar; isteğe bağlı sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekilleri;

d) Gelir ve aylıkların ödenme zamanı;

(1) 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile "Tüzük" şeklindeki madde başlığı "Tüzük ve Yönetmelik" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu cümle "Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzük ile," iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 50 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir

(3) Bu bent ile ilgili diğer maddelerdeki "tüzük" deyiimi 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile "yönetmelik" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

e) Bu kanun hükümlerinin, işin niteliğinin gerektireceği şartlarla ve ne gibi değişik usullerle kara, deniz ve hava ulaştırma işlerinde çalışanlarla 7 nci madde kapsamına girenlerin ve bunların işverenlerine uygulanacağı;

f) 8 inci maddenin son fıkrasındaki devirle ilgili hükümlerin ne yolda uygulanacağı,

g) 118 inci madde hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili esaslar;

h) Bu kanun hükümlerinin uygulanma şekil ve esasları;

Kurumca hazırlanacak bir Yönetmelik ile ⁽¹⁾

Tesbit olunur.

Kurumun adı:

Madde 136 – 4792 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan (İşçi Sigortaları Kurumu) nun adı (Sosyal Sigortalar Kurumu) olarak değiştirilmiştir.

(1) Bu hüküm 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (c) bendi ile (Kurumca hazırlanacak yönetmelikle) şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

BÖLÜM - XII Karşılıklar ve Teknik Bilanço

Karşılıklar:

Madde 137 – Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır:

- a) Matematik karşılık
- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Diğer karşılıklar,
- d) Olağanüstü karşılık.

Matematik karşılık; bu kanun gereğince bağlanan gelir ve aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu kanun gereğince ileride malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin, o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan başka karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalanı olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

Sigorta kolları arasında borçlanma:

Madde 138 – Kurum, herhangi bir sigorta kolunun gerektirdiği yardım ve ödemelerle bunların yönetim giderlerini karşılamak üzere, başka bir sigorta kolu fonundan, sonradan mahsubu yapılmak şartıyla, gerekli harcamaları yapabilir.

Teknik bilanço:

Madde 139 – Sosyal sigorta kollarının mali bünyeleri ile bağlanan gelir ve aylıkların geçim şartları ve sigortalıların genel ücret seviyelerinde meydana gelen değişiklikler karşısındaki durumu, beş yılda bir ve gerekirse daha önce Kurum tarafından incelenerek varılacak sonuç, gereği sağlanmak üzere, bir raporla Çalışma Bakanlığına bildirilir.

BÖLÜM - XIII Ceza Hükümleri

Kurumca verilecek idari para cezaları⁽¹⁾

Madde 140 – (Değişik:29/7/2003 - 4958/51 md.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

- a) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen bildiregeyi Kanunda belirtilen tarihte Kuruma vermeyenlere;
 - 1-Bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar için üç aylık asgari ücret tutarında,
 - 2-Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar için iki aylık asgari ücret tutarında,
 - 3- Defter tutmakla yükümlü olmayanlar için bir aylık asgari ücret tutarında,

b) Bu Kanunun 9 uncu maddesinde belirtilen bildiregeyi yasal süresi içinde Kuruma vermeyenlere, her bir sigortalı için aylık asgari ücret tutarında, bildirilmeyen sigortalıların çalışma izninin olmaması durumunda asgari ücretin iki katı tutarında;

c) **(Değişik: 24/6/2004-5198/18 md.)** Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri anılan fıkrada belirtilen süre içinde Kuruma vermeyenlere her bir fiil için belgenin;

1- Asıl nitelikli olması halinde aylık asgari ücretin üç katını geçmemek kaydıyla Kuruma verilmiş olan belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına aylık asgari ücretin 1/5'i tutarında,

2- Ek nitelikte olması halinde Kuruma verilmiş olan her bir ek belge için aylık asgari ücretin 1/8'i tutarında,

Şu kadar ki, ek belgenin 79 uncu maddenin üçüncü fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda aylık asgari ücretin üç katı tutarında,

(1) Bu madde başlığı "Kurumca verilecek İdari Para Cezaları:" iken 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

3- Mahkeme kararı ile veya denetim elemanlarınca yapılan tespitler sonucunda ya da kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen belgelerden hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği saptanan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği üzerinde durulmaksızın aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

Bu Kanununun 79 uncu maddesinin onüçüncü fıkrası uyarınca sigorta müfettişi tarafından veya 130 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerce düzenlenen raporlara istinaden Kuruma bildirilmediği tespit edilen eksik işçilik tutarının mal edildiği aylardan dolayı aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

d) Defter ve belgeleri ibraz etme yükümlülüğünü Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen onbeş gün içinde mücbir sebep olmaksızın yerine getirmeyenlere;

1) Bilanço esasına göre defter tutmakla yükümlü iseler aylık asgarî ücretin oniki katı tutarında,

2) Diğer defterleri tutmakla yükümlü iseler aylık asgarî ücretin altı katı tutarında,

3) Defter tutmakla yükümlü değil iseler aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

Defter ve belgelerinin tümünü bu bentte belirtilen süre içinde ibraz etmekle birlikte, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlemeyenlere, her bir geçersizlik hali için, ibraz edilmemesi üzerine uygulanan miktarları aşmamak kaydıyla aylık asgarî ücretin yarısı tutarında,

e) Bu Kanununun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yönetmelikle belirlenen sürede yerine getirmeyenlere aylık asgarî ücretin iki katı tutarında,

f) Bu Kanununun 90 ncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen üç gün içinde yerine getirmeyenlere aylık asgarî ücret tutarında,

İdarî para cezası verilir.

Bu madde hükümlerinin uygulanması, bu Kanununun 8, 9 ve 79 uncu maddelerinde belirtilen belgelerin Kuruma verilmesi yükümlülüğünü kaldırmaz.

Bu maddenin uygulanmasında 10.6.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için fiilin olduğu tarihte uygulanan asgarî ücret esas alınır.

(Değişik dördüncü fıkra: 9/5/2007-5655/2 md.) İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanununun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir.

(Değişik beşinci fıkra: 9/5/2007-5655/2 md.) Fiilin işlendiği günden itibaren beş yıl içinde tebliğ edilemeyen idarî para cezaları zamanaşımına uğrar. İdarî para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Ek Madde 1 – (13/7/1967 - 899 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek teselsül için numaralandırılmıştır.)

Evlenme dolayısıyla işlerinden ayrılan kadın sigortalılara kendileri ve işverenleri tarafından 5417, 6900 ve 506 sayılı kanunlara göre ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin yarısı, yazılı talepleri üzerine, toptan ödeme şeklinde verilir.

İşten ayrıldıkları tarihten itibaren bir sene içinde evlenmiş veya evlendikleri tarihten itibaren bir sene içinde işinden ayrılmış olan kadın sigortalılar, evlenme dolayısıyla işten ayrılmış sayılırlar.

Evlenmeleri dolayısıyla toptan ödemedi bulunan kadın sigortalılardan 506 sayılı Kanuna tabi bir işe girenler, kendilerine verilen primleri aldıkları tarihten itibaren % 5 faizi ile Sosyal Sigortalar Kurumuna iade ettikleri takdirde sigortaya tabi eski hizmetleri 506 sayılı Kanununun tatbikatında nazara alınır. Toptan ödeme şeklinde aldıkları primleri Sosyal Sigortalar Kurumuna iade etmeyenlerin sigortalılık süreleri, 506 sayılı Kanuna tabi işlere yeniden girdikleri tarihten başlar.

Muayene ücreti:

Ek Madde 3 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir. Değişik: 6/3/1981 - 2422/15 md.)

506 sayılı Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanacak olanlardan yapılacak her bir poliklinik muayenesi için Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile 20 TL.'dan az olmamak üzere muayene ücreti alınır. ⁽¹⁾

Şu kadar ki hekimin gerekli görmesi üzerine yapılacak diğer poliklinik muayenelerinden ücret alınmaz.

(Ek fıkra:29/7/2003 – 4958/52 md.;Değişik:22/1/2004 – 5073/12 md.)Kurum sağlık tesislerinde mesai saatleri dışında acil sağlık hizmetleri hariç olmak üzere yürütülen sağlık hizmetlerinden, bu Kanunun 32, 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca yararlananlardan sadece yapılacak muayene ve ameliyatları için her yıl Maliye Bakanlığınca yayınlanan tedavi yardımlarıyla ilgili bütçe uygulama talimatı ile belirlenen fiyatların % 25'ini geçmemek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile belirlenecek oranda katkı payı alınır.

Ek Madde 4 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1/8/1968 tarihinden önce Demiryolları Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenat Sandığına aylık bağlanmış olan emeklilerle, 991 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince aylık bağlanan ve mülga 2904 sayılı Kanunun 5 inci, 3575 sayılı Kanunun 17 nci maddelerinde belirtilen hallerde müsteniden aylıkları kesilen emeklileri, aylıklarının ödenmesine 506 sayılı Kanundaki esaslar dairesinde devam olunur.

(1) Bu fıkroda yeralan muayene ücreti önce; 18/9/1990 tarih ve 90/913 sayılı BKK ile 1.000.-TL olarak kararlaştırılmış, daha sonra bu miktar 6/8/1992 tarih ve 92/3337 sayılı BKK. ile 1/10/1992 tarihinden itibaren (20) gösterge rakamının memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar olarak belirlenmiştir.

1/8/1968 tarihinden önce durumları birinci fıkraya giren sandık üyelerinden keseneklerini almamış olanların Demiryolu Emekli ve Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandıkları Kanunlarına göre geçen fiili hizmetleri Sosyal Sigortalara tabi olarak geçmiş sayılır.

Ek Madde 5 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 1 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizmetlerinde gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak eklenir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
I – a) 212 sayılı Kanunla değiştirilen 5953 sayılı basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetleri düzenleyen kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar	5953 sayılı Kanunu Değiştiren 212 sayılı Kanunun birinci maddesi kapsamına giren işyerleri	90 gün
b) Basın kartı yönetmeliğine göre basın kartına sahip olmak suretiyle gazetecilik yaparken, kamu kurumlarına giren ve bu kurumlarda meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilen sigortalılar	Basın müşavirlikleri	90 gün
II – (Değişik : 20/6/1987 - 3395/13 md.) Basım ve gazetecilik işyerlerinden 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan işyerleri b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunarak çalışılan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri, f) Günlük mesainin yarısından fazlası saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri,	90 gün

III – (Ek: 20/6/1987 - 3395/13 md.) Gemi adamları, gemi ateşçileri, kömürçüler, dalgıçlar.	Denizde	90 gün
IV – (Ek: 20/6/1987 - 3395/13 Md.) (...) ⁽¹⁾ fabrika, atölye, havuz ve depo- larda, trafo binalarında çalışanlar.	1. Çelik, demir ve tunç döküm, 2. Zehirli, boğucu, yakıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işleri- le gaz maskesi ile çalışmayı gerek- tiren işlerde, 3. Patlayıcı maddeler yapılmasında, 4. Kaynak işlerinde çalışanlarda.	90 gün

Kesirlerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün olarak alınır. Fiilen çalışılmış güne eklenecek itibari hizmet günü sayısının bulunmasında (Çalışılan gün sayısı x 0,25) formülü uygulanır.

Ek Madde 6 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 2 nci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi çalışmalarının en az 3600 gününü ek madde 1 de belirtilen işlerde geçiren sigortalılar, ek madde 1 de yer alan itibari hizmet süresine ilişkin hükümlerden yararlanırlar. ⁽²⁾

Ek Madde 7 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 6/3/1981 - 2422/16 md.)

Ağır, yıpratıcı ve zehirleyici işyerlerinden sayılan ve bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan alınacak Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi % 22'dir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü işveren hissesidir.

Ek Madde 8 – (11/8/1977 - 2099/2 md. ile gelen numarasız Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna göre, sürekli işgöremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar bu Kanunun 32 nci maddesinin (B) fıkrasındaki yardımlardan 34 üncü maddedeki esaslara bağlı kalınmak kaydıyla yararlanırlar.

Ek Madde 9 – (11/8/1977 - 2100/2 maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

3 üncü maddenin I inci bendinin (A) ve (D) fıkralarında yapılan değişikliklerin tazammun ettiği tatbikat Sosyal Güvenlik Bakanlığınca bir sene içinde hazırlanacak tüzükle düzenlenir.

Bu tüzük yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgeye göre işlem yapılır.

Ek Madde 10 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabidirler.

(1) Bu arada yer alan "Azotlu gübre ve şeker sanayiinde, ..." ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 4/10/2006 tarihli ve E.:2002/157, K.:2006/97 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 5" olarak değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkrada sayılan uğraşı alanlarına kimlerin gireceği, diğer ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri de alınmak suretiyle Sosyal Güvenlik, Kültür ve Turizm ve Tanıtma Bakanlıkları tarafından birlikte saptanır.

Ek Madde 11 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Kurum, huzur evleri ile son yardım hastaneleri (şifa yurtları) kurar ve işletir.

Huzur evleri ile son yardım hastanelerinin kuruluşu ve işleyişi ile buralarda barındırılacakların bakımı ve alınacak ücretlerin miktarı ve ödeme usulleri kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 12 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen ek 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalının ölümünden dolayı aylık ve gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarına evlenmeleri halinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı evlenme yardımı olarak verilir.

İki yıl içerisinde meydana gelen boşanma veya dul kalma halinde bu süre için tekrar aylık veya gelir ödenmez.

Ek Madde 13 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda belirtilen genel kadınlar da bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kimseleri çalıştıranlar bu Kanuna göre işveren sayılırlar.

Tasfiye Edilen Hizmetlerin İhyası:

Ek Madde 14 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 29/4/1986 - 3279/8 md.)

Yürürlükten kaldırılmış olan 2454, 3575, 5417, 6900 sayılı kanunlar ile 506 sayılı Kanun ve bunların ek ve değişikliklerine göre prim ve aidat iadesi veya toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan;

a) Yeniden bu Kanuna tabi işlerde çalışmış yahut bu Kanunun 85 veya 86 ncı maddesine göre prim ödemiş olanlar ile,

b) Tasfiye edilmiş veya edilecek hizmetlerin, varsa kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında geçmiş hizmetler ile toplanarak ölüm sigortasından aylık bağlanmasına yeterli olması halinde ölenlerin hak sahipleri,

Yazılı olarak müracaat ederek, hizmetin tasfiyesinde ilgililere iade edilen prim ve aidat veya toptan ödeme tutarının tamamını alındıkları tarihten yatırılacağı tarihe kadar hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte bir defada Kuruma ödedikleri takdirde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında nazara alınır.

İhya edilen bu hizmetler, 2829 sayılı Kanuna göre yapılacak birleştirmede de nazara alınır.

Ek Madde 15 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 6 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 29/7/2003 - 4958/57 md.)

Ek Madde 16 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen ek 7 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 6/3/1981 - 2422/20 md.)

Ek Madde 17 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 8 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 6/3/1981 - 2422/20 md.)

Ek Madde 18 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 9 ncu Md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanununun 7/2/1972 günlü, 1517 sayılı Kanunla değişik 123 üncü maddesinin yedinci ve müteakip fıkraları kaldırılmış ve yerine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanacak esaslara göre, gerekli görüldükçe kurumda görevli hekimler ve eczacılardan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle düzenlenir.

Bu liste Kurum Müdürler Kurulunun onayını müteakip kurumca ilan edilir.

Komisyon gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini de alabilir.

Ödenmekte olan avanslar:

Ek Madde 19 – (6/3/1981 - 2422 sayılı Kanununun 19 ncu maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

27/10/1977 tarih ve 7/13987 sayılı, 7/11/1979 tarih ve 7/18320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden Sosyal Sigortalar Kurumundan İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından gelir ve aylık alanlarla, 991 sayılı Kanunla Kuruma devrolunan Sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlara ödenmekte olan avanslar, 1/3/1981 tarihinden sonrası için ödenmez ve bu tarihe kadar ödenmiş ve ödenecek olan avanslar (yersiz yapılan ödemeler hariç) geri alınmaz.

Katsayı ve gösterge tabloları :

Ek Madde 20 – (Ek : 6/3/1981 - 2422/17 md.; Mülga : 25/8/1999 - 4447/62 md.)

Göstergelerin tespit tabloları :

Ek Madde 21 – (Ek : 6/3/1981 - 2422/17 md.; Mülga : 25/8/1999 - 4447/62 md.)

Göstergelerin tespiti :

Ek Madde 22 – (Ek : 6/3/1981 - 2422/17 md.; Mülga : 25/8/1999 - 4447/62 md.)

Gelir ve aylıkların hesaplanması :

Ek Madde 23 – (Ek : 6/3/1981 - 2422/17 md.; Mülga : 25/8/1999 - 4447/62 md.)

Sosyal yardım zammı:

Ek Madde 24 – (6/3/1981 - 2422/17 md. ile gelen Ek 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

a) **(Değişik: 16/10/1985 tarih ve KHK/251; Aynen kabul; 7/1/1986 tarih ve 3251 sayılı Kanun.)** 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve Ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanuna Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay sosyal yardım zammı olarak (4.690.000) lira ödenir. ⁽¹⁾

(1) Bu bende Kanunla getirilmiş olan miktar;27/4/1995 tarih ve 95/6776 sayılı Kararname ile 15/4/1995 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 4.690.000-TL olarak tespit edilmiştir.Daha önce bu bentte yapılan değişiklikler için bu Kanunun sonundaki "KARARNAMELER İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ"ne bakınız.

(İkinci bent Mülga: 25/8/1999 - 4447/5 md.)

Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödemesine imkan veren dosyalar esas alınarak yapılır.

b) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında sosyal yardım zammı ödenir.

c) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara ödenecek sosyal yardım zammı, Türk mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme süresinin, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme süresine olan oranına göre hesab edilir.

d) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından gelir alanlara ödenen sosyal yardım zammı, 506 sayılı Kanununun 22 nci maddesine göre ödenecek sermayenin hesabında nazara alınmaz. Ancak, söz konusu maddede belirtilen tarife uyarınca hesaplanacak peşin sermaye değeri, 506 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi hükümlerine göre tespit edilecek peşin sermaye değerleri toplamına katılır.

e) Söz konusu sosyal yardım zammı, hak sahiplerine her dosya için tamamı tevzi edilecek şekilde ve eşit oranda bölüştürülür.

f) İki ayrı sigorta kolundan veya iki ayrı dosyadan gelir veya aylık alanlara, en fazla ödemeye imkan veren bir dosya üzerinden sosyal yardım zammı ödemesi yapılır.

g) Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle ödenen evlenme yardımının hesabında sosyal yardım zammı nazara alınmaz.

h) 5/1/1961 tarih ve 228 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre Kurumca aylık bağlananlara ödenen sosyal yardım zammının hizmet süreleriyle orantılı olarak tespit edilen miktarı, aynı nitelikteki zammı ödeyen ilgili sandık veya kurumdan tahsil edilir.

i) Ödeme dönemlerine göre peşin ödenen sosyal yardım zammı, ölüm halinde geri alınmaz.

j) Sosyal yardım zammından icra ve diğer kesintiler yapılamayacağı gibi, her türlü vergi, resim ve harçtan muafittir.

k) Yersiz yapılan sosyal yardım zammı ödemeleri, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

l) (Ek: 20/6/1987 - 3395/15 md.; Değişik: 1/6/1994 - 3995/1 md.)

Genel ve katma bütçeli idareler, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar gibi kamu kuruluşları ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan diğer kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden aylık bağlanmasına hak kazandıktan sonra ayrılanlardan;506 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlananların ilk sosyal yardım zammı ödemeleri, söz konusu kuruluşlar adına Kurumca yapılır.

Yukarıda belirtilen kuruluşlar adına, Kurumca yapılan ilk sosyal yardım zammı ödemeleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili kuruluşlarca kuruma ödenmemiş sosyal yardım zammı tutarları bu kuruluşlara yapılacak yazılı bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde defaten kuruma ödenir.

Kurumun yazılı bildiriminde isimleri belirtilenlere sonraki aylarda ödenmesi gereken sosyal yardım zammı tutarları, yeni bir bildirim beklenmeksizin ilgili kuruluşlarca, her ay emekli aylığı ödeme tarihlerinden önce Kurumun ilgili hesabına yatırılır.

Kurumlar Vergisi mükellefi olan kurum ve kuruluşlarca bu madde gereğince yapılan ödemeler, Kurumlar Vergisi uygulamasında gider yazılabilir.

m) (Ek: 8/2/2006-5454/6 md.) Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, özelleştirme uygulamaları sonucu bunlardaki kamu payının % 15'in altına düşmesinden veya bunların tasfiyesinden yahut tüzel kişilikleri sona erecek şekilde kapatılmasından önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlar ile kamu payı % 50'nin altına düşen Türk Telekom A.Ş.'nin devrinden önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara, bu madde gereğince ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri, (I) bendindeki esaslara göre Hazinece karşılanır.

Ek Madde 25 – (11/12/1981 - 2564/3 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir. Değişik: 28/1/1983 - 2795/5 md.)

Sigortalılar ile bu Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanan kimselerin, Kurum sağlık tesisleri sağlık raporu ile belirlenen ve uzun süre tedaviyi gerektiren; tüberkiloz, kanser, kronik böbrek hastalıkları ile organ transplantasyonları gibi durumlarda, ayakta yapılan tedavileri sırasında verilmesine lüzum görülen ilaçlardan hayati önemi haiz olduğu, bu Kanunun 123 üncü maddesinde sözü edilen Komisyonca tespit edilecek olanların bedellerinden iştirak payı alınmaz. ⁽¹⁾

Ek Madde 26 – (20/3/1985 - 3168/7 md. ile gelen Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunda yer alan gelir ve aylıkların ödenmesine dair dönem ve devre tabirleri, bir aylık veya üç aylık dönemi ifade eder.

Ek Madde 27 – (24/12/1985 tarih ve 3246 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992 - 3774/6 md.)

Ek Madde 28 – (24/12/1985 - 3246/1 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992 - 3774/6 md.)

Ek Madde 29 – (24/12/1985 - 3246/1 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992 - 3774/6 md.)

Ek Madde 30 – (24/12/1985 - 3246/1 md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992 - 3774/6 md.)

Ek Madde 31 – (29/4/1986 - 3279/10 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sosyal güvenlik sözleşmelerinin uygulanması ile ilgili olarak prim ödeme süreleri üç ayı aşmamak üzere, Yönetim Kurulu kararı ile tespit edilebilir.

Ek Madde 32 – (29/4/1986 - 3279/10 Md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalılar ile Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının ve Kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan çocukların, iyileşmelerine yarayacak yahut iş göremezliklerini gidermeleri için gerekli görülen protez araç ve gereçleri, Kurumca, 34 üncü maddede belirlenen sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlanır, onarılır ve tespit edilen süre ve şartlarla yenilenir.

(1) Bu maddede yer alan "sağlık kurulu raporu" ibaresi, 9/5/2007 tarihli ve 5655 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle "sağlık raporu" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/15 md.) Sigortalıların çocuklarına verilecek protez, araç ve gereçlerin bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir. Ancak, sigortalıların çocuklarından alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından fazla olamaz.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/15 md.) Sigortalıların geçindirmekle yükümlü buldukları eşlerinden % 20, Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malûllük ve yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü buldukları eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden % 10 katılım payı alınmak şartıyla protez, araç ve gereç yardımlarından yararlanırlar. Ancak, sigortalıların eşlerinden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından, sürekli iş göremezlik geliri, malûllük ve yaşlılık aylığı alanların eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden alınacak olan katkı miktarı aylık asgari ücretten fazla olamaz.

(Değişik: 30/5/1997 - KHK 572/20 md.) Bu madde gereğince verilecek protez, araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu dikkate alınarak, türleri, süre ve şartları ile yapılacak ödeme miktarlarına ait esaslar Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Ek Madde 33 – (20/6/1987 - 3395/16 md. ile gelen Ek 1 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalıların 12 yaşına kadar (12 yaş dahil) çocuklarının hastalıkları sebebiyle, Kurum sağlık tesislerinde veya giderleri Kurumca karşılanan diğer sağlık tesislerindeki tedavileri sırasında, tıbben görülecek lüzum üzerine, yanlarında kalacak refakatçiye ait ücret Kurumca ödenir.

Ek Madde 34 – 35 (Mülga: 25/8/1999 - 4449/62 md.)

Madde 36 – (Ek:1/6/1994 - 2995/2 md.)

17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun Geçici 20 nci maddesine göre, bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri personeli için kurulmuş bulunan sandıklardan; 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanununa göre birleştiren, bir başka bankaya devredilen veya bankacılık faaliyetleri sona eren bankaların personeline ait olanlar ile mali durumları üyelerinin sosyal güvenlik yardımlarını sürdürmeye elverişli olmadığı anlaşılanların yetkili organlarının ilgili mevzuat hükümlerine göre fesih ya da devir için alacakları karar üzerine, bütün aktif ve pasifleriyle birlikte Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Sandıkların devri sırasında yapılacak aktüeryal hesaplamalar sonunda tespit olunacak fiili ve teknik açıklar, bu sandıkların iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlardan tahsil edilmek üzere, Bakanlar Kurulunun karar tarihinden itibaren 3 ay içinde Hazinece Sosyal Sigortalar Kurumuna nakden ve defaten ödenir.

Devredilen sandıklardan yararlanan personelin hizmet yılları ve primleri ödenmek veya ödenmiş olmak suretiyle, 17/7/1964 tarihli, 506 Sosyal Sigortalar Kanununa göre emsallerine uygun olarak intibaklarının yapılması da dahil olmak üzere, devire ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Söz konusu sandıklar ile Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı sandıklarının mal varlıklarının devri ile ilgili tüm işlemler nedeniyle doğacak her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak sandıklar yukarıdaki hükümlerden yararlanamazlar.

Ek Madde 37 – (Ek: 30/5/1997 - KHK - 572/21 md.; Mülga: 1/7/2005 – 5378/50 md.)

Ek Madde 38 – (Değişik: 23/5/2002-4759/2 md.)⁽¹⁾

Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar ile geçici 76 ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemeler, her ay ödeme tarihlerinde bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı kadar artırılarak belirlenir.

Ek Madde 39 – (Ek: 25/8/1999 - 4447/16 md.)

Bu Kanunun Ek 5 ve Ek 6 ncı Maddeleri gereğince sigortalılık süresine ilave edilen gün sayıları, beş yıldan çok olmamak üzere bu Kanunun 60 ve Geçici 81 inci maddelerinde belirtilen yaş hadlerinden indirilir.

Ek Madde 40 – (Ek: 25/8/1999 - 4447/16 md.)

Bu Kanunun 2 nci maddesine göre sigortalı sayılanlar, çalışmaya başladıklarını işe başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma bildirirler.

Bildirimler ile ilgili Kurumca yapılacak işlemlerin usul ve esasları, yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 41 – (Ek: 25/8/1999 - 4447/16 md.)

3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık bağlananlara Kurumca sağlanan protez, araç ve gereç bedellerinden katkı payı alınmaz.

Ek Madde 42 – (Ek: 29/9/1999 - KHK - 578/2 md.)

Genel hayatı etkileyen afetler nedeniyle, afet bölgesindeki il ve ilçelerde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle, sigortalı ve hak sahiplerinin bu Kanuna göre vermekle yükümlü oldukları belgelerin verilme süreleri ile ödenmesi gereken primlerin ve sosyal yardım zammı borçlarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bağlı kalmaksızın afet bölgesindeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.⁽²⁾

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

(2) Bu maddeye “ödenmesi gereken primlerin” ibaresinden sonra gelmek üzere 21/1/2000 tarih ve 592 sayılı KHK.’nin 3 üncü maddesiyle “ve sosyal yardım zammı borçlarının” ibaresi eklenmiştir.

(Ek fıkra:22/1/2004 – 5073/11 md.) İşverenin, bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Kuruma vermekle yükümlü olduğu belgenin internet, elektronik ve benzeri ortamda vermesi zorunlu olduğu halde, internet ya da Kurumun elektronik iletişim için kullandığı alternatif iletişim hatlarının tümünde birden meydana gelebilecek arızalar, Kurum bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu, belgelerin Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderilememesi ve primlerin yasal süresi içinde ödenememesi halinde, internet veya elektronik ortamda hizmeti engelleyen bu durumların resmî nitelikteki belgelerle kanıtlanması kaydıyla, yukarıda belirtilen sorunların ortadan kalkmasını takiben ikinci iş gününün sonuna kadar belge internet veya elektronik ortamda verilir ve muhteviyatı primler de aynı sürede ödenirse bu yükümlülüklerin Kanunda öngörülen sürede yerine getirilmiş olduğu kabul edilir.

Ek Madde 43 – (Ek : 24/8/2000 - KHK- 616/63 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile)

Ek Madde 43 - (Ek:29/7/2003-4958/53 md.)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince saptanacak günlük kazancın alt sınırlarında meydana gelecek yükselmelerde; iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık ve analık sigortalarından, yeniden tespit edilen alt sınırların altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış yahut kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazancın alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak yükseltilmiş günlük kazançların alt sınırına göre artırılır.

Ek Madde 44 - (Ek:29/7/2003-4958/53 md.)⁽¹⁾

Bu Kanunun 20 nci ve 23 üncü maddelerine göre hesaplanan yıllık gelirin 1/12'si, gelire esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı ile gelir başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak sigortalının bir aylık geliri belirlenir.

Ek Madde 45 - (Ek:29/7/2003-4958/53 md.)

Bu Kanunun 61 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenecek ortalama yıllık kazancın hesaplanmasında, bu Kanunun geçici 82 nci maddesinin (a) bendinin ikinci alt bendine göre bulunacak aylığın artırılmasında esas alınan Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı veya gayri safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızının eksi olması halinde, yine bu Kanunun ek 38 inci maddesinin uygulanmasında esas alınan aylık tüketici fiyat indeksinin artış oranının eksi olması halinde bu değer nazara alınmaz.

Ek Madde 46 - (Ek:29/7/2003-4958/53 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra ölen sigortalıların anne ve babalarına bağlanan gelir ve aylıklar sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmaya başladıkları veya 1.7.1976 tarihli ve 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere, bunlardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir.

Ek Madde 47 - (Ek:29/7/2003-4958/53 md.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık almakta olan kız çocuklarının sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerdeki sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmaya başlamaları veya bu ülkelerin sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaya başlamaları halinde, bağlanan gelir ve aylıkları kesilir.

Ek Madde 48- (Ek: 24/6/2004-5198/19 md.)

Bu Kanunun 36 ncı maddesinin (B) bendi uyarınca ilaç, protez, araç ve gereç bedellerinden alınacak katkı payı ile ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınacak muayene ücreti, Kurumdan gelir ve aylık almakta olanların gelir ve aylıklarından, gelir ve aylık almakta iken vefat edenlerin hak sahiplerine bağlanacak gelir ve aylıklarından, hak sahiplerinden vefat edenler ile gelir ve aylık hakkını kaybedenlerin ise aynı tahsis dosyasından gelir ve aylık alan diğer hak sahiplerinin gelir ve aylıklarından da kesilebilir. Katkı payı ile muayene ücretinin gelir ve aylıklardan kesilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum Yönetim Kurulunca belirlenir.

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Ek Madde 49- (Ek: 2/12/2004-5264/2 md.)

Yurt içinde tedavisi mümkün olmayan, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malullük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen hastalıkları için ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimseyle birlikte;

a) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az üçyüz gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla sigortalının, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmayan ya da gelir veya aylık almayan eşi ile geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları, ana ve babası,

b) Bu Kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile bu kimselerin geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babası,

c) Hak sahibi olarak gelir veya aylık alan eş, çocuk, ana ve baba,
Yurt dışına gönderilir.

Yabancı ülkeye gönderilenlerin tedavi süresi iki yılı geçemez. Bu süre içerisinde acil haller hariç olmak üzere, raporda belirtilen hastalığın seyriyle bağlantılı olan hastalıktan başka yapılan tedavi giderleri ödenmez ve bu tedavi için süre uzatılamaz. Tedavi süresi altı ayı geçtiği takdirde ilgili yabancı sağlık kurumundan alınan ve tedavinin devamı zarureti gösteren rapor, dış temsilciliklerce Kuruma gönderilir. Bu işlem her altı ayda bir tekrarlanır ve Kurumca sigortalılar için tespit edilen esaslara göre gidip-gelme yol paraları ile tedavi ve zaruri masrafları Kurumca ödenir. Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı Kurum veya ilgili sigortalıca yapılacak itiraz, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.

Ek Madde 50- (Ek: 22/2/2006-5458/7 md.)

İşverenler ve üçüncü şahısların bu Kanununun 10, 26, 27 ve 28 inci maddeleri gereğince, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle ödemekle yükümlü buldukları her tür borcu 36 aya kadar eşit taksitler halinde tahsil edilir. Söz konusu borca, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanununun 1 inci maddesi hükümlerine göre faiz uygulanır.

**BÖLÜM - XIV
Geçici Hükümler**

Kanunun uygulanma alanı:

Geçici Madde 1 – Bu kanun hükümleri, şehir ve kasabalarda belediye sınırları içinde bulunan yerlerde 4 kişiden, bunlar dışında kalan yerlerde de 8 kişiden az kimse çalıştıran işverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler hakkında, ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri ve Kurum teşkilatı kurulduktan sonra, Bakanlar Kurulunca tesbit edilerek karara bağlanacak tarihlerden başlanarak uygulanır. Bakanlar Kurulunca bu fıkraya göre alınacak uygulama kararları sigorta kollarını hepsini veya bir kısmını kapsayabilir.

Yukarıdaki fıkranın uygulanmasında :

a) Yılın bazı dönemlerinde tam veya fazla çalışılan, bazı dönemlerinde de kısmen çalışılan veya hiç çalışılmayan işler için, tam veya fazla çalışılan dönemdeki çalışanlar sayısı,

b) Aynı işverenin aynı şehir, kasaba veya köyde bulunan işlerinde çalışanlar sayısının toplamı,
Esas tutulur.

Çalıştırılanlar sayısının tesbitinde, 3 üncü ve geçici 20 nci maddelerle istisna edilen kimseler nazara alınmaz.

Çalıştırılanlar sayısı, sonradan yukarıda belirtilen sınırların altına düşmüş olsa bile, bu işlerde çalışanlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Sigortaya tabi olma halinin devamı:

Geçici Madde 2 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 3008 sayılı İş Kanunu, Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi hakkındaki 5953 sayılı Kanun ve 6379 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamına alınmış ve bu sebeple sosyal sigorta kanunlarına tabi tutulmuş durumda olan işlerde çalışanlarla bu işlerde sonradan çalıştırılacak olanlar ve bunların işverenleri hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İtiraz:

Geçici Madde 3 – İşverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler, bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılan tesbite karşı, bu kanunun geçici 1 inci maddesinde belirtilen sayılardan az kimse çalıştırıldığını ileri sürerek, Kurumca yapılacak bildiri tarihinden sonraki bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

İtirazlar bu kanun hükümlerinin uygulanmasını durdurmaz.

Primleri mahkeme kararı ile geri verilenler hakkında 84 üncü maddenin son fıkrası hükmü uygulanır.

Sigortalı çalıştırıldığını bildirme süresi:

Geçici Madde 4 – 8 inci maddede belirtilen haller bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmişse, 8 inci madde hükümleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak uygulanır.

8 inci maddede belirtilen bir aylık süre bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlar.

Sağlık yardımlarının eş ve çocukları kapsamı:

Geçici Madde 5 – 35 inci madde hükmü, ihtiyacı karşılayabilecek sağlık tesisleri kurularak Kurumca her türlü hazırlıkların tamamlandığı yerlerde, Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanır.

Bu madde hükmünün uygulanmadığı yerlerde hastalık sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu miktarın yarısı işveren, yarısı da sigortalı hissesidir.

Doğumdan ileri gelecek hastalıkların tedavisi:

Geçici Madde 6 – 35 inci maddenin uygulanmadığı yerlerde çalışan sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğumdan ileri gelecek hastalık veya arızası dolayısıyla gerekli sağlık yardımları yapılır.

Ancak, bu yardımdan yararlanabilmek için, doğum tarihinden başlanarak üç ay içinde Kuruma başvurulması gerekir.

Kurum sağlık tesisi veya hekimi bulunmayan yerlerde veya acil vakalarda, sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğumdan ileri gelen hastalık veya arızası dolayısıyla yapılan sağlık yardımlarının belgelere dayanan masrafları, tedaviye başlandığının bir ay içinde Kuruma bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

Eski hakların devam edeceği:

Geçici Madde 7 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 4772, 5417, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile eklerine ve değişikliklerine göre hak kazanılmış bulunan her türlü yardım, tahsis ve ödemeler, bunların dayandığı kanun hükümleri gereğince kurumca sağlanır ve iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların ödenmesine, yardımların yapılmasına ve ödeneklerin verilmesine bu kanunda yazılı hüküm ve esaslara göre devam olunur.

Ancak, malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından bağlanmış bulunan veya bağlanılmasına hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların alt sınırı hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

İleri yaştakilere aylık bağlama şartları:

Geçici Madde 8 – (Değişik: 29/6/1978 - 2167/13 md.)

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber 60 ıncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden Yaşlılık Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve:

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 üncü maddenin 1 inci bendinin (C) fıkrasında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az 5 yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 üncü maddenin 1 inci bendinin (B, E, F, G, H, İ, J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Bu maddede belirtilen eski çalışma süreleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 2 yıl sigortalılıkları iş bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

1/3/1966 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Ancak, bu kanunun ek 1 inci maddesine göre sigortalı sayılanlar işverenlerinin bulunmaması halinde bu kanunda öngörülen eski hizmetlerini bağlı oldukları Sendika veya Meslek kuruluşlarından alacakları ve kanuni süresi içinde kuruma verecekleri belgelerle tevsik edebilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümle tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni faiz ile birlikte kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tespit edilen ve 60 ıncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre kazanılan haklar:

Geçici Madde 9 – Yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunların geçici 1 inci maddelerine göre, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma eski hizmet çalışma belgesi vermiş bulunanların sözü edilen maddelerde belirtilen hakları saklıdır.

Ağır ve yıpratıcı işlerde geçen hizmetler:

Geçici Madde 10 – 1 Nisan 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ağır ve yıpratıcı sayılan işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerde geçen hizmet süreleri üzerinden hesaplanacak yıpranma payı gün sayısı toplamı, bu kanunun 60 ıncı ve geçici 8 inci maddelerinin (A) fıkralarına göre yaşlılık aylığından yararlanılabilecek yaşlardan indirilir.

Münavebeli işlerde geçen hizmetler:

Geçici Madde 11 – 1 Nisan 1950 ile 31 Mart 1954 tarihleri arasında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre Çalışma Bakanlığınca tesbit edilmiş bulunan münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve tutarı, bunların malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Eski primler ve gün sayıları:

Geçici Madde 12 – Sigortalılar namına, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ödenen primler ile bunların prim ödeme gün sayıları, bu kanuna göre ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ve prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Yabancı uyruklular:

Geçici Madde 13 – 31 Mayıs 1957 tarihinden sonra, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun ve bu kanun hükümlerine tabi olmamış bulunan yabancı uyruklu sigortalıların, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre ödedikleri ihtiyarlık sigortası primlerinden doğan tahsis hakları saklıdır.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar yazılı istekte bulduklarında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre yalnız kendilerinin ödedikleri ihtiyarlık sigortası primleri geri verilerek, adlarına ödenmiş primlerden doğan hakları tasfiye edilmiş olur.

Birden çok karısı bulunanlar:

Geçici Madde 14 – Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce evlenen ve birden çok karısı bulunun sigortalının ölümünde, bu kanuna göre bağlanacak dul aylıkları bunlar arasında eşit surette paylaşılır.

Bunlardan birinin aylığının kesilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, aylığı, kalan dul bir ise onun aylığına, birden çok ise eşitlikle bunların aylıklarına eklenir.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem:

Geçici Madde 15 – 135 inci maddede belirtilen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Hastalık sigortasının Ereğli Kömür Havzasında uygulanması:

Geçici Madde 16 – Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümleri, Havzai Fahmiye Maden Amelesinin Hukukuna Mütaallik 151 sayılı Kanunun uygulandığı yerler için, Bakanlar Kurulu kararı ile belli edilecek tarihten başlanarak uygulanır.

Eski gelirlerin artırılması:

Geçici Madde 17 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmiş olan iş kazaları veya bu tarihten önce anlaşılmış bulunan meslek hastalıkları dolayısıyla bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak olan gelirler, işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak, ekli (1) numaralı cetvelde gösterilen katsayılara göre artırılır.

Yukarıki fıkra hükmünün, 6 liradan az günlük kazançlar üzerinden bağlanmış olup 7232 sayılı Kanunla bu sınıra göre yükseltilmiş olan gelirlere uygulanmasında bu yükselmeler nazara alınmaz.

(1) NUMARALI CETVEL (Geçici Madde 17)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından, kaldırılmış 4772 sayılı kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak gelirlerin artırılmasında kullanılacak katsayılar.

İş kazasının meydana geldiği veya meslek hastalığının anlaşıldığı yıl	Gelir artırma katsayısı
1946 - 1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08
1961	1,—
1962	1,—

Eski aylıkların artırılması:

Geçici Madde 18 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılmış olan malûliyet ve ihtiyarlık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklara esas tutulan aylıklardan :

a) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (2) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

(2) NUMARALI CETVEL
(Geçici Madde 18 - a)

Kaldırılmış 5417 sayılı kanun ile ek ve tadilleri gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

<u>Sigortalılık süresi</u>	<u>Aylık artırma katsayıları</u>
1 yıl	74,81
1 " 1 ay	69,06
1 " 2 "	64,13
1 " 3 "	59,85
1 " 4 "	56,11
1 " 5 "	52,81
1 " 6 "	49,87
1 " 7 "	47,25
1 " 8 "	44,89
1 " 9 "	41,00
1 " 10 "	39,14
1 " 11 "	37,43
2 yıl	35,88
2 " 1 ay	34,44
2 " 2 "	33,11
2 " 3 "	31,89
2 " 4 "	30,75
2 " 5 "	29,69
2 " 6 "	28,70
2 " 7 "	27,77
2 " 8 "	26,91
2 " 9 "	25,06
2 " 10 "	24,32
2 " 11 "	23,63
3 yıl	22,97
3 " 2 "	21,76
3 " 4 "	20,67
3 " 6 "	19,69
3 " 8 "	18,79
3 " 10 "	17,06
4 yıl	16,35
4 " 2 "	15,70
4 " 4 "	15,09
4 " 6 "	14,53
4 " 8 "	14,02

	<u>Sigortalılık süresi</u>	<u>Aylık artırma katsayıları</u>
4 " 10 "	– 5 yıldan az	12,72
5 yıl	– 5 yıl 3 aydan az	12,29
5 " 3 "	– " 6 " "	11,71
5 " 6 "	– " 9 " "	11,18
5 " 9 "	– 6 yıldan az	10,00
6 yıl	– 6 yıl 3 aydan az	9,59
6 " 3 "	– " 6 " "	9,21
6 " 6 "	– " 9 " "	8,85
6 " 9 "	– 7 yıldan az	7,97
7 yıl	– 7 yıl 3 ay	7,69

b) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı kanun gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (3) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak artırılır.

Bu artırımların hesaplanmasında, aylık tutarlarının, yürürlükten kaldırılmış 5417, 6708, 6900 ve 7231 sayılı kanunlarla tesbit edilen en az sınırlara çıkarılması için yapılan yükseltmeler nazara alınmaz.

(3) NUMARALI CETVEL (Geçici Madde 18-b)

Yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı kanun gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

Sigortalılığın sona ererek aylık bağlandığı yıllara göre aylık artırma katsayıları

Sigortalının başladığı yıl	1962 ve daha sonraki yıllar					
	1957	1958	1959	1960	1961	1962 ve daha sonraki yıllar
1950	2,46	2,28	2,08	1,92	1,78	1,68
1951	2,36	2,18	1,99	1,84	1,71	1,61
1952	2,25	2,08	1,90	1,75	1,63	1,54
1953	2,14	1,98	1,80	1,66	1,55	1,47
1954	2,02	1,86	1,70	1,57	1,47	1,39
1955	1,87	1,75	1,60	1,48	1,38	1,32
1956	1,78	1,65	1,50	1,39	1,31	1,25
1957	—	1,55	1,40	1,30	1,23	1,18
1958	—	—	1,29	1,21	1,15	1,12
1959	—	—	—	1,12	1,08	1,06
1960	—	—	—	—	1,04	1,03
1961	—	—	—	—	—	1,00

Bağlanacak aylıklarda eski kazançların artırılması:

Geçici Madde 19 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak başvurular üzerine bağlanacak malüllük veya yaşlılık aylıkları ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm sigortasından bağlanacak aylıkların tutarları, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarındaki kazançları ekli (4) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre artırılarak hesaplanır.

(4) NUMARALI CETVEL
(Geçici Madde 19)

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanacak aylıkların tesbitinde, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarına ait kazançlarına uygulanacak artırma katsayıları,

Kazancın taallük ettiği yıl	Katsayı
1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08

Bankalar, sigorta şirketleri, ticaret ve sanayi odaları ve borsalar:

Geçici Madde 20 – Bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin malûllük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bulunan sandıklar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde:

a) ilgili buldukları banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinin bütün personelini kapsayacak,

b) Bu personelin, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm, eşlerinin analık, eş ve çocuklarının hastalık hallerinde, en az bu kanunda belirtilen yardımları sağlayacak,

c) Sandıkların statülerine tabi personelin bu madde şumulüne giren banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinden birinden diğerine geçmesi halinde bu gibi personelin kendi sandıklarındaki müstesap haklarının da diğer ilgili sandığa veya aralarında kuracakları müşterek bir sandığa intikalini temin edecek,

Birer tesis haline getirildiği ve bunu tevsik eden statülerini, bu kanunun yayımı tarihinden en geç altı ay içinde Çalışma Bakanlığına verdikleri takdirde, bu teşekküllerin ve sandıkların personeli işbu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar.

Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Mali durumları da Çalışma, Maliye ve Ticaret Bakanlıklarınca müşterek kontrol ve murakabe edilir. Mali durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu Bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili buldukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür.

Sözü edilen sandıkların mevzuatına tabi olarak geçen hizmetler ile emekli sandıkları kanunlarına veya malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ge-

çen hizmetler yazılı istek halinde, 5/1/1961 tarihli 228 sayılı kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde birleştirilerek tahsis yapılır.

Geçici Madde 21 – (Ek: 13/7/1967 - 899/4 md.)

1/3/1965 tarihi ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede evlenmeleri dolayısıyla işlerinden ayrılmış bulunan kadın sigortalılardan yazılı talepte bulunanlar hakkında da, bu kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen esaslar dairesinde gerekli işlem yapılır. (1)

Geçici Madde 22 – (Ek: 13/7/1967 - 899/5 md.)

1/4/1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar maden işyerlerinin yeraltı işlerinde malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak çalışmış bulunan sigortalıların, bu hizmetleri, bunların çalıştıkları işyerlerinden alacakları örneği kurumca hazırlanacak belgeleri Sosyal Sigortalar Kurumuna vermeleri suretiyle tevsik edilir.

Geçici 8 inci maddedeki çalışma belgelerinin düzenlenmesi bakımından işverenler ve sigortalılar için belirtilen hükümler, yeraltı hizmetlerine ait çalışma belgeleri hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 23 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından gelir almakta olanlar ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık almakta olanlar ve gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış durumda olup da, henüz işlemi tamamlanmamış bulunanlar, yürürlük tarihinden,

Daha önce gelir veya aylığı kesilenlerden kanunun yürürlük tarihinden sonra gelir veya aylığın kesiliş sebebinin ortadan kalkmasıyla gelir veya aylık ödenmesine tekrar hak kazananlar, hak kazandıkları tarihten itibaren gelir veya aylık tutarları bu kanunun hükümlerine göre yeniden tespit edilir.

Yukarıdaki fıkralara göre yeniden tespit edilecek gelir ve aylık tutarları gelir veya aylıklara esas olan eski yıllara ait kazançlar ile kanunun yürürlük tarihinden sonra bağlanacak aylıklar esas olan yıllık kazançlar bu kanuna bağlı cetvelde yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle hesaplanır.

Şu kadar ki;

a) Yeniden tespit edilecek ve bundan böyle bağlanacak aylık tutarı bu kanunun 96 ncı maddesine göre hesaplanan azami aylık tutarını aşamaz.

b) Aylıkların hesabına esas olarak seçilen 3 yıl kazançlarının ait oldukları katsayılarla çarpılarak meydana gelen değerleri, en yüksek yıllık kazancın katsayısı ile çarpılan değerini geçemez.

Artırmalar neticeleninceye kadar ödenmekte olan gelir veya aylıklar sonradan mahsubu yapılmak üzere % 20 zamlı olarak ödenebilir. Ancak, 506 sayılı Kanunun 96 ncı maddesi uyarınca alt sınıra göre kendilerine gelir veya aylık bağlananlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Geçici Madde 24 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce çeşitli sigorta kanunları hükümlerine göre bağlanmış olan iş kazası ve meslek hastalığı gelirleri ile maluliyet, ihtiyarlık ve ölüm aylıkları da 506 sayılı Kanunun bu kanunla değiştirilen 20, 23, 24, 55, 60, 61,

(1) Bu maddede sözü edilen 3 üncü maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 1” olarak değiştirilmiştir.

67 nci maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak bağlanacak aylıklar seviyesine getirilir.

Geçici Madde 25 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen geçici 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yayımından önce çeşitli işyerlerinde fikir ve beden işçisi olarak çalışmakta olup, her ne sebeple olursa olsun Sosyal Sigortalar Kurumuna veya bu Kuruma devredilen çeşitli emekli sandıklarına emekli veya yaşlılık aylığına esas olacak prim ödememiş olanlar hizmetlerini belgelendirdikleri ve o zamana ait ilk aylık ücretleri üzerinden işçi ve işveren sigorta primlerini en geç beş yıl içinde defaten veya eşit taksitlerle ödedikleri takdirde toplam olarak en çok 10 yıllık hizmetleri Sosyal Sigortalarda veya Sosyal Sigortalara devredilen sandıklarda geçen hizmetleriyle birleştirilir.

Geçici Madde 26 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun uygulanmasına ait işlemlerin zamanında yapılmasını ve prim tarifesi ile teknik bilançonun hazırlanmasını sağlamak maksadıyla, çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele, Kurum Müdürler Kurulunca tespit edilecek esas ve miktarlar dahilinde bir ücret ödenir.

Yukarıdaki fıkra hükmü 506 sayılı Kanunun tatbiki dolayısıyla munzam mesaiyi gerektiren her türlü haller için de uygulanır.

Bu ücretler, 7244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmüne tabi değildir.

Geçici Madde 27 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalılık hakkı tanınan görevlerde bulunupta, T.B.M.M. üyesi seçilenler, seçildikleri tarihten itibaren altı ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna müracaat ettikleri takdirde, bu kanunun sigortalılara tanıdığı haklardan faydalanırlar. Sigorta primlerinde işveren hissesi T.B.M.M. Başkanlığınca ödenir.

Geçici Madde 28 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından gelir almakta olanlarla gelir bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların gelirleri, 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere, iş kazasının vuku bulduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı yıllara göre, aşağıda yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle artırılır:

1968 veya daha eski yıllar	1,40
1969	1,30
1970	1,20
1971	1,10

Ancak yukarıdaki fıkra hükmünün 18 liradan daha az günlük kazançlara göre bağlanmış olup 25/8/1971 tarih 1474 sayılı Kanunla bu sınıra yükselmiş olan gelirlere uygulanmasında, bu yükseltmeler nazara alınmaz.

Artırılan gelir tutarı, 78 inci maddede öngörülen günlük kazancın alt sınırına göre hesaplanacak gelir tutarından az ve üst sınıra göre hesaplanacak gelir tutarından fazla olamaz.

Yukarıdaki fıkralar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bağlanacak gelirler için de uygulanır.

Geçici Madde 29 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların aylıkları, 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere, aylığın hesabına esas olan ortalama yıllık kazancın tayininde nazara alınan son takvim yıllarına göre, aşağıda yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle artırılır:

1968 veya daha eski yıllar	1,40
1969	1,30
1970	1,20
1971	1,10

Ancak malullük veya yaşlılık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklara esas olan aylığın yıllık tutarı 6480 liradan az olup 25/8/1971 tarih ve 1474 sayılı kanunla bu hadde yükselmiş olan aylıkların artırılmasında, yukarıda yazılı katsayılar, aylığın bu hadde yükselmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Yukarıdaki fıkralar, bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bağlanacak aylıklar için de uygulanır.

506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değiştirilen 96 ncı maddesi hükmü saklıdır.

Geçici Madde 30 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilen Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları, İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı mevzuatına göre bağlanmış iş kazası, emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylığı almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların bu aylıkları 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere geçici 1 veya geçici 2 nci maddelerde belirtilen katsayılarla çarpılmak suretiyle ve bu maddelerde belirtilen esaslara göre artırılır. (1)

Geçici Madde 31 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Geçici 1 inci ve 2 nci maddeler gereğince yapılacak aylık ve gelir artırımları, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en çok 9 ay içinde tamamlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun bu işler için görevlendirilecek personeline, yukarıda yazılı süre içinde, ayda 80 saati geçmemek üzere fazla çalışma yaptırılabilir. Ödenecek fazla çalışma ücreti, Bütçe Kanunundaki sınırları aşmamak üzere, Kurumun Müdürler Kurulunca tespit edilir.

Geçici Madde 32 – (21/6/1973 - 1753/4 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen sigortalıların, gelir veya aylıkları kesilmiş olan yahut gelir veya aylık bağlanmamış bulunan kimselerinden, bu kanun gereğince gelir veya aylığa hak kazananlarına kanunun yürürlük tarihinden sonra yazılı talepte bulunmaları halinde, bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren gelir veya aylık bağlanır.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 ve 2 nci maddelerin numaraları teselsül sağlamak için sırayla "Geçici Madde 28, Geçici Madde 29" olarak değiştirilmiştir.

Bu kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 23 üncü maddenin V, VI ve VII nci bölümleri ile 2 nci maddesi ile değiştirilen 68 inci maddenin IV, V ve VI ncı bölümleri hükümleri saklıdır.

Çeşitli sigorta kanunlarına göre eş ve çocuklara ödenmekte olan gelir ve aylıklar aynı dönem başından itibaren bu kanunla değiştirilen 23 ve 68 inci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak bağlanacak gelir ve aylıklar seviyesine getirilir.

Geçici Madde 33 – (21/6/1973 - 1753/4 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kanunununa devredilen Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli sandığı Mevzuatına göre bağlanmış ölüm aylıklarının ödenmesine, 23 üncü maddenin V, VI ve VII nci fıkraları ile 68 inci maddesinin IV, V ve VI ncı fıkralarındaki şartlarla devam olunur.

Anılan sandıkların Sosyal Sigortalar Kurumuna devrinden önce ölen sandık üyelerinin, aylıkları kesilmiş olan veya aylık bağlanmamış bulunan kimseleri hakkında da geçici 1 inci madde hükmü uygulanır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 34 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

31/12/1974 ve daha önceki yıllarda İşkazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortasından gelir almakta olanlarla, bu gelirlere hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların aylık gelirlerine, gelir bağlamaya esas olan hisse ve oranları nazarı itibara alınmak şartıyla aşağıda gösterilen miktarlarda zam yapılmıştır.

<u>Üç aylık gelir grubu</u>	<u>Aylık zam miktarı</u>
0 – 3 600	450 (Lira)
3 601 – 6 000	400 (Lira)
6 001 – Daha yukarı	350 (Lira)

Ancak; İşkazaları, Meslek Hastalıkları Sigortasından bağlanacak gelirlerin hesabına esas tutulan gelirlerin tutarı, 506 sayılı Kanunun, bu kanunla değiştirilen 97 nci maddesine göre hesaplanan asgari gelirlerin tutarından aşağı olduğu takdirde, artırma, gelirin asgari hadde yükseltilmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Şu kadar ki, artırılan gelir tutarları İş Kanunu gereğince tespit edilen en düşük asgari ücrete göre hesaplanacak gelir tutarından az olamaz.

Yukarıdaki fıkralar; esas hak doğurucu olayın vuku bulduğu tarih, 1974 ve daha önceki yıllara ait olmak kaydı ile, 506 sayılı Kanunun 19, değişik 23, değişik 24 ve 25 inci maddeleri uyarınca sonradan gelire hak kazanacak olanlar hakkında da uygulanır.

(1) Bu maddede sözü edilen Geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 32” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 35 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

31/12/1974 ve daha önceki yıllarda Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından aylık talebinde bulunarak halen aylık almakta olanlarla, bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların malullük ve yaşlılık aylıkları ile, ölen kimsenin hak sahiplerinin aylıklarına da hisseleri oranında olmak şartıyla aşağıda gösterilen miktarlarda zam yapılmıştır.

<u>Üç aylık gelir grubu</u>	<u>Aylık zam miktarı</u>
0 – 3 600	450 (Lira)
3 601 – 6 000	400 (Lira)
6 001 – Daha yukarı	350 (Lira)

Ancak; malullük, yaşlılık aylıkları ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın tutarı, 506 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilen 96 ncı maddesine göre hesaplanan asgari aylıkların tutarından aşağı olduğu takdirde, artırma, aylığın asgari hadde yükseltilmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Şu kadar ki; artırılan aylık tutarları 506 sayılı Kanunun 1474 sayılı Kanunla değişik 78 inci maddesinde öngörülen üst sınıra göre hesaplanacak aylık tutarından fazla olamaz.

Yukarıdaki fıkralar; esas hak doğurucu olayın vuku bulduğu tarih, 1974 ve daha önceki yıllara ait olmak kaydı ile 506 sayılı Kanunun 57, 58, 63, değişik 68 ve 69 uncu maddeleri uyarınca sonradan aylık bağlanmasına hak kazanacak olanlar hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 36 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilen sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların aylıkları için de bu Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri uygulanır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 37 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 4 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanun gereğince yapılacak aylık ve gelir artırmaları, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde tamamlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun bu işler için görevlendirecek personeline yukarıda yazılı süre içinde ayda 80 saati geçmemek üzere fazla çalışma yaptırılabilir. Ödenecek fazla çalışma ücreti, Kurumun Müdürler Kurulunca tespit edilir.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 ve geçici 2 nci maddelerin numaraları teselsülü sağlamak için sırasıyla “Geçici Madde 34” ve “Geçici Madde 35” olarak değiştirilmiştir.

Borçlanma:

Geçici Madde 38 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce;

A)

a – 506 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b – Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte 506 sayılı Kanuna tabi işte çalışmakta olan,

Sigortalıların hizmet akdine dayanarak çalıştıkları süredeki en çok on yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır. Şu kadar ki, 506 sayılı Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanılması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya Emekli Sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği Kurumca hazırlanacak belge ile bir yıl içinde Kuruma yapılır. Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1/4/1950 tarihinden sonraki süreler için borçlanılmalarda cari asgari günlük kazanç, 1/4/1950 tarihinden evvelki süreler için borçlanılmalarda talep tarihindeki son 3 aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitlerle ödenir. Borçlanılan sigortalının ölümü halinde hakkının doğumuna yetecek prim miktarı hak sahiplerinden alınır.

B)

a – 506 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşından önce geçmiş hizmetler,

506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler, borçlanılamaz.

b – 1186 sayılı Kanuna göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c – Borçlandırılan süreler 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesi uygulamasında nazara alınmaz.

Geçici Madde 39 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 6 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Geçici 5 inci maddenin (A) bendinin 4 üncü fıkrasında belirtilen belgeleri, işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler. ⁽¹⁾

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 5 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 38” olarak değiştirilmiştir.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte veya gerçeğe aykırılığı konusunda re'sen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılırsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, Kurum'un bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 40 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 7 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

36 ve 42 nci maddeler gereğince, ana ve babalara yapılacak sağlık yardımı uygulaması, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç yılda bütün illeri uygulama kapsamına alacak şekilde Bakanlar Kurulunca düzenlenir.

Sigortaya tabi olma halinin devamı:

Geçici Madde 41 – (11/5/1976 - 1992 sayılı Kanunun 3 üncü md. si ile gelen geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yayımı tarihinden önce sigortalı sayılan çiftçi mallarını koruma bekçilerinden primleri ödenmemiş olanların, 506 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilecek prim borçlarının tamamı, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde ödendiği takdirde bu süreye ilişkin sigortalılık hakları saklıdır.

Geçici Madde 42 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalının hizmet hesabında bulunacak itibari hizmet günü sayısı toplamı (prim borçları; borçlanma suretiyle sigortalıca ödenmek kaydıyla) sigortalılık süresinden indirilir.

b) Borçlanmada, borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği kurumca hazırlanacak belge ile azami bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanılan itibari hizmetlere ilişkin primler, 1/4/1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda cari asgari günlük kazanç, 1/4/1950 tarihinden evvelki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihindeki son 3 aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitle ödenir.

Geçici Madde 43 – (11/8/1977 - 2099 sayılı Kanunun 3 üncü md. si ile gelen geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun birinci maddesi ile tespit olunan oranlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlanmış olan hak sahipleri hakkında da Kanunun yayımlandığı tarihi takibeden dönem başından itibaren uygulanır.

Geçici Madde 44 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce:

A) a) Bu Kanuna göre Malullük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b) Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte bu Kanuna tabi işte çalışmakta olanlarla, isteğe bağlı veya topluluk sigortasına prim ödemekte bulunan kimselerin hizmet akdine dayanarak çalıştıkları işlerden en çok 10 yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır; şu kadarki, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortolar Kurumuna prim veya emekli sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanması istenilen hizmetin örneği kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1 Nisan 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda istek tarihindeki asgari günlük kazanç, 1 Nisan 1950 tarihinden önceki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihinden önceki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınmak sureti ile hesaplanır ve toptan veya beş yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkın doğumuna yetecek prim miktarı hak sahibinden alınır.

B) a) 506 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşının tamamlanmasından önce geçmiş hizmetler,

Bu Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler bu maddeye göre,

Borçlandırılmaz.

b) 1186, 1912 ve 991 sayılı kanunlara göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c) Borçlandırılan süreler, bu Kanunun geçici 8 inci maddesinin uygulanmasında nazara alınmaz.

İşbu geçici maddenin (A) bendinin 5 inci fıkrasında belirtilen belgeler; işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte ve gerçeğe aykırılığı konusunda resen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılırsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 45 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1 inci maddesine göre düzenlenecek avukatlık süresi belgesi ile, 1512 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesine göre düzenlenecek noterlik süresi belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde kuruma vermeyenlerden, bu belgeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde kuruma verenler de yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden yararlandırılır.

Geçici Madde 46 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

23 üncü maddenin 8 inci fıkrasına ilişkin hüküm, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ölümler için de hak sahiplerinin istemleri halinde uygulanır.

Ancak gelire hak kazanma, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.

Geçici Madde 47 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun 3 ve 12 nci maddeleriyle, ek 2 nci maddesinde belirtilen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde düzenlenir. ⁽¹⁾

Yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Geçici Madde 48 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık talebinde bulunmuş olup da henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların göstergeleri aşağıdaki şekilde tayin edilir.

Aylık veya gelir bağlama oranları ile maluliyet derecelerine göre halen ödenmekte olan aylık veya gelirlerin yüzde yüz değeri, onbire bölünmek suretiyle göstergeler tespit edilir.

Ancak, asgari kazanç üzerinden aylık ve gelir alanların, yukarıdaki fıkra nazara alınmadan, gösterge tablosunda en düşük gösterge esas alınarak yeni aylık ve gelirleri hesap edilir.

B) 991 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile, Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devri hakkındaki Kanun ile ek ve değişikliklerine göre, kurumdan aylık almakta olanların bu aylıkları, 1189 sayılı Kanunun geçici 2 nci madde esasları uygulanmak suretiyle yeniden hesaplanır. ⁽²⁾

Geçici Madde 49 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 6 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Yasanın geçici 20 nci maddesinde sözü edilen sandıklardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye edilen veya tasfiye halinde olanların borç ve alacakları ve diğer bütün mameleki bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde çıkarılacak yönetmelik esasları dahilinde Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilir.

Bu yönetmelikte devir şekilleri, aktüeryal hesapların nasıl yapılacağı belirtilir.

Birinci fıkrada sözü edilen sandıklara ait işyerlerinde 506 sayılı Yasaya tabi işlerde çalışanların hizmetleri Sosyal Sigortalar Kurumunda geçen hizmetleri ile birleştirilir.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 11" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen geçici 2 nci madde, kanunları tek metin haline getirmek amacı ile 13/11/1969 tarih ve 1189 sayılı Kanunun 23/1/1968 tarih ve 991 sayılı Kanunla birleştirilmesi ve madde numaralarının teselsül ettirilmesi için 991 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi haline getirilmiştir.

Birleştirilen hizmetlere göre gelir ve aylık almaya hak kazanmış olanların gelir ve aylıkları ile, birinci fıkrada sözü edilen sandıklarca bağlanmış gelir ve aylıklar Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenir.

Yapılacak aktüeryal hesaplar sonunda tespit olunacak teknik açıklar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren % 5 faizle ve 5 yılda eşit taksitler halinde, ilgili banka veya sigorta şirketi tarafından Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir.

Teknik açıkların Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesindeki gecikme, kurumca bu Kanuna göre yapılması gereken ödemeleri durdurmaz.

Göstergelerin yeniden tespiti:

Geçici Madde 50 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış olup, henüz işlemleri tamamlanmamış olanların gelir ve aylık hesabına esas göstergeleri aşağıdaki şekilde yeniden tespit edilir.

a) İş Kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirler için, 1967 yılından itibaren bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (a) ve (d) fıkraları uyarınca hazırlanan gösterge tespit tablolarından, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 inci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancı esas alınarak göstergesi tespit olunur. ⁽¹⁾

Gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayı 1967'den önceki yıllara ait olan sigortalıların göstergesi, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları esas alınarak 1967 yılına ait gösterge tespit tablosundan belirlenir.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylıklar için gösterge tespit tabloları, 1969 yılından itibaren aylık talep veya ölüm yılları gözönünde tutularak, bu tarihten önceki 3 takvim yılına ait prim hesabına esas asgari günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını aynı yıllara ait azami günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturmak üzere bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (d) fıkrasına göre hazırlanır. ⁽²⁾

Bu tabloların hazırlanması sırasında asgari ve azami kazançların yıllık ortalaması hesap edilirken, hesaba 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde, bu yıllar için asgari ve azami kazançların hesabına, 506 sayılı Kanuna 1186 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 inci madde hükmü uygulanmak suretiyle tespit edilen miktarlar esas alınır. ⁽³⁾

Sigortalıların aylık talep veya ölüm yıllarına ait gösterge tespit tablosundan, aylık bağlamaya esas alınan ortalama yıllık kazançlarının karşılıkları olan göstergeleri tespit edilir. Aylık bağlamaya esas ortalama yıllık kazancın hesabına 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde bu yıllar için, sigortalının, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları nazara alınır.

Aylık talep veya ölüm yılları 1969 ve daha önceki yıllara ait olanların aylık hesabına esas göstergeleri, 1969 yılına ait gösterge tespit tablosundan tespit edilir.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 21" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu bentte sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 21" olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu bentte sözü edilen geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Geçici Madde 23" olarak değiştirilmiştir.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlardan 1/7/1978 tarihinde ve daha evvel aylık bağlanmış olup, 2167 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi uyarınca intibaki yapılmış olanların, 18/5/1979 tarih ve 7/17515 sayılı Kararnameye göre tespit edilen göstergelerine (60) sayısı eklenmek suretiyle yeni göstergeleri tespit edilir ve aylıklar bu yeni göstergeler üzerinden hesaplanarak ödenmeye devam olunur. 1/7/1978 tarihinden sonra aylık bağlanıp halen aylık almakta olanlar ile aylık bağlanmasına hak kazananların aylıklarının hesabına esas göstergeleri, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (c) ve (d) fıkralarına göre hazırlanan gösterge tespit tablolarına göre tespit edilir.

d) Gelir veya aylık almakta olanların yukarıdaki fıkralara göre yeniden tespit edilen göstergesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit edilmiş olan göstergesine (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunan gösterge sayısından küçük olamaz.

e) 1/3/1981 - 31/3/1981 tarihleri arasında gelir veya aylık bağlanmasına hak kazananların gelir veya aylık hesabına esas göstergeleri, durumlarına uyan yukarıdaki (a), (b) veya (c) fıkrası hükümlerine göre düzenlenecek gösterge tespit tablosu esas alınarak tespit edilir.

Avans ödenmesi:

Geçici Madde 51 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Ödenmekte olan gelir ve aylıklar, yukarıdaki geçici 1 inci madde hükümleri uyarınca göstergelerin yeniden tespiti işlemlerinin tamamlandığı tarihi takip eden ödeme dönemi başına kadar, avans mahiyetinde olmak ve sonradan mahsubu yapılmak üzere, gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas alınan gösterge sayılarına (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunacak yeni gösterge sayıları üzerinden hesaplanarak ödenir. ⁽¹⁾

Geçici Madde 52 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun 5, 7 ve 9 uncu maddelerinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar tahsis talebinde bulunan veya ölen sigortalılar için 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 55, 61 ve 67 nci maddelerinin uygulanmasında, aylık hesabına esas alınacak gösterge; sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 4 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Geçici Madde 53 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (b) fıkrasının uygulanmasında, 31/12/1981 (dahil) tarihine kadar, aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde “Gösterge Tespit Tabloları” düzenlenir. ⁽²⁾

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki 4 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 4 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 50” olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 21” olarak değiştirilmiştir.

Taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takibeden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Geçici Madde 54 – (11/12/1981 - 2564/4 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1/4/1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında 60 ıncı maddenin (G) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 55 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 Sayılı Kanunun 2100 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin I/A bendinin yürürlüğe girdiği 24/11/1977 tarihinden 1/1/1984 tarihine kadar, özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde ücretle ve süresiz olarak çalışanların 506 sayılı Kanun yönünden sonuçlandırılan sigortalılık işlemleri ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından prim ödeme gün sayılarına ilişkin hakları saklıdır.

Geçici Madde 56 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce kasıt ve kusuru sonucu meydana gelen iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle ölen sigortalıların hak sahiplerine karşı, Kurumca açılmış davalar düşer.

Geçici Madde 57 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında 1984 yılı için ekteki gösterge tablosu uygulanır.

Geçici Madde 58 – (17/11/1983 - 2959/1 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna, 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen Ek 1 inci madde ile kanun kapsamına alınanlardan 11/7/1978 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 506 sayılı Kanunun değişik Geçici 8 inci maddesinde belirtilen çalışma belgesi ile 2167 sayılı Kanuna göre borçlanmaya esas hizmet belgesi verenler veya bunların ölümü halinde hak sahipleri, bu belgelerde kayıtlı hizmetlerin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan prime esas asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde kuruma ödemek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Bunlar için ayrıca borçlanmaya esas hizmet belgesi istenmez.

Kuruma tevdi edilen ve meslek kuruluşlarının veya ilgili dernek veya vakıflarca onaylanmış bulunan borçlanma belgeleri için ayrıca işveren onayı aranmaz.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Geçici Madde 59 – (17/11/1983 - 2959/1 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle eklenen Ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlara, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. ⁽¹⁾

Geçici Madde 60 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen sigortalıların gelir veya aylık bağlanamamış dul kocalardan bu Kanun gereğince gelir veya aylığa hak kazananlara yazılı talepte bulunmaları halinde, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren gelir veya aylık bağlanır.

Geçici Madde 61 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanunun 23 ve 68 inci maddelerinin (I) numaralı bentlerinin yürürlükten kaldırılan (B) fıkralarına göre gelir veya aylık bağlanmış bulunanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte evli olanların yeniden evlendikleri tarihe kadar gelir veya aylıklarının ödenmesine devam olunur. Sonraki eşinden de gelir veya aylık almaya hak kazananlara bu gelir veya aylıklardan fazla olanı ödenir.

Geçici Madde 62 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Askeri Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devrinden önce ölen sandık üyelerinin hak sahipleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 63 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, ödenecek ilk aylık ödeme, bir defaya mahsus olmak üzere bir aydan fazla müddeti kapsayabilir.

Geçici Madde 64 – (24/12/1985 - 3246/2 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992 - 3774/6 md.)

(1) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 10" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 65 – (24/12/1985 - 3246/2 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 20/2/1992-3774/6 md.)

Geçici Madde 66 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan, Kanunun değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlarla ilgili olanları hakkında görevsizlik kararı verilerek, dosyalarındaki tutanak ve belgeler para cezası vermeye yetkili Sosyal Sigortalar Kurumu ilgili ünitelerine gönderilir.

Kurum, gönderilen tutanakların ilgilileri hakkında, tutanaklarında yazılı suçun Kanun değişikliğinden önceki para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle para cezası tutanağı düzenler.

Geçici Madde 67 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Prim İtiraz Komisyonu nezdinde itirazda bulunmuş dosyalar tasfiye oluncaya kadar, Prim İtiraz Komisyonları görevlerine devam eder.

Geçici Madde 68 – (20/6/1987 - 3395/17 md ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi ile eklenen ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesine göre düzenlenecek çalışma belgelerini Kuruma verenler bu belgelerde kayıtlı hizmetlerinin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Borçlanma talebinde bulunduğu tarihte geçerli olan prime esas asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma ödemek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler, prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı Kurumca tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler, gerek ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ile ve kanuni faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdürler.

Bu gibiler hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 69 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılbaşından itibaren 5 takvim yılından daha az süre için; Ek 2 nci maddenin (B) fıkrasının (b) bendine göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunun tavan sayısının tespitine esas olan; sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması;

1 inci takvim yılı için bir,

2 nci takvim yılı için iki,

3 üncü takvim yılı için üç,

4 üncü takvim yılı için dört,

Yıllık tutarlarının yıllık ortalaması alınmak suretiyle tespit edilir.

Geçici Madde 70 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; İptal: Ana. Mah. Kar. 26/10/1988 - E. 1988/19, K. 1988/33)

Geçici Madde 71 – (4/4/1987- KHK - 277/1 md. ile gelen Geçici 1 md. hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir. Mülga: 9/5/1990 - 3642/1 md.)

Geçici Madde 72 – (4/4/1987 - KHK - 277/1 md. ile gelen Geçici 2 md. hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir. Mülga:9/5/1990 - 3642/1 md.)

Geçici Madde 73 – (4/4/1987 - KHK - 277/1 md. ile gelen Geçici 3 md. hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir. Mülga: 9/5/1990 - 3642/1 md.)

Geçici Madde 74 – (20/5/1988 - KHK - 323/1 md. ile gelen Geçici Madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir. Mülga: 9/5/1990 - 3642/1 md.)

Geçici Madde 75 – (Ek: 16/2/1989 - 3522/2 md.)

Geçici 70 inci madde uyarınca, geçici gösterge aylığına hak kazananların, malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının Aralık 1988 tarihindeki gösterge tabloları ile memur aylıklarına uygulanan 100 katsayıya ve 53 000 lira olarak tespit edilmiş sosyal yardım zammına göre hesaplanacak tutarları üzerinden aşağıda belirtilen esaslar dahilinde ödenmesine devam olunur.

A) Bu aylıklarda; katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammındaki değişiklikler nedeniyle herhangi bir artış yapılmaz.

B) Bu madde kapsamındaki aylıklıların, geçici 70 inci maddeye göre borçlanma hakkından yararlanmamış olsalardı, almaya hak kazanacakları (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarları, kendilerine ödenmekte olan (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarlarını geçeceği tarihten itibaren, bu ödemeler yerine; cari katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammı esas alınmak suretiyle hesaplanacak aylık tutarları üzerinden ödeme yapılır.

Geçici Madde 76 – (Ek: 7/3/1991 - 3702/1 md.)⁽¹⁾

a) **(Değişik:6/5/1993 - 3910/2 md.)** Anayasa Mahkemesince iptal edilen Geçici 70 inci madde uyarınca Kuruma 4.200.000 TL.veya 5.040.000 TL.borçlanma primi ödemiş olup malullük,yaşlılık ve ölüm sigortasından aylık almakta olanlara ödenmekte olan aylıkları ile;(6400) gösterge üzerinden,sigortalının prim ödeme gün sayısı ve tahsis talep veya ölüm tarihindeki yaşı dikkate alınarak ek 35 inci maddeye göre yeniden tespit edilecek aylık bağlama oranları ve cari katsayı esas alınmak suretiyle hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları arasındaki fark tutarında telafi edici ödeme yapılır. Ancak, (6400) göstergeden maaş alanların göstergelerinde bir değişiklik yapılması halinde bu değişikliklerden doğan fark telafi edici ödemeye aynen yansıtılır.

4.200.000 TL. veya 5.040.000 TL.'den daha az borçlanma primi ödemiş olanlara yapılacak telafi edici ödeme, yukarıda öngörülen esaslar dahilinde ve ödedikleri borçlanma primi ile orantılı olarak hesaplanır.

Telafi edici ödemeler ilgililere her ay aylıkları ile birlikte,malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı aldıkları sürece yapılır.

Ödeme dönemine göre peşin ödenen telafi edici ödeme,ölüm halinde geri alınmaz.

b) **(Değişik: 6/5/1993 - 3910/2 md.)** Ölüm aylığı almakta olanlara yapılacak telafi edici ödeme,ölüm aylığı ödenmesine imkan veren her tahsis dosyası için ayrı ayrı hesaplanır ve hak sahiplerinin aylıktaki hisseleri oranında ödenir.

c) Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle, Ek 12 nci maddeye göre ödenen evlenme yardımının hesabında, telafi edici ödeme nazara alınmaz.

d) Telafi edici ödeme almaya hak kazandıktan sonra ölen aylıklının hak sahipleri hakkında da yukarıdaki esaslara göre işlem yapılır.

e) Telafi edici ödeme, 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanununun hesaplaşma ile ilgili hükümlerinin uygulanmasında nazara alınmaz.

f) Telafi edici ödeme her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

Geçici Madde 77 – (Ek: 7/3/1991 - 3702/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde kuruma yazılı olarak başvuranların, geçici 70 inci madde uyarınca kuruma ödedikleri borçlanma prim tutarının tamamı kendilerine iade edilir. Primleri iade edilenler hakkında Geçici 76 ncı madde hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 78 – (Ek: 5/3/1992 - 3786/1 md.)

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve kuruluşları ile belediyeler dışında kalan işverenler ile topluluk sigortası ve isteğe bağlı sigortaya devam edenlerden, 31/12/1991 tarihi itibarıyla prim, gecikme zammı ve faiz borcu bulunanlar;

a) Prim borçlarını 15/4/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerinin % 100'ü,

b) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerin % 25'ini, 15/6/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

c) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerin % 50'sini 15/8/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

d) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerinin % 75'ini 15/10/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

Terkin edilir.

31/12/1991 tarihine kadar ödenmemiş prim borçlarının yukarıda belirtilen süreler içinde kısmen ödenmesi halinde, ödenen primler için ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizler hakkında birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Şu kadar ki, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş gecikme zammı ve faizler geri verilmez ve mahsup edilmez.

Prim gecikme zammı ve faiz borçları için haklarında cebri icra yoluna müracaat edilen işverenler, 31/12/1991 tarihi itibarıyla ödenmemiş prim borçlarının 1/4'ünü, 15/4/1992 tarihine kadar icra dairelerine veya Kuruma ödemeleri halinde; 15/10/1992 tarihine kadar icra takipleriyle, ceza ve hukuk davalarına devam edilmez, bu davalara ilişkin kanuni süreler işlemez. Bu işverenlerin prim borçları, gecikme zammı ve faizlerini birinci fıkrada belirtilen esaslar ve süreler içerisinde icra ve yargılama giderleri ile birlikte icra dairelerine veya Kuruma ödemeleri halinde, gecikme zammı ve faiz borçları birinci fıkra hükmüne göre terkin edilir.

Takside bağlanmış ve henüz ödenmemiş bulunan prim borçları ile gecikme zammı ve faizlerini birinci fıkrada belirtilen esaslar ve süreler içerisinde ödemek isteyen işverenler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Bu maddede belirtilen esaslar ve süreler içerisinde ödenmeyen primler ile ilgili olarak 80 inci maddenin uygulanmasına devam edilir.

9/5/1990 tarih ve 3642 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 277 ve 323 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler gereği ertelenen gecikme zammı ve faiz borcu bulunan işverenler, bu borçlarının % 75'ini 30/6/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, bakiye gecikme zammı ve faiz borçları terkin edilir. Bu borçlarından dolayı aleyhlerine icra takibi yapılan işverenlerden icra giderleri tahsil edilir.

Geçici Madde 79 – (Ek:1/12/1993 - 3917/2 md.) Bu Kanunun 1 inci maddesinde sözü edilen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar açılmış olan icra takipleri önceki hükümlere göre sonuçlandırılır.

Bu yönetmelik en geç 1 yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 80 – (Ek: 8/12/1994 - 4056/1 md.)

17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun Ek 10 uncu maddesi ile Kanun kapsamına alınan sigortalılar,örneği Kurumca hazırlanan ve ilgili işveren,birlik,sendika, dernek,sanatsal vakıf kuruluşları veya ilgili kamu kuruluşları tarafından usulüne uygun olarak düzenlenip,Kültür Bakanlığınca onaylanmış borçlanma belgeleri ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kuruma başvurmaları ve borç ödeme tarihindeki 78 inci maddeye göre belirlenen asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini bir defada kuruma ödemeleri şartı ile borçlanma belgesinde kayıtlı meslekleriyle ilgili çalışma sürelerinin tamamını veya bir bölümünü borçlanabilirler.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önceki borçlandırılmış hizmetlerle birleştirilir.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki hizmetlerin borçlandırılması halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Önceki borçlanma kanunlarına göre borçlandırılmış veya bu Kanuna göre borçlandırılacak hizmetlerin toplamı 15 yılı geçemez.

Sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen hizmetler ile 18 yaşın altında geçen hizmetler borçlandırılmaz.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde, borçlanma tutarının tümü veya hakkın doğumuna yetecek bölümü birinci fıkradaki koşullarla hak sahipleri tarafından ödenir.

Belgelerdeki bilgilerin doğruluğu konusunda Kurumca yapılacak ve yaptırılacak inceleme sonunda gerçeğe aykırılığı tespit edilen borçlanma belgeleri geçerli sayılmaz, bu belgelere göre yapılmış bulunan işlemler iptal edilir.

Gerçeğe aykırı belge düzenleyenler ve ilgili sigortalılar Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte ödemekle yükümlüdürler. Bunlar hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 81 – (Ek: 25/8/1999 - 4447/17 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

A) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ve sigortalılık süresi 23 yıl ve daha fazla olan erkekler hakkında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümler uygulanır.

B) (Yeniden düzenleme: 23/5/2002-4759/3 md.) 23.5.2002 tarihinde;

a) (A) bendi kapsamında olanlar hariç sigortalılık süresi 18 (dahil) yıldan fazla olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 40 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 23 yıldan (dahil) fazla olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,

b) Sigortalılık süresi 17 (dahil) yıldan fazla, 18 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 41 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 21 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 23 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,

c) Sigortalılık süresi 16 (dahil) yıldan fazla, 17 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 42 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 20 yıl (dahil) dan fazla, 21 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları ve en az 5075 gün,

d) Sigortalılık süresi 15 (dahil) yıldan fazla, 16 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 43 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 18 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 20 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları ve en az 5150 gün,

e) Sigortalılık süresi 14 (dahil) yıldan fazla, 15 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 17 yıl (dahil) dan fazla, 18 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları ve en az 5225 gün,

f) Sigortalılık süresi 13 (dahil) yıldan fazla, 14 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 15 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 17 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları ve en az 5300 gün,

g) Sigortalılık süresi 12 (dahil) yıldan fazla, 13 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 14 (dahil) yıldan fazla, 15 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları ve en az 5375 gün,

h) Sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla, 12 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 12 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 14 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları ve en az 5450 gün,

ı) Sigortalılık süresi 10 (dahil) yıldan fazla, 11 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla, 12 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları ve en az 5525 gün,

j) Sigortalılık süresi 9 (dahil) yıldan fazla, 10 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 9 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 11 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları ve en az 5600 gün,

k) Sigortalılık süresi 8 (dahil) yıldan fazla, 9 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 8 (dahil) yıldan fazla, 9 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları ve en az 5675 gün,

l) Sigortalılık süresi 7 (dahil) yıldan fazla, 8 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 6 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 8 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5750 gün,

m) Sigortalılık süresi 6 (dahil) yıldan fazla, 7 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 5 (dahil) yıldan fazla, 6 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5825 gün,

n) Sigortalılık süresi 5 (dahil) yıldan fazla, 6 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 3 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 5 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 57 yaşını doldurmaları ve en az 5900 gün,

o) Sigortalılık süresi 4 (dahil) yıldan fazla, 5 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dahil) günden fazla, 3 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 58 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,

p) Sigortalılık süresi 3 (dahil) yıldan fazla, 4 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,

r) Sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dahil) günden fazla, 3 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

C) **(Yeniden düzenleme: 23/5/2002-4759/3 md.)** a) 23.5.2002 tarihinde 15 yıllık sigortalılık süresini kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş ve 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunanlara istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

b) 23.5.2002 tarihinde (a) bendinde öngörülen şartları yerine getiremeyenlerden bu şartları;

ba) 24.5.2002 ile 23.5.2005 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları,

bb) 24.5.2005 ile 23.5.2008 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 54, erkek ise 57 yaşını doldurmuş olmaları,

bc) 24.5.2008 ile 23.5.2011 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 56, erkek ise 58 yaşını doldurmuş olmaları,

bd) 24.5.2011 tarihinden sonra yerine getiren kadınlar 58, 24.5.2011 ile 23.5.2014 tarihleri arasında yerine getiren erkekler 59 yaşını doldurmuş olmaları,

be) 24.5.2014 tarihinden sonra yerine getiren erkekler 60 yaşını doldurmuş olmaları,

Şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

Geçici Madde 82 – (25/8/1999 - 4447/17 md.) ⁽¹⁾

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı bulunanlara bağlanacak aylıklar, aşağıdaki (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanacak aylıkların toplamından oluşur.

a) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar prim ödeme sürelerine ait aylığı aşağıdaki şekilde belirlenir.

Sigortalının aylık talep tarihine kadarki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümlere göre hesaplanacak aylığının sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki prim ödeme gün sayısı ile orantılı bölümü, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren aylık başlangıç tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak hesaplanır.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başladığı takvim yılının başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranları kadar artırılır.

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

b) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki prim ödeme sürelerine ait aylığı ise, sigortalının aylık talep tarihine kadar toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden bu Kanunun 61 inci maddesi hükümlerine göre hesaplanacak aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.

Sigortalıya yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre bağlanacak aylıkların toplamı, sigortalının aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranına ve bu Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasına göre artırılmış değerinin altında olamaz.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük aylığına hak kazananlar ile ölen sigortalıların hak sahiplerinin aylıkları, yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler esas alınarak, 55 veya 67 nci madde hükümlerine göre hesaplanır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra prime esas kazancı bulunmayanların malullük ve ölüm aylıkları, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanır ve yukarıdaki (a) bendindeki esaslara göre artırılarak bağlanır.

Geçici Madde 83 – (Ek : 24/8/2000 -KHK- 616/64 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile)

Geçici Madde 84 – (Ek : 24/8/2000 -KHK- 616/64 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile)

Geçici Madde 85- (Ek: 9/4/2003-4842/34 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) İsteğe bağlı sigortalı olanların sigortalılıklarının devamında,

b) İsteğe bağlı sigortaya müracaatta bulunanların sigortalılıklarının kabulünde,

85 inci maddenin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

c) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce isteğe bağlı sigortalı olup, Kuruma prim borcu bulunanlar bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde prim borçlarını gecikme zammı ile birlikte ödemeleri halinde sigortalılıkları devam eder, ancak bu süre içinde borcun ödenmeyen kısmına ait süreler hizmetten sayılmaz.

Geçici Madde 86 – (Ek:29/7/2003-4958/54 md.)

8.9.1999 ile 31.12.1999 (dahil) tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli taahhütlü olarak gönderilen iş yeri bildirgesi ile işe giriş bildireleri de süresi içinde verilmiş sayılır. Belirtilen süre içerisinde 8 inci maddenin birinci fıkrası ve 9 uncu maddedeki yükümlülükleri yerine getirmemeleri sebebiyle, yine bu Kanuna göre haklarında idarî para cezası uygulanan işverenlerin ödedikleri idarî para cezası ve gecikme zammı tutarı müteakip aylardaki prim borçlarından mahsup edilir.

Geçici Madde 87- (Ek:29/7/2003-4958/54 md.)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinin (C) bendinin (b) alt bendinde yapılan değişikliğin uygulanmasında; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte;

a) 12 yıl ve daha fazla sigortalılık süresi bulunanlar hakkında sakatlık derecesi ne olursa olsun bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümler uygulanır.

b) 9 yıldan fazla 12 yıldan az sigortalılık süresi bulunup II. derece sakatlığı olanlar 15 yıl 8 ay sigortalılık süresi ve 3680 gün,

9 yıldan fazla 12 yıldan az sigortalılık süresi bulunup III. derece sakatlığı olanlar 16 yıl sigortalılık süresi ve 3760 gün,

c) 6 yıldan fazla 9 yıldan az sigortalılık süresi bulunup II. derece sakatlığı olanlar 16 yıl 4 ay sigortalılık süresi ve 3760 gün,

6 yıldan fazla 9 yıldan az sigortalılık süresi bulunup III. derece sakatlığı olanlar 17 yıl sigortalılık süresi ve 3920 gün,

d) 3 yıldan fazla 6 yıldan az sigortalılık süresi bulunup II. derece sakatlığı olanlar 17 yıl sigortalılık süresi ve 3840 gün,

3 yıldan fazla 6 yıldan az sigortalılık süresi bulunup III. derece sakatlığı olanlar 18 yıl sigortalılık süresi ve 4080 gün,

e) 3 yıldan az sigortalılık süresi bulunup II. derece sakatlığı olanlar 17 yıl 8 ay sigortalılık süresi ve 3920 gün,

3 yıldan az sigortalılık süresi bulunup III. derece sakatlığı olanlar 19 yıl sigortalılık süresi ve 4240 gün, Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

Geçici Madde 88 – (Ek:25/12/2003 - 5035/46 md.)

9.4.2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanununun 32 nci maddesi ile 80 inci maddeye eklenen ikinci fıkranın yürürlüğe girdiği tarihe kadar katma değer vergisi iade alacağı prim borçlarına mahsubunu isteyen işverenler (mükellefler) hakkında, vergi dairesine süresinde başvurmuş olmaları kaydıyla, Katma Değer Vergisi mevzuatına göre yapılan mahsup talepleri yerine getirilinceye kadar geçen süre için gecikme zammı uygulanmaz. Uygulanmış olan gecikme zammı tutarları Kurumun bağlı olduğu Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde işverenlere nakden veya Kurumun alacaklarına mahsup suretiyle iade edilir.

Geçici Madde 89 – (Ek: 22/1/2004 – 5073/13 md.)

1.1.2000 tarihinden önce bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ve iş kazası ile meslek hastalığı sonucu bağlanan ölüm gelirleriyle geçici 82 nci madde gereğince bağlanan ve bağlanacak aylıklar; 506 sayılı Kanununun 4447 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 96 ncı maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle 31.12.1999 tarihi itibarıyla hesaplanarak bu tarihten sonra gelir ve aylıklarda yapılan artışların eklenmesi sonucunda bulunan miktarın altında olamaz.

Geçici Madde 90 – (Ek: 22/1/2004 – 5073/13 md.)

1.1.2004 ile 30.6.2004 tarihleri arasında; sigortalının günlük kazancı, bu Kanununun 78 inci maddesine göre belirlenen günlük kazancın alt sınırının altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait işverence ödenmesi gereken sigorta primlerinin, işsizlik sigortası priminin ve sosyal güvenlik destek priminin sigortalı ve işveren hisselerinin tümü, bu tarihler arasındaki aylara ait prim tahakkukuna esas belgelerin en geç 2.8.2004 tarihine kadar verilmesi kaydıyla Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutarları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinden Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılan ödenekten mahsup etmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.

Hazinece karşılanacak olan prim tutarının Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Geçici Madde 91- (Ek: 2/7/2005-5386/2 md.)

6.8.2003 tarihinden önce hak sahibi kız çocuklarına bağlanan gelir ve aylıklar; bunların evlenmeleri, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları halleri hariç olmak üzere geri alınmaz.

Bunlardan, yukarıda belirtilen haller haricindeki nedenlerle gelir veya aylıkları kesilen veya durdurulan kız çocuklarının gelir ve aylıkları, kesme veya durdurma tarihi itibarıyla talep şartı aranmaksızın yeniden başlatılır. Gelir ve aylığın kesilmesi nedeniyle diğer hak sahiplerine önceki hisselerinden fazla ödenen tutarlar, gelir ve aylığı tekrar başlatılacak hak sahibine yapılacak ödemeden mahsup edilir. Gelir veya aylığı kesilenlerden tahsil edilmiş olan tutarlar aynen iade edilir.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalıdan dolayı hak sahibi ana ve babaya; Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları nedeniyle gelir ve aylıkları kesilenlere, gelir ve aylığın kesildiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. Ana ve babalardan Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca tahsil edilmiş olan tutarlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepleri halinde ilgililere aynen iade edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce tespit edilen yersiz gelir ve aylık ödemelerinde, aynı dosyadan yersiz ödeme yapılan hak sahibi için çıkarılan borç tutarından, diğer hak sahipleri için varsa hesaplanan alacak tutarı mahsup edilerek tahsil edilir. Diğer hak sahiplerinin itirazı halinde hisseleri hariç tutulur. Tahsil edilmiş olan yersiz gelir ve aylık ödemeleri için de ilgilinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde talepte bulunması halinde aynı usul izlenir. Fazladan tahsil edilen miktarlar, tahsilat tutarları üzerinden ilgililere iade edilir.

1.1.2000 tarihinden önce işten ayrılan ve anılan yıl veya daha sonraki yıllarda tahsis talebinde bulunan sigortalılardan, işten ayrıldıkları yılda 360 günden az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş oldukları halde ortalama yıllık kazancın tespitinde, bu yılın kazançları nazara alınarak hesaplanmış aylıkların ödenmesine devam olunur ve yapılan yersiz ödemeler geri alınmaz.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası gereğince, aylık veya gelirleri ödenmeye devam olunacak kız çocuklarının aylık veya gelirlerinin ödenmesine devam olunması için sahip olmaları gereken şartları, ilk kez veya yeniden 6.8.2003 tarihinden sonra haiz olan kız çocukları da aynı esas ve usullerle aylık veya gelir hakkında yararlandırılır.

Bu maddenin altıncı fıkrası hükmü 31/12/2007 tarihine kadar uygulanır.⁽¹⁾

Geçici Madde 92— (Ek: 8/2/2006-5454/7 md.)

Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, özelleştirme uygulamaları sonucu bunlardaki kamu payının % 15'in altına düşmesinden veya bunların tasfiyesinden yahut tüzel kişilikleri sona erecek şekilde kapatılmasından önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara ek 24 üncü madde gereğince 15/8/2003 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri ile kamu payı % 50'nin altına düşen Türk Telekom A.Ş.'nin devrinden önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara ek 24 üncü madde gereğince 14/11/2005 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri, (1) bendindeki esaslara göre Hazinece karşılanır.

(1) Bu fıkrada yer alan "31/12/2005" ibaresi, 9/5/2007 tarihli ve 5655 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle "31/12/2007" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Daha sonra 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesiyle; bu fıkrada geçen "31/12/2007" ibaresinin, "31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlük" şeklinde uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 93- (Ek: 12/12/2006-5561/3 md.)

Bu Kanunun 66 ncı maddesinin (c) bendi ile 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun 26 ncı maddesinin (a) bendinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu değişiklikle öngörülen şartları yerine getiren sigortalının hak sahiplerinin aylıkları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemi başından geçerli olmak üzere başlatılır.

Ek Geçici Madde 1 – (Ek: 15/4/1987 - 3351/1 md.)

Bu Kanuna tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya yahut topluluk sigortasına prim ödemekte olan sigortalılardan; kamu kurum ve kuruluşları ile askeri işyerlerinde kurulmuş olan resmi nitelikteki çıraklık okullarına çıraklık mukavelesi ile giren ve okullarını başarı ile bitirenlerin çırak okullarında 5/7/1977 tarihinden önce geçen başarılı eğitim ve öğrenim sürelerini, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Şu kadarki bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

1/4/1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında 60 ncı maddenin (G) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Borçlanılan hizmet süresinin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları yönünden değerlendirilebilmesi için borç tutarının tamamı ilgili tarafından ödenir. Ancak sigortalının müracaat süresi içerisinde ölümü halinde haksahiplerinin yazılı talebi üzerine tahsis hakkının doğumuna yetecek prim tutarının tahsil edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren kendilerine aylık bağlanır.

Borçlanması istenilen hizmetin, örneği Kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Ek Geçici Madde 2 – (Ek : 31/5/2000 - 4571/1 md.)

1/4/2000 ile 31/3/2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 5 000 000 TL olarak uygulanır. Bu alt sınır 1/4/2001 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre artırılır. Ancak, Bakanlar Kurulu bu artışı 1/4/2001 ile 31/3/2002 dönemi için hedeflenen enflasyonu dikkate alarak yeniden belirlemeye yetkilidir. 1/4/2000 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasındaki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki dönemlerin prim borcuna mahsup edilir.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 ncı madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkrada belirtilen alt sınır üzerinden hesaplanır.

Ek Geçici Madde 3 – (Ek : 20/3/2002 - 4747/3 md.)

1.4.2002 ile 31.3.2003 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırını ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca belirlenecek alt sınır 1.4.2003 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrasına göre artırılır.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 ncı madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkraya göre belirlenen alt sınır üzerinden hesaplanır.

**BÖLÜM - XV
Son Hükümler**

Kaldırılan hükümler:

Madde 141 – 4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile bu kanunların ek ve değişiklikleri, 3008 sayılı kanunun yedinci faslı 5953 sayılı kanunun 23, geçici 2 ve 3 üncü, 6379 sayılı kanunun 36, geçici 3 ve geçici 4 üncü maddeleri ve 4792 sayılı kanunun 5565 sayılı kanunla muaddel 8 inci maddesi hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük tarihi:

Madde 142 – Bu Kanunun 126 ncı maddesi 1 Kasım 1964 tarihinde, diğer hükümleri ise yayımını takibeden aybaşından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Ancak, geçici 7, 17 ve 18 inci maddeler ile 96 ncı madde hükümlerine göre yapılacak zamlar bu kanunun yayım tarihini takibeden ilk üç aylık dönemden itibaren hesap edilerek kanun yürürlüğe girdikten sonra verilir.

Yürütme organı:

Madde 143 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

17/7/1964 TARİH VE 506 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1-29/4/1986 Tarih ve 3279 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, iş kazaları ile meslek hastalıkları ve ölüm sigortasından gelir veya aylık hakkı düşen ve bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra hak sahibi durumuna girenlerin yazılı olarak Kuruma müracaatları halinde, müracaat tarihini takibeden aybaşından başlanarak gelir veya aylıkları ödenir.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmış olan ve bu Kanunun 1 inci maddesine göre kapsam dışında bırakılan köy sınırları içindeki bina, inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işler için ödenmemiş bulunan sigorta primleri terkin edilir.

Geçici Madde 3 – 506 sayılı Kanuna 6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle eklenen ek madde 1 ile getirilen ve 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunla değişik gösterge tablosunda 31/12/1986 tarihine kadar, ileri yılları da kapsayacak şekilde değişiklikler yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. ⁽¹⁾

2-31/5/2000 Tarih ve 4571 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1. – Bu Kanunun çerçeve 1 inci maddesiyle getirilen ek geçici 2 nci maddesinde belirtilen miktarlar üzerinden bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesinde öngörülen sürede Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen aylık sigorta prim bildireleri ve dört aylık prim bordroları ek geçici 2 nci madde hükmü kapsamındadır.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 20” olarak değiştirilmiştir.

**506 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
1136 sayılı kanunun Geçici 1 inci maddesinin 1186 sayılı kanuna aykırı hükümleri	23/10/1969	1186	22
4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun değişik 6 ncı maddesinin 2,3,4 üncü fıkralarıyla 4837 sayılı kanunun muaddel 13 üncü maddesinin (E) bendi hükmü bu kanunun yürürlük tarihini takipeden mali yılbaşından itibaren	11/5/1976	1992	Ek 2
1912 sayılı kanunun 7 nci maddesi ile 506 sayılı kanuna eklenen Ek Madde 1	29/6/197	2167	15
2167 sayılı kanun ile 506 sayılı kanuna eklenen Ek Madde 7 ve 8	6/3/1981	2422	20
2422 sayılı kanun ile değişik 506 sayılı kanunun 73 üncü maddesinin B/b bendi	28/1/1983	2795	6
506 sayılı kanunun değişik 23,68,71 inci maddeleri I/B fıkraları	20/3/1985	3168	6
1517 sayılı kanun ile değişik 123 üncü maddesinin 7 nci ve müteakip fıkraları	29/6/1978	2167	Ek 9
506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı kanunun 17 nci maddesi ile eklenen Ek 1 inci maddenin son fıkrası (1)	29/4/1986	3279	9
352 sayılı KHK	16/2/1989	3522	4
506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ek 27, 28, 29, 30 uncu maddeleri ile geçici 64 ve 65 inci maddeleri.	20/2/1992	3774	6

(1) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 20” olarak değiştirilmiştir.

**506 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
672		24/10/1965
899		Yayımlanma tarihini (24/7/1967) takip eden ve 506 sayılı kanun gereğince Sosyal Sigortalar kurumu işveren tarafından tevdi edilmekte olan üç aylık prim bordrolarının ilgili bulunduğu dönem başından itibaren
1186		1/3/1969
1474		Yayımlanma tarihini (1/9/1971) takip eden, kurumun ödeme dönemi başından itibaren
1517		19/2/1972
1655		11/2/1973
1698		1/4/1973
1753		2/7/1973
1912	Madde 96, Geçici Madde 1, 2, 3 Diğer Maddeleri	1/7/1974
1992		1/7/1975
2098		26/5/1976
2099		1/9/1977
		Yayımlandığı tarihi (24/8/1977) takip eden dönem başından itibaren
3520	—	10/2/1989

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
2100	—	24/11/1977
2162	—	9/7/1978
2167	Ek Madde 7, 8 ve Geçici Madde 1 (1) Diğer maddeleri	1/7/1978 11/7/1978
2422	Madde 1,2,3,4,6,8,10,11,12,13,15,16 Geçici Madde 3, 4, (2) Madde 5, 7, 9 Diğer Maddeleri	1/4/1981 1/1/1982 1/3/1981
2564	Madde 2 Madde 3, ile eklenen Ek Madde 1 Diğer Maddeleri	1/1/1982 1/2/1982 15/12/1981
2795	Madde 1 Diğer Maddeleri	1/2/1983 1/1/1983
2934	Madde 1, 2, Geçici Madde 1, 3 (3) Madde 4 Diğer Maddeleri	1/1/1984 1/1/1985 26/10/1983
2959	—	1/12/1983
3168	Madde 4, 7 Geçici Madde 4 (4) Diğer maddeleri	1/5/1985 7/3/1985
3203	—	1/6/1985
KHK/251	—	13/11/1985
3246	—	10/1/1986
3251	—	14/1/1986
3279	—	6/5/1986
3351	—	24/4/1987
3395	8 inci ve 13 üncü Maddeler Diğer Maddeler	9/7/1987 tarihini takip eden dönem başında 9/7/1987
KHK/323	—	27/5/1988
KHK/352	—	23/12/1988
3522	—	29/12/1988 tarihinden geçerli olmak üzere 24/2/1989
3702	—	1/1/1991 tarihinden geçerli olmak üzere 22/3/1991
3774	—	Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil personel için 1/7/1992 Diğer personel için 27/2/1992
3786	—	14/3/1992
3869	—	9/7/1992 tarihinden olmak üzere 22/3/1993
3910	Madde 2 Diğer Maddeleri	1/1/1993 12/5/1993
3917	—	8/12/1993
3995	—	7/6/1994

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 44” olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen geçici 3 ve 4 üncü maddelerin numaraları, teselsülü sağlamak için sırasıyla “Geçici Madde 52” ve “Geçici Madde 53” olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu maddede sözü edilen geçici 1 ve 3 üncü maddelerin numaraları teselsülü sağlamak için sırasıyla “Geçici Madde 55” ve “Geçici Madde 57” olarak değiştirilmiştir.

(4) Bu maddede sözü edilen geçici 4 üncü maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 63” olarak değiştirilmiştir.

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
4056	—	11/12/1994 tarihini izleyen aybaşında
KHK/572	—	6/6/1997
4410	—	18/7/1999
4447	a) 8 inci,32 nci,37 nci,41 inci, maddeleri ve 56 ncı maddesinin (A) fıkrasının (2) numaralı bendi ile (B) fıkrasının (3) numaralı bendi,Kanunun yayımını takip eden aybaşında, b) 3 üncü, 4 üncü, 5inci, 7 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 15 inci, 16 ncı maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen Ek 38 inci, 17 nci maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen Geçici 82 nci,19 uncu, 20 nci, 21 inci, 25 inci, 27 nci, 29 uncu,30 uncu,31 inci, 33 üncü, 36 ncı, 39 uncu maddesi ile 1479 sayılı Kanuna eklenen Geçici 11 inci, 42 nci, 56 ncı maddesinin (A) fıkrasının,(1) ve (5) numaralı bentleri ile (C) fıkrasının (7) numaralı bendi, 62 inci maddesinin (1) inci ve (2) nci fıkraları, Kanunun yayımını takip eden yılbaşında, c) 46 ncı, 47 nci, 48 inci, 49 uncu, 50 nci, 51 inci, 52 nci, 53 üncü, 54 üncü,55 inci ve 57 ncı maddeleri ile 62 nci maddesinin (3) üncü fıkrası ve Geçici 1 inci maddesi 1/6/2000 tarihinde, d) 24 üncü maddesi, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçileri ile ilgili personel kanunlarında gerekli değişikliklerin yapılmasını takip eden yıl başında, e) Diğer hükümleri Kanunun yayımı tarihinde,	
KHK/578	—	30/9/1999
KHK/592	—	25/2/2000
4571	—	1/4/2000 tarihinden geçerli olmak üzere 31/5/2000 tarihinde
KHK/616	—	4/10/2000
4747	Madde 3	1/4/2002
4759	—	1/6/2002
4842	Madde 33 ve 34	24/4/2003 tarihini izleyen aybaşında
	Madde 32	24/4/2003
	—	17/6/2003
4884		
4958	a) 25 inci ve 36 ncı maddeleri 1.1.2004 tarihinden itibaren, b) 38 inci maddesi yayımını izleyen ayın sonundan itibaren, c) 40 ncı maddesi Kanunun yayımını takip eden aybaşından itibaren, d) 43 üncü maddesi Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra, e) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.	6/8/2003
5035	Geçici Madde 88	2/1/2004

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
5073	a) 37 nci maddesi 28/1/2004 tarihinde, b) 78 inci maddesinin birinci fıkrası 1/1/2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihi olan 28/1/2004 tarihinden itibaren, c) Ek 3 üncü maddesi 1/2/2004 tarihinde, d) 79 uncu ve ek 42 nci maddesi 1/5/2004 tarihinde, e) Geçici Madde 89 ve 90 ,1/1/2004 tarihinden geçerli olmak üzere 28/1/2004 tarihinde yürürlüğe girer.	
5198	85 inci madde	6/7/2004 tarihini takip eden aybaşında
	8, 79, 80, 83, 117, 118, 120, 121, 140 ve Ek Madde 48 78 inci madde	6/7/2004 1/7/2004

Değiştiren Kanun	506 Sayılı Kanunun değiştirilen maddeleri	Yürürlüğe giriş tarihi
5264	32, Ek Madde 49	11/12/2004
5378	Ek Madde 37	1/6/2006
5386	121 ve Geçici Madde 91	9/7/2005
5454	140, Ek Madde 24 ve Geçici Madde 92	15/2/2006
5458	80, Ek Madde 50	4/3/2006 tarihini takip eden ayın ilk gününde
5561	26 ve Geçici Madde 93	18/10/2006 tarihinden geçerli olmak üzere 16/12/2006
5655	140, Ek Madde 25 ve Geçici Madde 91	20/5/2007
5698	58, 63	23/10/2007

**506 Sayılı Kanunun Çeşitli Maddelerindeki Oran ve Miktarlarda
KARARNAMELER İLE YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ**

Değişiklik Yapan Kararnamenin		Yayımlandığı Resmi Gazetenin		Değişiklik Gören Madde
Tarihi	Numarası	Tarihi	Numarası	
5/12/1985	85/10111	10/12/1985	18954	24
4/7/1986	86/10798	18/7/1986	19168	24
14/7/1987	87/11958	28/8/1987	19558	24
22/7/1987	87/11994	31/7/1987	19534	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
21/1/1988	88/12530	30/1/1988	19710	24
4/7/1988	88/13137	10/8/1988	19895	24 Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
7/8/1989	89/14411	16/8/1989	20254	24
9/7/1990	90/658	16/8/1990	20607	24
20/7/1990	90/710	15/8/1990	20606	24
18/7/1991	91/2025	31/7/1991	20946	24
6/1/1992	92/2613	22/1/1992	21119	24
30/7/1992	92/3288	2/8/1992	21303	24
14/1/1993	93/4050	16/2/1993	21498	24
25/1/1994	94/5252	19/2/1994	21854	24
10/8/1994	94/5908	4/9/1994	22041	24
26/10/1995	95/7444	1/11/1995	22450	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
11/7/1996	96/8375	1/8/1996	22714 Mük.	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
31/3/1997	97/9289	11/4/1997	22961	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
7/7/1997	97/9572	11/7/1997	23046	Ek 20
29/12/1997	97/10456	2/1/1998	23218	Ek 20
23/7/1998	98/11447	30/7/1998	23418 Mük.	Ek 20
31/12/1998	98/12230	31/12/1998	23570 Mük.	Ek 20
15/7/1999	99/13139	8/8/1999	23780	Ek 20
9/6/2000	2000/865	13/7/2000	24108	78
Tebliğ	236	5/8/2001	24131	78
20/4/2001	2001/2342	30/4/2001	24388	78